

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

ACADEMIEJAAR 2020-2021

**HOE KUNNEN WE TAALSTIMULATIE BEVORDEREN BIJ
MINDERJARIGE VIB'S, MET OOG VOOR EEN HOGE
OUDERLIJKE BETROKKENHEID, IN HET
ASIELOPVANGCENTRUM IN HOUTHALEN-HELCHTEREN?**

ONTWIKKELING VAN THEMATISCHE TAALBOXEN VOOR HET GEZIN

Scriptie ingediend door **Steensels Annika** voor het behalen van het diploma:
professionele bachelor in de Sociale Readaptatie Wetenschappen: kinderen, jongeren
& welzijn

HOE KUNNEN WE TAALSTIMULATIE BEVORDEREN BIJ MINDERJARIGE VIB'S, MET OOG OP EEN HOGE OUDERLIJKE BETROKKENHEID, IN HET ASIELOPVANGCENTRUM IN HOUTHALEN-HELCHTEREN?

ONTWIKKELING VAN THEMATISCHE TAALBOXEN VOOR HET GEZIN

ANNIKA STEENSELS

ABSTRACT

Beeld je eens in dat je van de ene op de andere dag je koffers moet pakken en met je gezin in een vreemd land terechtkomt. Alles om je heen is onbekend. De cultuur, een hele boel vreemde mensen, een onbekende omgeving,... en dan is er nog die taalbarrière. Evident is anders! Het leren van die vreemde taal is echter wel essentieel indien je wilt communiceren met anderen.

Deze scriptie focust op de doelgroep van anderstalige gezinnen die verblijven in een asielopvangcentrum. Met deze scriptie wil ik anderstalige ouders ondersteunen en aansporen om samen met hun kinderen met taal bezig te zijn. De taalboxen die ik ontwikkelde, hebben als doel de gezinnen educatief materiaal aan te bieden dat ze samen met hun kinderen kunnen ontdekken ter bevordering van taalstimulatie.

Kernwoorden: anderstalige nieuwkomers - taalstimulatie - asielopvangcentrum - gezinsgericht werken - taalboxen

ACADEMIEJAAR 2020-2021

Scriptie ingediend voor het behalen van het diploma professionele bachelor in de Sociale Readaptatie Wetenschappen

*"De grenzen van mijn taal zijn
de grenzen van mijn wereld"*

- Ludwig Wittgenstein

Woord vooraf

Drie jaar geleden begon ik aan de opleiding 'Sociale Readaptatiewetenschappen: kinderen, jongeren en welzijn'. Gedurende mijn opleiding kreeg ik de kans om stage te lopen in het asielopvangcentrum in Houthalen-Helchteren. Tijdens deze leerrijke stage ben ik mijn hart verloren aan de doelgroep van anderstalige nieuwkomers. Al snel wist ik dat ik mijn eindwerk wilde linken aan mijn stageplek. Taalstimulatie is en blijft een belangrijk punt binnen de werking met anderstaligen nieuwkomers. Ik was dan ook zeer enthousiast dat ik met thema aan de slag mocht gaan.

Allereerst zou ik graag mijn stagementor Linda bedanken voor de steun, de aanmoediging en het advies dat ik van haar kreeg. Zij heeft mij bijgestaan tijdens het schrijven van dit eindwerk en ze stond altijd klaar om mijn vragen te beantwoorden. Het vertrouwen dat ze in mij stelde maakte dat ik kon groeien tot de hulpverlener die ik vandaag de dag ben.

Verder wil ik mijn mentor Barbara Van Wijnendaele bedanken voor de begeleiding en bijsturing.

Vervolgens zou ik graag de gezinnen willen bedanken die deelnamen aan de interviews en het testen van dit project. Zonder hun bijdrage had dit project er waarschijnlijk niet hetzelfde uitgezien. Hun input was zeer waardevol en daar ben ik hen enorm dankbaar voor.

Tot slot wil ik ook mijn zus Loran bedanken voor haar kritische oog op dit eindwerk en mijn mama voor de uren plastificeer- en knipwerk. Zonder haar helpende handen zou ik de boxen nooit op tijd klaar hebben gekregen.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	i
Lijst van afkortingen	v
Inleiding	1
1 Methodologisch kader	3
2 Algemene kadering van de doelgroep	4
2.1 Wat is een verzoeker om internationale bescherming (VIB)?	4
2.2 De asielprocedure in een vogelvlucht	4
2.2.1 De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ)	4
2.2.2 Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVZ) 5	
2.2.3 Raad voor Vreemdelingenbetwisting en Raad van State	6
2.3 Wat is een opvangcentrum?	6
2.3.1 Opvangtraject van een VIB	6
2.3.2 Opvangnetwerk in België	7
2.3.3 Soorten opvangplaatsen en hun doel	7
2.4 Situering van de actoren in deze Bachelorproef	9
2.4.1 De doelgroep	9
2.4.2 Rode Kruis Vlaanderen	9
3 Hoe verloopt het tweedetaalverwervingsproces?	10
3.1 Hoe verwerft men taal?	10
3.2 Hoe verloopt het tweedetaalverwervingsproces?	11
3.3 Met welke aandachtspunten dient er rekening gehouden te worden bij het verwerven van een tweede taal?	12
4 Hoe kunnen we aan taalstimulatie doen bij meertalige kinderen van 0 tot 18 jaar? ..	14
4.1 Methodieken omtrent taalstimulatie	14
4.1.1 Tatertaal	14
4.1.2 Go4ty!	15
4.1.3 Peuterprikkels	16
4.1.4 Boekstart	16
4.1.5 Zomerprikkels	17
4.1.6 Hotel Hallo	18
4.1.7 Matti en Mona	18
4.2 Belangrijke pijlers voor deze BAP	19

5	Wat is de rol van het gezin in deze taalstimulatie?	21
5.1	Welke methodieken bestaan er rond ouderbetrokkenheid binnen taalstimulatie? 21	
5.1.1	TOLK	21
5.1.2	De Meet & Reader	21
5.1.3	Oefenkans Nederlands	23
5.2	Hoe kunnen we anderstalige ouders betrekken in de taalstimulatie van hun kinderen?	24
6	Hoe ervaart men taalstimulatie in Rode Kruis asielopvangcentrum in Houthalen-Helchteren op dit moment?.....	26
6.1	Wat wordt er al gedaan omtrent taalstimulatie binnen het opvangcentrum?.....	26
6.1.1	Kinderbibliotheek 't uiltje	26
6.1.2	Huiswerkbegeleiding	27
6.1.3	Taalgerichte activiteiten	27
6.1.4	Samenwerking met de verhalenweverij	28
6.2	Welke helpende factoren en struikelblokken ervaren ouders uit het opvangcentrum omtrent het stimuleren van hun kinderen rond taal?	29
6.2.1	Schoolbeeld	29
6.2.2	Begeleiding vanuit het centrum	30
6.3	Welke ondersteuning krijgen ouders al omtrent taalstimulatie vanuit de school? 31	
6.3.1	Visie van de ouders	31
6.3.2	Visie van de scholen	31
7	Hoe kunnen we taalstimulatie bij kinderen in het OC bevorderen, met oog voor een hoge ouderlijke betrokkenheid?.....	33
7.1	Uitwerking project	33
7.1.1	Taalbox gevoelens	34
7.1.2	Taalbox dieren	35
7.1.3	Taalbox vervoersmiddelen	36
7.1.4	Taalbox het lichaam	36
7.2	Foto's uitwerking	38
7.2.1	Taalbox gevoelens	38
7.2.2	Taalbox dieren	42
7.2.3	Taalbox vervoersmiddelen	46
7.2.4	Taalbox het lichaam	50

7.3	Testen van het project	54
7.3.1	Manier en bevindingen	54
7.3.2	Foto's test	56
8	Conclusies en aanbevelingen	57
9	Bibliografie	61
	Bijlage 1: Piramide van Maslow volgens Go4ty!	1
	Bijlage 2: Voorbereiding kinderbibliotheek	2
	Bijlage 3: Leidraad interviews ouders	3
	Bijlage 4: Leidraad interviews scholen	10
	Bijlage 5: Interview met een expert uit het werkveld	11
	Bijlage 6: Codeerbomen	14
	Bijlage 7: Handleiding taalbox gevoelens	15
	Bijlage 8: Handleiding taalbox dieren	38
	Bijlage 9: Handleiding taalbox vervoersmiddelen	59
	Bijlage 10: Handleiding taalbox het lichaam	80

Lijst van afkortingen

VIB: Verzoekers om internationale bescherming

OC: opvangcentrum

DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken

CGVS: Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

LOI: Lokaal opvanginitiatief

OTP: Open terugkeerplaats

Fedasil: Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers

CTO: Centrum voor Taal en Onderwijs

KUL: Katholieke Universiteit Leuven

Inleiding

Wanneer mensen vluchten naar een ander land, laten ze een heleboel achter: een huis, familie, werk,... maar ook taal. Taal is een cruciaal middel om te communiceren. Zoals bovenstaande quote van Ludwig Wittgenstein beschrijft, is het erg moeilijk om te functioneren in een land waarvan je de taal niet begrijpt noch spreekt. Het is dan ook erg aangewezen om zo snel mogelijk de nieuwe taal te leren indien je langdurig in een nieuw land verblijft.

Ik heb stage gelopen bij het Rode Kruis noodopvangcentrum in Houthalen-Helchteren. Het opvangcentrum, hierna OC genoemd, opende zijn deuren in een voormalige legerkazerne in 2015. Het werd opgericht als tijdelijk OC om extra opvangplaatsen te creëren tijdens de vluchtelingenstroom in 2015. Het OC is momenteel nog steeds geopend en biedt opvang aan +/- 650 bewoners die een verzoek om internationale bescherming indienden. Het OC biedt opvang aan families en alleenstaande mannen.

We merken in het OC dat het leren van Nederlands niet voor iedereen even gemakkelijk is. Kinderen gaan, vanaf het moment dat ze in het OC zijn, naar school. Op deze manier leren zij binnen aanzienlijke tijd Nederlands. We merken echter dat in gezinnen de kinderen vaak sneller vooruit gaan op gebied van Nederlands dan hun ouders. Dit maakt dat de kinderen er vaak "alleen" voor staan. Waar ik vroeger bij een moeilijke vraag mama of papa erbij haalden, blijven deze kinderen vaak op hun honger zitten.

Andersom zien we ook kinderen die het moeilijker hebben met het leren van taal. Deze kinderen zouden wat extra ondersteuning kunnen gebruiken van o.a. thuis uit. Aangezien ouders het Nederlands vaak zelf niet of beperkt machtig zijn, kunnen deze hun kinderen niet adequaat ondersteunen in hun noden.

In het onderwijs wordt er vaak enkel met het kind gewerkt. Kinderen worden gestimuleerd, ondersteund en begeleid in het leren van Nederlands, wat maakt dat ze vaak snel vooruitgang boeken. Wat opvalt is dat weinig methodieken omtrent taalstimulatie ook met de ouders aan de slag gaan.

In dit eindwerk wil ik inzicht krijgen in deze moeilijkheid. Ik ga aan de slag met vragen zoals: hoe verwerven kinderen een tweede taal, wat is taalstimulatie en hoe kunnen we dit bevorderen. Ook ga ik op zoek naar gezinsgerichte methodieken omtrent taalstimulatie. Dit doe ik aan de hand van een grondige literatuurstudie waarbij ik onder anderen een expert vanuit het werkveld heb kunnen spreken alsook betrekken bij de ontwikkeling van dit eindwerk.

Vervolgens deed ik een bevraging bij gezinnen die verblijven in het OC. Ik bevroeg verschillende nationaliteiten, laaggeschoolden, hooggeschoolden, etc. naar hun noden omtrent taalstimulatie bij hun kinderen. Ook bevroeg ik enkele scholen die nauw samenwerken met het OC naar hun visie rond taalstimulatie en de manier waarop zij ouders hierin betrekken. Scholen zijn een belangrijke factor wanneer het gaat om taalstimulatie aangezien kinderen vooral hier taal leren. Het leek mij dan ook zinvol om hun visie en werking omtrent taalstimulatie en betrekking van de ouders op te nemen in dit eindwerk.

Op basis van mijn literatuurstudie, interviews en de bevraging in het OC, ontwikkelde ik vier taalboxen in verschillende thema's op maat van de gezinnen in OC Houthalen-Helchteren.

Ik hoop met de taalboxen bevordering van taalstimulatie op een laagdrempelige manier tot bij de gezinnen zelf te brengen en zo een meerwaarde te kunnen bieden op het gebied van taalstimulatie bij gezinnen in een opvangstructuur.

Omwille van de leesbaarheid koos ik ervoor om het persoonlijk voornaamwoord 'hij' te gebruiken. Uiteraard kan dit natuurlijk ook door zij of hen vervangen worden.

1 Methodologisch kader

Om een antwoord te bieden op de vraag hoe we taalstimulatie kunnen bevorderen bij minderjarige anderstalige nieuwkomers met het oog op hoge ouderlijke betrokkenheid, ben ik van start gegaan met het bepalen van mijn onderzoeksactiviteiten.

Ik koos ervoor om eerst een grondige literatuurstudie te doen. Eerst en vooral vond ik het belangrijk om een volledig beeld te krijgen op wat de term 'Verzoekers om Internationale Bescherming' nu juist inhoudt en hoe de asielprocedure in België in zijn werk gaat. Deze informatie heb ik geclusterd in hoofdstuk twee. Vervolgens heb ik in hoofdstuk drie informatie ingewonnen omtrent het verwerven van een eerste en tweede taal en de eventuele aandachtspunten die hierbij komen kijken. Van hieruit heb ik in hoofdstuk vier ingezoomd op enkele relevante methodieken uit het werkveld die gebruikt worden om aan taalstimulatie te doen bij anderstalige nieuwkomers. Hierbij maakte ik ook een analyse van bepaalde termen die frequent terugkwamen en die relevant konden zijn voor de uitwerking van mijn project. Tot slot nam ik in hoofdstuk vijf de rol van de ouder binnen de taalstimulatie van kinderen onder de loep. Ook hier bekeek ik welke methodieken er gebruikt worden in het werkveld en selecteerde ik enkele relevante aandachtspunten die ik kon verwerken in mijn project.

Verder nam ik enkele interviews af. Ik koos ervoor om drie gezinnen uit het opvangcentrum te interviewen en hen te bevragen naar de mate waarin zij begeleiding ervaren op het vak van taalstimulatie. Dit zowel door het opvangcentrum en door de school waar hun kind naartoe gaan. De interviews verliepen volgens een vooropgestelde vragenlijst en gingen door op een verluchte plek zodat er rekening gehouden kon worden met de maatregelen omtrent Covid-19. De gezinnen zijn afkomstig uit drie verschillende landen. Gezin één bestaat uit vier kinderen, een vader en twee moeders. Het gezin is afkomstig uit El Salvador en zowel vader als beide moeders beschikken over een universitair diploma. Het tweede gezin heeft vier kinderen en is afkomstig uit Angola. In dit gezin beschikt de moeder over een universitair diploma. De vader geeft aan niet naar school te zijn geweest. Gezin drie ten slotte heeft 2 kinderen en is afkomstig uit Irak. De vader is tot zijn 12de naar school geweest. Over de educatie van de moeder zijn er geen gegevens bekend. Ook nam ik interviews af in drie verschillende scholen die nauw samenwerken met het opvangcentrum in Houthalen-Helchteren. Deze interviews vonden steeds plaats met de zorgcoördinatoren van de scholen aangezien zij anderstalige kinderen vaak extra begeleidingen. Ik bevroeg de scholen naar de invulling van onderwijs aan anderstalige kinderen en de mate van ouderlijke betrokkenheid op school. Tot slot heb ik een interview afgelegd met Gitt Smans van de verhalenweverij. Zij is expert op vlak van taalstimulatie bij anderstalige nieuwkomers. Het interview ging online door. De informatie die ik uit het gesprek haalde was zeer relevant voor de uitwerking van het project. Het verwerken van de interviews verliep als volgt. De interviews werden eerst gecodeerd en geordend aan de hand van codeerbomen. Deze gestructureerde informatie werd vervolgens uitgeschreven in hoofdstuk zes.

De verkregen informatie heeft gediend als fundamentele basis voor de uitwerking van het project. Deze uitwerking vindt u terug in hoofdstuk zeven.

2 Algemene kadering van de doelgroep

2.1 Wat is een verzoeker om internationale bescherming (VIB)?

De term 'verzoeker om internationale bescherming' is een relatief jonge term die duidt op vreemdelingen die in België een verzoek indienen om als vluchteling erkend te worden. Het gaat dus om personen die verblijf in België hebben aangevraagd, maar dit nog niet gekregen hebben. Voordien werd deze doelgroep 'asielzoekers' genoemd, op 22 maart 2018 werd echter beslist om in de Belgische wetgeving over te schakelen op de term verzoeker om internationale bescherming. (Agentschap Integratie en Inburgering [AgII], z.d.-a)

Om als vluchteling erkend te worden moet deze persoon voldoen aan de voorwaarden die beschreven staan in artikel 1 van het Internationale Vluchtelingenverdrag dat werd opgetekend in 1951 tijdens de Conventie van Genève. In dit verdrag wordt een vluchteling gedefinieerd als volgt: "de persoon die een gegronde vrees heeft voor vervolging om reden van zijn of haar ras, religie, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep, die zich buiten zijn of haar land van herkomst bevindt en die omwille van die vrees de bescherming van dat land niet kan of wil inroepen". Indien een verzoeker erkend wordt als vluchteling, krijgt deze een verblijfsrecht van 5 jaar in België. Na deze 5 jaar krijgt de vluchteling een onbeperkt verblijfsrecht en is er ook de mogelijkheid om de Belgische nationaliteit aan te vragen. (Statistiek Vlaanderen) (Bonamini & Addae, 2013) (AgII, z.d.-e)

In sommige gevallen voldoen verzoekers niet aan de voorwaarden die beschreven staan in het Internationale Vluchtelingenverdrag maar is terugkeren op dat moment geen optie omdat ze in het land van herkomst een reëel risico lopen op ernstige schade. Om een antwoord te kunnen bieden op dit soort casussen werd er in 2006 een andere vorm van bescherming het leven in geroepen, genaamd subsidiaire bescherming. Zoals eerder beschreven kan deze vorm van bescherming enkel geboden worden als er sprake is van een "reëel risico op ernstige schade" (AgII, z.d.-e). Dit kan volgende zaken inhouden: foltering, doodstraf of executie, vernederende of onmenselijke bestraffing/behandeling of ernstige schade omwille van een gewapend conflict. Indien de verzoeker subsidiaire bescherming toegewezen krijgt, geldt dit voor een periode van 1 jaar die verlengd kan worden met 2 jaar. Hierna kan de periode nogmaals verlengd worden met 2 jaar waarna onbeperkt verblijf en het verkrijgen van de Belgische nationaliteit mogelijk is. (Bonamini & Addae, 2013) (AgII, z.d.-e)

2.2 De asielprocedure in vogelvlucht

2.2.1 De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ)

De aanvraag tot een verzoek om internationale bescherming gebeurt in de meeste gevallen in Brussel bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Andere manieren van aanvraag worden echter niet uitgesloten. De DVZ is rechtstreeks afhankelijk van het ministerie Binnenlandse Zaken en is bevoegd voor alle zaken met betrekking tot toegang en verblijf van vreemdelingen op Belgisch grondgebied. De DVZ bevindt zich in het aanmeldingscentrum dat gevestigd is in Klein Kasteeltje te Brussel. Wanneer verzoekers

hun asielaanvraag indienen bij de DVZ ontvangen zij een officieel document, de zogenoemde "bijlage 26", ter bevestiging van hun aanvraag.

In deze fase van de asielprocedure wordt er enkel een korte verklaring afgenomen omtrent het verzoek om internationale bescherming. (Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers [Fedasil], z.d.-a) (Bonamini & Addae, 2013) (Van den Bulck, 2020)

Echter dient er ook nagegaan te worden of België als land verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag. De zogenoemde Dublin-vordering stelt dat er binnen de Europese Unie slechts 1 land bevoegd kan zijn om de asielaanvraag te behandelen. Dit om te voorkomen dat VIB's in verschillende landen asiel aanvragen. De DVZ gaat a.h.v. de criteria die vasthangen aan dit Dublin-onderzoek na of België effectief verantwoordelijk is om het verzoek in behandeling te nemen. Enkele criteria zijn: de VIB heeft in een andere lidstaat al een aanvraag ingediend, de VIB heeft op een illegale wijze de grens van een andere lidstaat overschreden, de familie van de VIB verblijft al in een andere lidstaat etc. Indien niet België maar een andere Europese lidstaat verantwoordelijk is, kan het dossier, en zo ook de verzoeker, doorverwezen worden naar desbetreffende lidstaat. (Bonamini & Addae, 2013) (AgII, z.d.-b) (Expertisecentrum Europees Recht., z.d.) (Van den Bulck, 2020)

2.2.2 Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVZ)

In de volgende fase in de asielprocedure wordt de asielaanvraag door de DVZ overhandigt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVZ). Zij nodigen de verzoeker uit voor een persoonlijk onderhoud, ook wel interview genoemd. Dergelijk interview is verplicht en noodzakelijk voor het verdere verloop van de asielprocedure. Indien de verzoeker niet aanwezig kan zijn, moet deze binnen een bepaalde termijn een attest indienen met daarin de gegronde reden van afwezigheid. (Fedasil, z.d.-a) (AgII, z.d.-c) (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen [CGVS], 2019) (Van den Bulck, 2020)

Tijdens dit persoonlijk onderhoud worden er verschillende zaken bevroegd met als doel het achterhalen van het vluchtverhaal. De vragen zijn vaak erg gedetailleerd en emotioneel belastend. Men vraagt ook om bewijzen van identiteit, vluchtverhaal, etc. voor te leggen om op basis hiervan de legitimiteit van het verhaal te kunnen staven. Vervolgens wordt de informatie die verkregen werd op het persoonlijk onderhoud stevig onder de loep genomen en afgetoetst op de werkelijkheid. Men bekijkt of de informatie overeenstemt met de werkelijke situatie in het land van herkomst en of de verzoeker effectief niet veilig kan terugkeren naar zijn thuisland. (AgII, z.d.-c) (CGVS, 2019) (Van den Bulck, 2020)

Op basis van dit onderzoek formuleert het CGVS een antwoord op de vraag of de verzoeker recht heeft op een vluchtelingenstatuut of een toekenning van subsidiaire bescherming. Gedurende de periode van deze asielprocedure heeft de verzoeker recht op een voorlopige verblijfsvergunning. Het verblijf in België is dus legaal. (Bonamini & Addae, 2013) (Fedasil, z.d.-a) (CGVS, 2019) (Van den Bulck, 2020)

2.2.3 Raad voor Vreemdelingenbetwisting en Raad van State

Indien de verzoeker het niet eens is met de beslissing die het CGVS maakte, kan deze binnen een termijn van 30 dagen in beroep gaan. Dit beroep kan men indienen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Een rechter oordeelt dan opnieuw over het verzoek. Hij kan de beslissing van het CGVS volgen, verwerpen of veranderen. (De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen [RvV], z.d.) (Bonamini & Addae, 2013) (Fedasil, z.d.-a)

Indien de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen de negatieve beslissing van het CGVS volgt, kan de verzoeker bij de Raad van State een cassatieberoep indienen. Dit beroep is het laatste redmiddel voor verzoekers om hun dossier te heropenen in het kader van het verkrijgen van bescherming. De Raad van State gaat niet in op de inhoud van het verzoek. Wel gaat deze na of de asielprocedure volledig volgens de wet is verlopen. Indien dit niet het geval is, kan de verzoeker alsnog bescherming toegewezen krijgen op basis van een procedurefout. (RvV, z.d.) (Bonamini & Addae, 2013) (Fedasil, z.d.-a)

2.3 Wat is een opvangcentrum?

2.3.1 Opvangtraject van een VIB

Wanneer verzoekers hun aanvraag hebben ingediend bij de DVZ, worden zij doorgestuurd naar Fedasil. Ook deze instantie bevindt zich in het aanmeldingscentrum in Klein Kasteeltje. Fedasil onderwerpt de VIB aan enkele onderzoeken. Het is hier dat het opvangtraject van de VIB start. De VIB wordt in eerste instantie medisch gescreend. Men gaat na welke vaccins hij nodig heeft en maakt een longfoto om eventuele tuberculose op te sporen. De VIB kan intussen rekenen op verblijf in het aanmeldingscentrum. Dit verblijf betreft voor de meeste VIB's maar enkele dagen en is in afwachting tot men een andere opvangplaats krijgt toegewezen. (Van den Bulck, 2020) (Regie der Gebouwen, 2019)

Wanneer de onderzoeken zijn doorlopen wijst Fedasil de VIB een opvangplaats toe. De opvangcentra worden beheerd door Fedasil, Rode Kruis of andere partners. Binnen deze opvangplaats heeft hij recht op materiële hulp. "Onder deze materiële hulp valt: onderdak, eten, kledij, medische, sociale en psychologische begeleiding, een dagelijkse uitkering en toegang tot juridische bijstand en tot diensten zoals tolken en opleidingen." (Fedasil, z.d.-g) De VIB kan zelf kiezen of hij naar deze opvangplaats gaat. De opvang is met andere woorden niet verplicht. Indien de VIB ervoor kiest om bv. bij familie of vrienden te verblijven, heeft hij enkel nog recht op medische hulpverlening. Alle andere vormen van materiële hulp verliest hij. (Van den Bulck, 2020)

Indien de asielprocedure afgerond is en de eventuele beroepsmogelijkheden uitgeput zijn, wordt het recht op opvang beëindigd. Hier zijn twee scenario's mogelijk. Indien de VIB een positieve beslissing kreeg, heeft hij recht op een verblijfsvergunning. In dit geval mag deze persoon nog 2 maanden in zijn opvangplaats verblijven. Gedurende deze periode dient hij zelf op zoek te gaan naar een geschikte woning. Hij kan hier eventueel hulp van externen voor inroepen (bv. OCMW). Een tweede optie is het verkrijgen van een negatieve beslissing. Indien dit het geval is moet de 'uitgewezen' VIB op bevel het grondgebied verlaten. (Fedasil) (Fedasil, z.d.-b) (Van den Bulck, 2019)

In 2012 werd het 'terugkeertraject' ingevoerd. Dit traject heeft als doel vrijwillige terugkeer bij 'uitgewezen' VIB's te bevorderen. Wanneer de negatieve beslissing van een VIB officieel

is bevestigd door de Raad voor Vreemdelingenbetwisting, zal men hem verzoeken zich naar een open terugkeerplaats te begeven (OTP). De OTP's zijn gevestigd in vier verschillende centra die beheerd worden door Fedasil. In deze centra wordt de VIB voorbereid en begeleid in een vrijwillige terugkeer naar zijn land van herkomst. Hij mag hier maximum 30 dagen verblijven om zijn terugkeer voor te bereiden. (Fedasil) (Fedasil, z.d.-b) (Van den Bulck, 2020)

2.3.2 Opvangnetwerk in België

Het Belgische opvangnetwerk telt volgens de cijfers van Fedasil +/- 28.000 opvangplaatsen. Deze plaatsen bestaan uit individuele en collectieve opvangstructuren. Wanneer we spreken over een collectieve opvangstructuur, dan duidt men op opvangcentra die beheerd worden door het Belgische Rode Kruis, Fedasil of andere partners. België telt op dit moment ongeveer 80 opvangcentra waarin mensen collectief samenleven. Hoewel deze collectieve centra een grote capaciteit hebben en daarmee ook de norm zijn in het Belgische opvangbeleid, bestaan er ook individuele structuren. Deze structuren zijn veelal voorbehouden voor VIB's die een grote kans hebben op erkenning en personen die zich in kwetsbare situatie bevinden. Dergelijke situaties kunnen o.a. het hebben van een handicap of zwangerschap zijn. (Fedasil, z.d.-d)

2.3.3 Soorten opvangplaatsen en hun doel

2.3.3.1 Open opvangcentra

Het grootste percentage van de opvangplaatsen in België is gevestigd in open opvangcentra. Deze centra zijn vaak gevestigd in leegstaande gebouwen zoals een legerbasis of een vakantiepark. Het woord 'open' duidt op het feit dat de bewoners vrij kunnen bewegen in en uit het centrum. Deze centra bieden verschillende vormen van begeleiding aan. In eerste instantie voorziet men in de basisbehoeften van de bewoners. Dit gaat van het bieden van een slaapplek tot voorzien in kledij en maaltijden. Naast deze basisbehoeften voorziet men ook juridische bijstand in de asielprocedure en sociale begeleiding. In het centrum is ook een medische en psychologische dienst aanwezig waarop bewoners beroep kunnen doen indien zij dit nodig achten. (Fedasil, z.d.-e)

Binnen het centrum wordt er ingezet op het groepsgebeuren met als doel een positieve leefomgeving te bevorderen. Dit doet men door opleidingen en activiteiten aan te bieden. Volwassenen kunnen indien gewenst een opleiding starten. Opleidingen worden zowel binnen als buiten het centrum georganiseerd. Vanaf vier maanden na de aanvraag bij DVZ mogen VIB's werken, eventueel in combinatie met een opleiding. In de vrije tijd kunnen bewoners deelnemen aan een activiteitenaanbod dat binnen het centrum georganiseerd wordt. Bewoners worden tijdig op de hoogte gebracht van het lopende aanbod. (Fedasil, z.d.-e)

Vanaf het moment dat kinderen in een opvangcentrum verblijven, worden zij ingeschreven in een school. Kinderen in opvangcentra zijn, net als alle andere minderjarigen in België, leerplichtig. Vaak starten deze kinderen in een onthaalklas die aangepast is aan hun niveau. Hier wordt er vooral ingezet op taalstimulatie en worden de kinderen voorbereid op het reguliere onderwijs. De inschrijving in de school en de verdere opvolging verloopt via het opvangcentrum. (Fedasil, z.d.-e)

2.3.3.2 Gesloten opvangcentra

In België beschikken we over 6 gesloten centra. Deze centra worden beheerd door de DVZ en zijn bedoeld voor het opsluiten van vreemdelingen die illegaal in België verblijven. Deze mensen kunnen aangehouden worden en bij gevolg in een gesloten centra terechtkomen. Dit kan enkel wanneer je niet voldoet aan de voorwaarden die beschreven staan in de Verblijfwet en wordt gedaan met het oog op repatriëring. (AgII, z.d.-b)

Enkele voorbeelden zijn het weigeren om het grondgebied te verlaten nadat de negatieve beslissing bevestigd werd door de Raad voor Vreemdelingenbetwisting, indien er een risico bestaat op onderduiken in diverse situaties of wanneer vreemdelingen niet in het bezit zijn van binnenkomstdocumenten. Deze centra zijn gesloten. Dit houdt in dat de personen die opgesloten worden zich niet buiten het centrum kunnen begeven. (AgII, z.d.-b)

2.3.3.3 LOI

Een LOI, voluit lokaal opvanginitiatief, is een kleinschalige opvangplaats die veelal wordt beheerd door OCMW's. Meestal worden deze initiatieven gefinancierd door de overheid op federaal niveau. Een LOI is veelal een sociale woning die voorzien is van basismeubilair. De mensen die verblijven in een LOI blijven recht hebben op materiële hulp en worden begeleid door het OCMW. Belangrijk is hier dat men, voordat men een LOI kan aanvragen, eerst in een collectief opvangcentrum gewoond moet hebben. Technisch gezien kan elke bewoner van een collectief opvangcentrum een LOI-aanvraag doen. In de praktijk krijgen bepaalde kwetsbare categorieën van VIB's voorrang. Het gaat hier dan om kwetsbare personen (bv. persoon met een beperking) of personen die uit een land komen met een hoge beschermingsgraad (bv. Yemen). (Fedasil, z.d.-c)

Het verschil met een collectieve opvangstructuur zit hem in de autonomie. In een LOI dienen mensen zo zelfstandig mogelijk te leven met het oog op integratie. Dit uit zich in zelf koken, zelf het huis onderhouden, etc. (Fedasil, z.d.-c)

2.3.3.4 OTP

Open terugkeerplaatsen bevinden zich in enkele open centra die beheerd worden door Fedasil. Personen die een negatieve beslissing hebben ontvangen en die vrijwillig willen terugkeren kunnen hier nog enige tijd verblijven. Dit verblijf is in het kader van hun terugkeer en geldt slechts voor beperkte tijd. In deze centra werken maatschappelijk werkers die de VIB's begeleiden in hun terugreis. (Fedasil, z.d.-f)

2.3.3.5 Dublinplaatsen

VIB's die een Dublin krijgen toegewezen dienen naar een Dublinplaats te gaan in het kader van hun transitie naar het Dublinland. België telt enkele centra die plekken voorzien voor personen die een Dublin kregen. Deze plekken zijn altijd voorbehouden in al bestaande centra. Er bestaan dus geen specifieke centra enkel voor VIB's met een Dublin. (Persoonlijke communicatie, 2021)

2.4 Situering van de actoren in deze Bachelorproef

2.4.1 De doelgroep

In deze Bachelorproef ga ik aan de slag met taalstimulatie bij VIB'S. De doelgroep waarop mijn focus ligt, zijn kinderen tussen de 0 en 18 jaar en hun ouders die verblijven in het Rode Kruis noodopvangcentrum in Houthalen-Helchteren. De mensen die beschreven worden in dit eindwerk hebben dus een verzoek tot internationale bescherming ingediend en verblijven in afwachting van hun procedure in een open opvangstructuur die ingericht wordt door Rode Kruis Vlaanderen. Hierin is het belangrijk mee te nemen dat deze kinderen dagelijks naar school gaan. Het is dus niet zo dat de tweedetaalverwerving enkel in het centrum plaatsvindt. Sterker nog, deze verwerving vindt grotendeels plaats in de scholen. Ik zal in mijn analyse dus ook zeker de scholen betrekken aangezien zij de grootste rol spelen in dit verhaal.

2.4.2 Rode Kruis Vlaanderen

Rode Kruis Vlaanderen maakt deel uit van de Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging. Wereldwijd zijn er 190 bewegingen die allen werken volgens dezelfde basisprincipes die men de zeven grondbeginselen noemt. Deze beginselen bestaan uit: "menschelijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit, onafhankelijkheid, vrijwilligheid, eenheid en universaliteit". (Rode Kruis Vlaanderen, z.d.-b) De visie en missie van Rode Kruis Vlaanderen vloeit hieruit voort. Het verbaast dan ook niet dat het dagelijks handelen in de opvangcentra gekleurd is door deze grondbeginselen. Aangezien dit eindwerk ontwikkeld wordt voor een Rode Kruis asielcentrum, moet dit ook passen binnen deze beginselen. (Rode Kruis Vlaanderen, z.d.-a) (Rode Kruis Vlaanderen, z.d.-b)

3 Hoe verloopt het tweedetaalverwervingsproces?

3.1 Hoe verwerft men taal?

Om te kunnen begrijpen hoe tweedetaalverwerving in zijn gang gaat, grijpen we best even terug naar het verwerven van de moedertaal. Dit proces verloopt volgens verschillende fases.

Een eerste fase die we kunnen onderscheiden in het verwerven van taal is de voortalige of prelinguale fase. Deze vindt plaats in het eerste levensjaar. We beseffen het misschien niet altijd, maar vanaf de geboorte is een baby al volop bezig met het verwerven van taal. In deze fase zijn klanken erg belangrijk. Typerend gedrag in deze fase is het vocaliseren en brabbelen. Wanneer baby's deze klanken produceren hebben ze veelal nog geen betekenis. Wel is het een goede oefening op de volgende fases. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

Een tweede fase is de zogenoemde vroegtalige fase. Deze vindt hoofdzakelijk plaats tussen de 1 en 2.5 jaar. Deze fase kan men verder opsplitsen in het volgende: éénwoordfase, tweewoordfase en meerwoordzinfase. Wanneer de baby ongeveer 1 jaar is gaat het brabbelen van klanken uit de voortalige fase stilaan over in de éénwoordfase. Naarmate de baby ouder wordt, zal hij meer woorden in één zin plaatsen. Zo ontstaan er eerst zinnen met 2 woorden (bv. Mama koek, i.p.v. mama ik wil een koek) om daarna rond het tweede levensjaar te evolueren naar meerwoordzinnen. Vaak ziet men dat peuters werkwoorden nog niet vervoegen of dat ze naamwoorden verkeerd verbuigen. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

Deze eerste twee fasen worden ook wel eens de stille periode genoemd. Dit omdat kinderen in deze fasen veelal luisteren en nog weinig zelf spreken. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

Hierop volgt de differentiatiefase. In een logisch gevolg op de vorige fasen bevindt de peuter zich veelal rond de 2.5 jaar in deze fase. Het talig gedrag wordt hier gekenmerkt door het eerste toepassen van grammaticale regels en het zelf uitvinden van woordenschat. Kenmerkend voor deze fase is overgeneralisatie. Kinderen passen regels vaak veel ruimer toe dan de bedoeling is. Zo vervoegen ze bepaalde werkwoorden fout en verbuigen ze zelfstandige naamwoorden foutief. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

Ten slotte volgt er de voltooiingsfase. Deze wordt veelal bereikt rond het vijfde levensjaar. In deze fase beschikken kinderen over een voldoende brede basis waarop ze in hun verdere ontwikkeling kunnen verder bouwen. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

Het verwerven van een taal verloopt echter niet voor iedereen hetzelfde. Er zijn verschillende factoren die een invloed hebben op taalontwikkeling. Dit kunnen zowel persoonlijke als omgevingsfactoren zijn. Ook de soort taal kan een invloed hebben op de taalontwikkeling. De leeftijden die worden weergegeven bij de verschillende fasen kunnen dus naargelang factoren ook afwijken in het taalontwikkelingsproces. (Geelen & Leeten, z.d.) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Metrotaal-mind the gap, z.d.-a)

3.2 Hoe verloopt het tweedetaalverwervingsproces?

Het begrip taal omvat vier hoofdvaardigheden: lezen, schrijven, spreken en luisteren. Al deze vaardigheden verwerven mensen hoofdzakelijk binnen de schoolmuren. Toch is er ook buiten de school de nodige aandacht nodig voor het taalverwervingsproces. Wanneer mensen meerdere talen leren is de leeftijd erg van belang voor het verloop van het proces. De leeftijd waarop de tweede taal verworven wordt, bepaalt namelijk of het taalverwervingsproces simultaan of sequentieel verloopt. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

Bij een simultane taalverwerving spreekt men over meerdere talen als eerste taalverwerving. Binnen dit proces worden er meerdere talen vanaf de geboorte of op voorschoolse leeftijd tegelijkertijd aangeboden. Er is geen duidelijke leeftijdsgrens waarvoor taal aangebracht dient te worden om over simultane taalverwerving te kunnen spreken, maar men houdt het gemiddelde op de leeftijd van drie jaar. In situaties waar men op vroege leeftijd meerdere talen aanbiedt, zal het taalverwervingsproces dat het kind doorloopt er doorgaans hetzelfde uitzien als dat van een eentalig kind. Kinderen ontwikkelen voor elke aangebrachte taal een apart taalsysteem. De simultane taalverwerving verloopt dan ook grotendeels volgens de fasen die reeds besproken werden in 2.1. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

Wanneer kinderen pas op latere leeftijd met een tweede taal in contact komen, spreekt men van successieve of sequentiële taalverwerving. Het kind heeft al een moedertaal verworven waarbij hij de vier fasen van de taalverwerving doorliep. Dit maakt dat het tweedetaalverwervingsproces er anders uitziet. Daar het kind al bekend is met verschillende grammaticaconstructies en dergelijke kan er transfer optreden. Deze transferhypothese stelt dat kinderen zaken die zij geleerd hebben in de eerste taal overnemen en toepassen in het leren van de tweede taal. Wanneer deze talen dezelfde eigenschappen hebben, kan dit het leren vergemakkelijken. In dit geval is er sprake van een positieve transfer. Indien talen net sterk verschillen van elkaar, dan noemen we dit negatieve transfer. In dit geval kan transfer vanuit de moedertaal leiden tot fouten in de tweede taal. Ook in successieve taalverwerving zijn er enkele stappen die kinderen doorlopen om de taal te verwerven. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

Kinderen zullen aanvankelijk hun moedertaal gebruiken in de anderstalige context aangezien dit de enige taal is die ze beheersen. Bijgevolg wordt het gebruik van de moedertaal in communicatie gezien als een eerste fase, echter zal het kind snel doorhebben dat het niet begrepen wordt. Dit besef vormt in vele gevallen de aanleiding tot de volgende fase: de stille periode. Deze tweede fase is er één van observeren. Het feit dat kinderen nog niet spreken wil niet automatisch zeggen dat ze niet bezig zijn met taal. In deze fase tracht het kind zo veel mogelijk informatie over de nieuwe taal in zich op te nemen. Het bieden van een ruim en juist aanbod van de nieuwe taal is in deze fase dan ook sterk aangewezen. Het kind luistert, kijkt en treedt in interactie. In het begin zal dit nog zeer voorzichtig zijn aan de hand van gebaren of enkele woordjes. Naarmate het kind meer woorden kent zal het automatisch overgaan naar een derde fase. In deze fase zal het kind losse woorden en korte zinnen produceren. Veelal zijn dit uitdrukkingen die hij dagelijks hoort zoals "goede dag" of "Hoe gaat het?". Om tot deze fase te komen verstrijkt er een

termijn van twee maanden tot één jaar. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

Niet iedereen leert even snel. Echter kunnen we het taalverwervingsproces wel bevorderen door frequent een uitgebreid taalaanbod aan te bieden. Na +/- twee jaar zou het taalniveau van het kind zo ontwikkeld moeten zijn dat het taal functioneel kan gebruiken in zijn alledaagse leven. Hiermee wil ik niet beweren dat het kind de tweede taal foutloos beheerst. Wat men in deze fase bereikt noemt men gemiddelde taalvaardigheid. Het kind zal in deze fase de taal kunnen begrijpen en gebruiken. Het effectief beheersen van een taal op academisch of schoolniveau vraagt veel tijd en oefening. In de laatste fase zal dit niveau dan ook nog niet door iedereen bereikt zijn. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

Het tweedetaalverwervingsproces bij volwassenen verloopt volgens dezelfde stappen. (Metrotaal-mind the gap, z.d.-b) (Prodia, z.d.) (Code, z.d.) (Jansen, 2014)

3.3 Met welke aandachtspunten dient er rekening gehouden te worden bij het verwerven van een tweede taal?

Het verwerven van een tweede taal is een complex gegeven dat niet altijd even vlot verloopt. Er zijn verschillende factoren die tweedetaalverwerving zowel positief als negatief beïnvloeden. In dit deel nemen we enkele aandachtspunten onder de loep die van belang kunnen zijn voor het verloop van het verwervingsproces.

Om tot deze aandachtspunten te komen kijken we naar een model dat richting geeft aan het creëren van een krachtige taalleeromgeving. Het model werd ontwikkeld door het Centrum voor Taal en Onderwijs (KUL) en is opgebouwd uit drie pijlers die cumulatief gebruikt kunnen worden om tot een optimale leeromgeving te komen. Het basisprincipe achter het model luidt als volgt: "**Kinderen leren taal door in een emotioneel veilig klimaat met betekenisvolle taken aan de slag te gaan en daarbij ondersteund te worden in interactie.**" (Centrum voor Taal en Onderwijs [CTO], 2019) Wanneer we dit citaat verder onder de loep nemen kunnen we drie belangrijke aandachtspunten onderscheiden. (CTO, 2019)

Een eerste is het creëren van een voldoende veilig klimaat waarin het kind kan leren en ontdekken. Om tot leerkansen te komen is het welbevinden van het kind in de omgeving een bepalende factor. Kinderen zullen pas overgaan tot exploreren, en zo ook leren, wanneer ze zich gerespecteerd en veilig voelen in een bepaalde omgeving. Bij anderstalige nieuwkomers is deze factor extra van belang. Vele van deze kinderen zijn plots in een nieuwe omgeving terechtgekomen. Bovendien spreekt men in deze omgeving een taal die het kind niet begrijpt. Deze factoren kunnen ervoor zorgen dat het kind zich niet op zijn gemak voelt in de nieuwe omgeving. Extra inzetten op het welzijn en welbevinden van het kind is dus een must indien we een veilig leerklimaat willen creëren. (CTO, 2019) (Ramaut & Sterckx, 2016) (Rots, 2020)

Hoe hoger het welbevinden van het kind, hoe positiever de invloed op het tweede taalverwervingsproces. Uit onderzoek blijkt dat een positieve houding ten opzichte van de moedertaal een erg belangrijke rol speelt in het welbevinden van anderstalige nieuwkomers. Kind en Gezin stelt op basis van Artikel 30 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) dat elk kind bovendien het recht heeft om "zich

van zijn of haar eigen taal te bedienen". (Kind en Gezin, 2012, p 5.) In de praktijk vertaalt dit zich dit naar ruimte bieden voor de eigen taal van het kind en zijn of haar ouders. Met andere woorden mag het leren van een nieuwe taal, in dit geval het Nederlands, de moedertaal niet wegcijferen. Het is erg van belang dat deze kinderen ook benaderd worden met respect voor de eigen cultuur en identiteit. Hiermee gepaard gaat ook het sensitief handelen naar waarden en normen en ook de moedertaal van het kind. Bovendien toont onderzoek ook aan dat wanneer kinderen voldoende concepten en kennis kunnen opslaan in de eigen taal, ze sneller linken zullen leggen naar de nieuwe taal wat erg bevorderend is voor de tweedetaalverwerving. (CTO, 2019) (Onderwijscentrum Gent, z.d.) (Ramaut & Sterckx, 2016) (Kind en Gezin, 2012) (Rots, 2020) (Jaspaert & Frijns , 2017, p 63)

Een tweede element binnen het model van krachtige taalleeromgeving stoelt op het aanbieden van betekenisvolle activiteiten. Wanneer men taal wilt stimuleren is het van belang dat deze taal ook als nuttig of interessant wordt beschouwd door het kind. De laatste jaren wordt er steeds meer onderzoek gedaan naar het verwerven van taal. Uit deze onderzoeken blijkt steeds vaker dat taal al doende verworven wordt. Enkel woordenlijstjes en grammaticale oefeningen gebruiken ter stimulatie van de taal heeft dus vaak niet het gewenste effect. Een voldoende brede waaier aan taal aanbieden via verschillende mediums biedt kinderen de kans om hun taal uit te breiden. Echter is er wel een belangrijke voorwaarde verbonden aan deze vorm van taalstimulatie: intrinsieke motivatie. De kinderen zelf moeten uitgedaagd worden om gemotiveerd met taal bezig te zijn. Wanneer je oefeningen geeft die in de ogen van de kinderen niet zinvol zijn, is de kans groot dat ze deze motivatie snel verliezen. We dienen binnen de taalstimulatie dus op zoek te gaan naar thema's, werkvormen, etc. die de kinderen boeien om zo een intrinsieke motivatie voor taal te creëren. Wanneer kinderen merken dat ze ook effectief iets kunnen bereiken met hetgeen ze leren zullen ze minder snel opgeven en geprikkeld worden om hun kennis uit te breiden. Ik illustreer dit met een voorbeeld: een maaltijd maken aan de hand van een recept. In dit voorbeeld leren kinderen taal door taal te gebruiken. Al doende ontrafelen ze de woorden in het recept terwijl ze ook communiceren met anderen over de stappen die ze moeten ondernemen om het recept tot een goed einde te brengen. (CTO, 2019) (Kind en Gezin, 2012) (Ramaut & Sterckx, 2016) (Rots, 2020)

Het derde en laatste element focust op de ondersteuning van deze kinderen. Anderstalige nieuwkomers beschikken vaak nog niet over alle woordenschat om zich volledig uit te drukken. Wij kunnen hen stimuleren door hierin tegemoet te komen. Wanneer wij in interactie gaan met anderstalige nieuwkomers stimuleren we hun taal en nodigen we hen uit tot communiceren. Deze vorm van ondersteuning blijkt erg bevorderend voor het tweede taalverwervingsproces. Wanneer kinderen zelf nog niet over de woorden beschikken om zich correct uit te drukken, is het zinvol om zelf de handelingen die het kind stelt te verwoorden. Op deze manier linkt het kind woordenschat aan handelingen. Naar mate dit herhaaldelijk gebeurt, zal het kind de woordenschat op deze manier zelf verwerven en kunnen gebruiken. Interactie gebruiken ter ondersteuning is bovendien een gegeven dat zowel door volwassenen als leeftijdsgenootjes kan worden gedaan. (CTO, 2019) (Kind en Gezin, 2012) (Ramaut & Sterckx, 2016) (Rots, 2020)

4 Hoe kunnen we aan taalstimulatie doen bij meertalige kinderen van 0 tot 18 jaar?

In dit deel neem ik een aantal methodieken met betrekking tot taalstimulatie onder de loep. Dit doe ik met als doel een zicht te krijgen op de belangrijkste basispijlers achter de methodieken. Zo tracht ik te achterhalen welke invalshoeken frequent voorkomen, welke methodieken zijn succesvol bij anderstalige kinderen en welke methodieken kunnen aan de basis liggen van mijn project.

4.1 Methodieken omtrent taalstimulatie

4.1.1 Tatertaal

Tatertaal is een tweedelige methodiek die ontwikkeld is door Moons, Verhelst, Loman en Verheyden, op vraag van de provincie Vlaams-Brabant. De methodiek werd ontwikkeld met als doel ondersteuning te bieden aan professionele begeleiders op het gebied van taalstimulatie alsook in te zetten op bewustwording van de houding van deze begeleiders in de taalstimulatie. Dit doen ze door verschillende spelsituaties te creëren waarin taal aanbod kan komen. Men tracht de taalkansen bij deze doelgroep te vergroten door een grote variëteit te bieden aan activiteiten. Op deze manier kan de methodiek in verschillende fasen van het taalverwervingsproces ingezet worden. De methodiek wordt zowel in de kinderopvang, bij onthaalmoeders als in bibliotheken gehanteerd. (Moons, et al., 2011) (KU Leuven [KUL], z.d.)

De visie achter de methodiek stoelt op het gegeven dat kinderen al doende leren. Op basis van deze veronderstelling kunnen we ook aannemen dat men dus al van in het prille begin met kinderen kan communiceren. Het eerste deel van de methodiek focust dan ook op taalstimulatie bij baby's. Dit doen ze door in te zetten op zintuiglijke prikkels aan de hand van activiteiten. Elke activiteit is opgebouwd rond een bepaald boek en vertrekt vanuit zintuiglijke ervaringen die baby's kunnen opdoen. Dit kan gaan van geluiden leren herkennen aan de hand van een liedje tot tactiele bevordering door middel van verschillende texturen in materialen. (Moons, et al., 2011) (KUL, z.d.)

Een tweede deel van de methodiek werd ontwikkeld voor peuters. Ook hier wordt er gewerkt met activiteiten in functie van taalstimulatie. Men werkt rond zes verschillende thema's die elk bestaan uit activiteiten in verschillende moeilijkheidsgraden. De thema's worden steeds ingeleid door middel van een boek dat gelinkt wordt aan het zogenoemde Tatertaalhuisje en zijn bewoner Gonnie. Dit is een fysiek huis dat gebruikt kan worden als leidraad doorheen de verschillende thema's. De kinderen worden door middel van het huis uitgenodigd om op verkenning te gaan en deel te nemen aan de activiteit. Elke activiteit wordt op zijn beurt dan weer gelinkt aan een rijmpje of een liedje dat visueel wordt gemaakt. De peuters leren woordenschat dus binnen verschillende contexten wat de taal bevordert. (Moons, et al., 2011) (KUL, z.d.)

De methodiek kan zowel ingezet worden bij het leren van een eerste taal als bij tweedetaalverwerving. In de uitwerking van de methodiek worden enkele suggesties meegegeven voor begeleiders met betrekking tot aandachtspunten bij anderstalige kinderen. (Moons, et al., 2011) (KUL, z.d.)

Uit onderzoek blijkt dat de methodiek een invloed had op het handelen en denken van kinderbegeleiders. Waar begeleiders voor het werken met de methodiek sterk focusten op de inhoud van het taalaanbod, ziet men na het werken met Tatertaal een verschuiving van de focus naar het creëren van interactiekansen op het gebied van taal. Men concludeert dat Tatertaal een positief effect heeft op zowel de kinderen als de begeleiders die ermee aan de slag gaan. (Moons, et al., 2011) (KUL, z.d.)

4.1.2 Go4ty!

Go4ty! is een methodiek in functie van woordenschatontwikkeling bij peuters en kleuters die anderstalig zijn. Het uitgangspunt van deze methodiek ligt in het bieden van veiligheid en geborgenheid ter bevordering van natuurlijke taalverwerving. De taalverwerving van peuters gebeurt op een natuurlijke wijze. Volgens de visie van deze methodiek is het welbevinden van een peuter een belangrijke voorwaarde voor de natuurlijke verwerving van nieuwe woordenschat. De methodiek baseert zich hiervoor op de piramide van Maslow. (zie bijlage 1) (*Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters, z.d.*)

De methodiek is opgebouwd uit een selectie van 40 woorden die als basis dienen voor de woordenschatontwikkeling van de kleuter om op verder te bouwen. De woorden kunnen in principe binnen de drie weken worden aangeleerd, mits de leerkracht ze aanbiedt in allerlei verschillende contexten binnen het dagelijkse klasgebeuren. De leerkracht gaat dus didactisch aan de slag met de woorden. Deze didactische aanpak bestaat uit drie grote delen. Deel één is het aanbieden van de woorden tijdens dagdagelijkse routineactiviteiten. Dit kan bv. door de woorden op te hangen in de speelhoek van de kinderen of ze te gebruiken in een opruimmoment. Een tweede deel is het aanbieden van de woorden tijdens keuzeactiviteiten waarbij men gebruik maakt van de VAT-principes van Hänen. De VAT-principes zijn ontwikkeld om ouders stapsgewijs te ondersteunen in de ontwikkeling van spraak bij hun kind. (*Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters, z.d.*)

Ouders gaan in chronologische volgorde Volgen, Aanpassen en Toevoegen. In de Volgfase leren ouders luisteren naar en tonen ze interesse in de manier waarop hun kind communiceert. In de Aanpassingsfase leren ouders in dialoog gaan met hun kind waarbij er voor beide partijen even veel spreekkansen worden gecreëerd en in de laatste fase staat het toevoegen van taal centraal. Belangrijk is dat dit gebeurt in volwassentaal zodat het kind de woorden juist aangeleerd krijgt. Het toevoegen van taal is zowel belangrijk voor de expressie van het kind, als ook zodat het kind de wereld rondom hem kan begrijpen. In eerste instantie werden de VAT-principes ontwikkeld om ouders te ondersteunen, maar in de praktijk werken ook opvoeders, scholen, etc. met deze methodiek. (*Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters, z.d.*)

Zodra de woorden zijn geïmplementeerd in de routine- en keuzeactiviteiten, kan de leerkracht individueel aan de slag gaan met de peuters. Op deze manier kan de leerkracht de woorden linken aan interesses van de peuters wat maakt dat de woorden ook tastbaarder worden. Wat belangrijk is binnen deze methodiek is dat je woorden op regelmatige basis aanbiedt in verschillende contexten om zo de betekenis in te prenten bij de peuters. Vaak wordt er gebruik gemaakt van speelse contexten zodat de peuters aandachtig zijn tijdens het verwerven van de woordenschat. (*Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters, z.d.*)

4.1.3 Peuterprikkel

In Brusselse kinderdagverblijven kreeg men de afgelopen jaren steeds vaker te maken met anderstalige kinderen in de kinderopvang. Aangezien de peuterleeftijd een cruciaal moment is voor de taalontwikkeling, wilde de Vlaamse Gemeenschapscommissie extra inzetten op taalstimulatie bij de jongste leeftijden. Dit deden ze door vormingen te organiseren in Brusselse kinderdagverblijven. Als aanvulling op deze vormingen ontstond in 2008 de bundel Peuterprikkel. In deze bundel staan verschillende activiteiten beschreven die te maken hebben met taalstimulatie. De focus ligt op doe-activiteiten waarbij peuters op een speelse manier met taal in aanraking komen. Ook voorleesactiviteiten worden beschreven als zinvol in de bundel. (François & Verhelst, 2008)

Het hoofddoel van de methodiek is de taalvaardigheid bij de peuters in kinderdagverblijven te verhogen door middel van een ruim taalaanbod. Taal wordt zo aangeboden dat peuters niet bewust merken dat ze ermee bezig zijn. De visie achter deze methodiek stelt dat peuters taal als het ware opnemen als een spons. Hoe meer taal ze horen, hoe meer ze deze zullen verwerken en later ook kunnen gebruiken. Verder stelt men dat het niet zo zeer de hoeveelheid taalaanbod is die een rol speelt maar eerder de kwaliteit ervan. Het aanbod dat men doet moet dus best aansluiten bij de leefwereld van de peuters. Woorden die voor hen relevant zijn van betekenis zullen beter blijven hangen, wat de kans op taalverwerving vergroot. Ook het aanbieden van taal in spelsituaties is van belang aangezien de peuters in zulke situaties betrokken bezig zijn met de activiteit, en indirect dus ook met het taalaanbod. Het creëren van voldoende interactie en spreekkansen in zulke spelsituaties kan de taalverwerving bevorderen. (François & Verhelst, 2008)

Een laatste belangrijke factor in deze methodiek is het welbevinden van de peuter. Een peuter die zich niet goed in zijn vel voelt zal zich automatisch sneller afsluiten van de wereld rondom zich en indirect dus ook van het taalaanbod. Eén van de basisvoorwaarden voor het doen aan taalstimulatie is volgens de visie van de methodiek dan ook het creëren van een veilige en rustgevende omgeving waarin de peuter volop kan ontdekken. (François & Verhelst, 2008)

4.1.4 Boekstart

Boekstart is ontstaan uit een samenwerking tussen Iedereen Leest, Kind en Gezin en heel wat openbare bibliotheken. Het project ging van start in 2005 onder de naam Boekbaby's. Door de jaren heen kreeg het project steeds meer financiële steun waardoor het in 2017 structureel kon uit groeien tot een project waar elke gemeente kan instappen. Boekstart wil ouders van jonge kinderen aanmoedigen om al van jongs af aan bezig te zijn met taal en boekjes. Dit doen ze door twee maal een boekenpakket te schenken aan ouders voordat hun peuter naar school gaat. Het samen bezig zijn met boekjes heeft zowel voordelen voor de taalontwikkeling van de peuter als voor de positieve band tussen ouder en kind. Niet alleen leert de peuter nieuwe woordjes, ook blijkt uit onderzoek dat op vroege leeftijd bezig zijn met boekjes een positief effect heeft op de latere schoolloopbaan van het kind. Door het gebruik van prentenboeken link je woordenschat aan afbeeldingen wat de materie herkenbaar maakt voor je peuter. (Iedereen Leest vzw, z.d.)

De methodiek maakt gebruik van een groeimeter waarmee de vooruitgang van je kind opgevolgd kan worden. In deze meter worden ook verschillende voorleesfasen aangegeven die gepast zijn voor de leeftijd van je kind. Ook worden er verschillende tips in verband

met voorlezen ter beschikking gesteld via de meter. Deze zijn beschikbaar in verschillende talen om de toegankelijkheid naar anderstalige ouders toe te vergroten. Verder zet de methodiek in op anderstalige ouders door informatie over het project aan te bieden in verschillende talen. Dit maakt het makkelijker voor vrijwilligers, medewerkers, werknemer,... om de visie achter het project over te brengen op anderstalige ouders. (Iedereen Leest vzw, z.d.)

4.1.5 Zomerprikkel

In vele gemeente worden tijdens de maanden juli en augustus zomerscholen georganiseerd. Deze scholen bieden kinderen die zwakker zijn in taal de mogelijkheid om op een speelse manier verder de Nederlandse taal te verwerven. In 2008 besloot de toenmalige minister van Inburgering Maria Keulen om deze projecten financieel en inhoudelijk te steunen. Op basis van deze beslissing ontwikkelde het Centrum voor Taal en Onderwijs een bundel die tien activiteiten bevatte om met taal aan de slag te gaan in de zomerscholen. (CTO, 2008)

Het doel van deze methodiek is het verwerven van schoolse taalvaardigheid met het oog op verhoogde onderwijskansen voor anderstalige nieuwkomers. De visie achter de methodiek stelt dat men de onderwijskansen van anderstalige nieuwkomers kan verhogen door deze doelgroep enkele weken intensief onder te dompelen in een speels taalbad. Men is van mening dat de drempel om in het onderwijs te starten hierdoor verkleind. De scholen zetten dus door middel van activiteiten sterk in op het verwerven van informele schoolse taalvaardigheid. Elke activiteit is volgens dezelfde structuur opgebouwd. Zo worden ze voorzien van een uitgebreide uitwerking, mogelijkheden tot differentiatie, ouderbetrokkenheid en tips ter ondersteuning van de kinderen. (CTO, 2008)

De uitgewerkte differentiatiemogelijkheden maken het mogelijk om echt op maat van de kinderen te werken. Er zijn er zowel differentiaties die de activiteiten vergemakkelijken als differentiaties die de activiteiten vermoeilijken. Op deze manier geven ze een kind met een beperkte kennis van het Nederlands toch de kans om deel te nemen en bieden ze meer uitdaging aan die kinderen die al een uitgebreidere taalverwerving hebben. De bundel tracht ouderbetrokkenheid bij deze doelgroep te verhogen door bij elke activiteit suggesties te vermelden in verband met dit thema. Door ouders effectief uit te nodigen en te betrekken bij de activiteiten breng je verschillende culturen bij elkaar en creëert men indirect ook taalkansen voor de ouders van anderstalige kinderen. (CTO, 2008)

4.1.6 Hotel Hallo

Hotel Hallo is een Nederlandse methodiek die focust op taalstimulatie bij kinderen van 5 tot 11 jaar. Het pakket van Hotel Hallo bevat een website, een boek, audiomateriaal en een werkboek. Hotel Hallo werd geschreven door Kim Koelewijn en kwam tot stand met de hulp van de taalunie en NTW-school 't klokhuis. Het pakket kan in verschillende contexten gebruikt worden. Zo kan het dienen als extra aanvulling in de klas, maar ook gebruikt worden door gezinnen en externe organisaties. (Koelewijn, z.d.-b) (Koelewijn, z.d.-a)

Doorheen het pakket nemen hoofdpersonages Max en Mia de anderstalige nieuwkomers mee op een speels avontuur doorheen 10 verschillende thema's. De focus van de methodiek ligt op het verwerven van woordenschat en het leren begrijpen en spreken van het Nederlands. In eerste instantie focust de methodiek dus niet op grammatica en schrijven, vanuit de visie dat een goede beheersing van woordenschat cruciaal is om een goede taalvaardigheid te kunnen ontwikkelen. Bovendien stelt de visie achter Hotel Hallo dat kinderen sneller taal leren aan de hand van motiverende en speelse oefenvormen. De verschillende thema's zijn dan ook steeds uitgewerkt in verschillende onderdelen. Dit omvat een strip, humoristische verhalen, vertelkoffers, liedjes en radioshow's. Elk onderdeel wordt vervolgens vergezeld van een overzichtelijk lijstje met de meest gebruikte woorden zodat het voor de kinderen duidelijk is welke woorden nieuw zijn. De methodiek hecht belang aan herkenbaarheid en structuur. Dit bieden ze doordat de methodiek rond 2 hoofdpersonages is opgebouwd en elk thema op dezelfde manier is onderverdeeld. (Koelewijn, z.d.-b) (Koelewijn, z.d.-a)

Dankzij de grote verscheidenheid aan interactieve onderdelen, kan men voldoende afwisseling brengen tijdens het werken met de methodiek. Dit maakt dat kinderen minder snel de focus zullen verliezen en gemotiveerder zijn om met taal bezig te zijn. Wanneer de kinderen geboeid zijn door het verhaal van Max en Mia leren ze indirect veel meer dan alleen maar woordjes. Zowel in het werkboek als op de website kan men bovendien heel wat interactieve oefeningen terugvinden waarbij de kinderen actief met taal aan de slag moeten. Denk maar aan een rollenspel of een luisteroefening. (Koelewijn, z.d.-b) (Koelewijn, z.d.-a)

De combinatie van taalstimulatie met een boeiend en interactief verhaal maakt dat deze methodiek succesvol is bij de doelgroep. (Koelewijn, z.d.-b) (Koelewijn, z.d.-a)

4.1.7 Matti en Mona

Matti en Mona is een methodiek van uitgeverij die Keure die focust op tweedetaalverwerving bij anderstalige nieuwkomers in het lager onderwijs. Oorspronkelijk werd Mattie en Mona ontwikkeld voor de onthaalklas, maar de methodiek kan even goed worden ingezet in de reguliere klas. Aan de hand van 2 boxen wilt de methodiek woordenschat aanleren in verschillende thema's die relevant zijn voor de doelgroep. De box "Matti en Mona 1" bevat woorden die de basis vormen die kinderen nodig hebben om deel te kunnen nemen aan het onderwijs. De 2de box is gericht op woordenschat die aansluit bij de leefwereld van deze kinderen en is opgedeeld in thema's. (die Keure, z.d.)

Structureel is de methodiek opgebouwd volgens de TPR-methode. Deze methode werd ontwikkeld door James Asher en stelt dat kinderen een tweede taal leren door handelingen te doen. Aan de hand van expressies, opdrachten, instructies,... zijn kinderen volgens Asher

in staat om taal als het ware te absorberen doorheen spel. Voorwaarden zijn wel dat kinderen gemotiveerd zijn om deel te nemen aan de activiteiten en dat ze deze ook met plezier doen. Omwille van de korte aandachtsspanne die kinderen hebben wordt er sterk aangeraden een grote variëteit aan activiteiten aan te bieden. De methodiek van Matti en Mona beschikt omwille van die rede ook over verschillende werkvormen waarmee aan de slag gegaan kan worden. Zo zijn er verschillende fasen in lesactiviteiten en bevat de methodiek verder ook werkblaadjes, woord- en vertelplaten en een cd-rom waarop allerlei online verhalen en oefeningen terug te vinden zijn. Door middel van de grote variëteit in materiaal kunnen woorden aangebracht, ingeoeffend en verankerd worden. Binnen de methodiek tracht men de interesse van kinderen te wekken door dicht bij hun leefwereld te blijven. Ook zijn de thema's die beschikbaar zijn zo opgesteld dat kinderen de woorden kunnen gebruiken in het dagelijks leven wat maakt dat ze sneller linken leggen tussen het geleerde en de context waarin bepaalde zaken gebruikt worden. (die Keure, z.d.) (*Using total physical response in primary school classes*, 2018)

4.2 Belangrijke pijlers voor deze BAP

Tijdens mijn zoektocht naar methodieken omtrent taalstimulatie bij anderstalige kinderen, vielen me enkele zaken op. In eerste instantie leek het aanbod van methodieken die specifiek ontworpen zijn voor de doelgroep van anderstalige nieuwkomers binnen de lagere school eerder beperkt. Na een grondige zoektocht heb ik enkele methodieken geselecteerd die naar mijn mening, mits eventueel enkele aanpassingen, een meerwaarde zijn in het werken met de doelgroep van anderstalige nieuwkomers in de lagere school.

Vervolgens viel het me op dat de meeste methodieken omtrent anderstalige nieuwkomers focussen op de doelgroep van peuters en kleuters. De doelgroep van mijn eindwerk zijn lagere school kinderen. Hoewel de focus dus niet direct overeenkomt, zijn er naar mijn mening toch een heel aantal belangrijke elementen terug te vinden in deze methodieken, die mits enkele aanpassingen zeker een meerwaarde kunnen bieden aan de doelgroep van lagere schoolkinderen.

Na een grondige selectie heb ik gekozen om in dit hoofdstuk 4 methodieken te bespreken die focussen op de doelgroep peuters en 3 methodieken die specifiek focussen op lagere school kinderen. Deze methodieken heb ik in de vorige paragraaf beschreven. In al deze werkvormen ben ik op zoek gegaan naar relevante en terugkerende factoren die een rol kunnen spelen in de ontwikkeling van mijn project. Uit hierboven beschreven methodieken blijkt dat er enkele zaken zijn die als belangrijk worden ervaren succesvol aan taalstimulatie te kunnen doen.

Een eerste belangrijke factor die als een rode draad door de methodieken loopt, is het al doende leren. Kinderen verwerven taal al doende. Dit maakt ook dat de meeste methodieken taalstimulatie koppelen aan spel. Ook aansluiting bij de leefwereld van het kind blijkt uit bovenstaande methodieken een cruciale factor. Verder moet de aangeboden taal in een relevante context worden aangeboden en wordt het belang van visualisatie ook meermaals benadrukt. Uit onderzoek blijkt bovendien dat het linken van een beeld aan een woord een positief effect heeft op de taalstimulatie van kinderen en dat interactieve, speelse werkvormen de motivatie die kinderen hebben om Nederlands te leren verhogen. Indien je de leeransen van kinderen wilt waarborgen en verbeteren, is het van belang dat er een veilige leeromgeving is. Ten slotte zijn ook herhaling en herkenbaarheid factoren die meermaals terugkeren en die erg van belang blijken te zijn binnen de taalstimulatie

van kinderen. (Centrum voor Taal en Onderwijs, 2008) (Koelewijn, z.d.-b) (Koelewijn, z.d.-a) (Iedereen Leest vzw, z.d.) (François & Verhelst, 2008) (*Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters*, z.d.) (Moons et al., 2011) (KUL, z.d.)

Bovenstaande opsomming van belangrijke factoren zullen als uitgangspunt van het project fungeren. In de uitwerking van het concept houd ik rekening met factoren die als belangrijk worden ervaren om succesvol aan taalstimulatie te kunnen doen. Zo zal ik werken met spelmaterialen en zal ik gebruikmaken van visualisatie. Hoe ik deze elementen concreet toepas in mijn eindproduct kan u lezen in hoofdstuk 6: Hoe kunnen we taalstimulatie bij kinderen en hun ouders bevorderen, met oog voor een hoge ouderlijke betrokkenheid, in het OC?

5 Wat is de rol van het gezin in deze taalstimulatie?

5.1 Welke methodieken bestaan er rond ouderbetrokkenheid binnen taalstimulatie?

In deze paragraaf geef ik een opsomming van methodieken die inzetten op ouderbetrokkenheid binnen de taalstimulatie bij anderstalige kinderen.

5.1.1 TOLK

TOLK staat voor: **T**aal aanbieden, **O**vernemen van wat het kind zegt en goed teruggeven, **L**uisteren, **K**ijken.". (Actief Ouderschap, 2021) De methodiek is inzetbaar in scholen en heeft als doel ouders van diverse culturele achtergronden handvaten mee te geven om in de thuiscontext samen met hun kind bezig te zijn met taal. De doelgroep focust op ouders met kinderen tussen de 0 en 10 jaar die om welke reden dan ook hun rol als aanbieder van taal onvoldoende opnemen. Het gebruik van de methodiek wil mondelinge taal van kinderen stimuleren door middel van interactie met de ouders in de thuiscontext. De visie achter de methodiek stelt dat deze talige interactie zowel in het Nederlands als in de moedertaal kan plaatsvinden. Uit onderzoek blijkt namelijk dat voldoende stimulatie in de eigen taal een positieve invloed heeft op het tweedetaalverwervingsproces alsook dat een positieve houding van externen, bijvoorbeeld door de school van het kind, bevorderlijk werkt voor het leerproces van ouder en kind. (Actief Ouderschap, 2021) (Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie [NVLFF], z.d.)

Aan de hand van films wil men binnen TOLK ouders inzicht doen krijgen in kansen tot taalstimulatie in het dagelijkse leven en wil men de focus leggen op zaken die belangrijk zijn binnen de taalstimulatie. Aan elke film zijn een aantal kijkvragen gekoppeld. Wanneer ouders de films bekijken dienen deze vragen om dialoog te openen tussen de ouder en de aanbieder van de methodiek. Door aandachtig naar de film te kijken en een antwoord te formuleren op de vragen verwerft de ouder zelf inzicht in zijn of haar rol als taalaanbieder en krijgt hij of zij concrete tips om thuis zelf met taal aan de slag te gaan. De films empoweren ouders door middel van model-leren. Ouders zien bepaalde casussen in de films en leren hoe ze in deze contexten kunnen inspelen op de talige noden van hun kinderen. Deze methodiek wordt in de praktijk vertaald naar ouderbijeenkomsten op school. Om de opkomst bij een dergelijke bijeenkomst te verhogen wordt elke film gekoppeld aan een relevante en leuke activiteit. Ouders kunnen samen met hun kinderen deelnemen aan deze activiteiten wat maakt dat de motivatie en betrokkenheid van de ouders verhoogt. (Actief Ouderschap, 2021)

5.1.2 De Meet & Reader

De Meet en Reader is een draaiboek dat ontwikkeld werd in 2019 op vraag van Fedasil. Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) werkte voor het ontwikkelen van de bundel samen met het opvangcentrum van Kapellen en de bibliotheek van Kapellen. Het draaiboek biedt ondersteuning aan iedereen die voorleestrajecten op poten wilt zetten voor anderstalige gezinnen in een asielopvangcentrum. Door middel van voorleestrajecten kan men inzetten op de ontwikkeling van taal- en geletterdheid bij deze doelgroep. Aan de hand van een duidelijke omkadering en concrete tips wil het Centrum voor Taal en

Onderwijs een houvast bieden aan vrijwilligers en personeel in de opvangcentra die met dit thema aan de slag willen. Met dit traject wil men bewust werken aan "familiegeletterdheid". (CTO, 2019a)

Zoals de titel al doet vermoeden zet het traject in op 2 grote pijlers: Meet en Read. De pijler Meet staat voor het uitbreiden van het netwerk van de gezinnen. Tijdens de voorleessessies komen gezinnen in contact met elkaar en met vrijwilligers. Op deze manier kunnen er banden gesmeed worden ter bevordering van het sociale netwerk van de gezinnen. De pijler Read staat voor het ontdekken van boeken en verhalen. Aan de hand van verscheidene voorleessessies, die gegeven worden door vrijwilligers, worden ouders en kinderen geprikkeld om met boeken bezig te zijn. Volgens het Centrum voor Taal en Onderwijs (2019a) heeft voorlezen heel wat positieve effecten op de taalontwikkeling van ouders en kinderen. Enkele voorbeelden zijn het vergroten van je concentratievermogen, het stimuleren van interactie en het verhogen van taalbegrip. Daarnaast worden ouders en kinderen geënthousiasmeerd om te genieten van taal. (CTO, 2019a)

De bundel werd ontwikkeld als vervolg op het pilootproject Meet en Read dat in 2018 werd georganiseerd in het Fedasil OC in Kapelle. Binnen dit pilootproject werden er verschillende voorleessessies georganiseerd in zowel het OC als de plaatselijke bibliotheek. Er namen verschillende gezinnen deel aan de sessies. Na het project werden de effecten in kaart gebracht. In de bundel worden deze beschreven onder "Verslag van het pilootproject Meet en Read" op pagina 2 (Centrum voor Taal en Onderwijs, 2019a). Het project had een positief effect op het leesgedrag van de deelnemende gezinnen. Het viel op dat de betrokkenheid en het welbevinden van de deelnemende gezinnen hoog was tijdens de voorleessessies. Ook merkte men dat deze gezinnen aangaven vaker te willen voorlezen aan hun kinderen en bezochten zij vaker de bibliotheek na het deelnemen aan het traject. (CTO, 2019a)

Het project Meet en Read diende als leidraad voor de ontwikkeling van deze bundel met al doel voorleestrajecten toegankelijk te maken voor alle asielcentra. De bundel beschrijft als het ware een stappenplan voor het op poten zetten van een leestraject en geeft concrete tips en handvaten om zo een traject in goede banen te leiden. Concreet zouden er meerdere voorleessessies georganiseerd moeten worden volgens eenzelfde patroon. Op deze manier kan voorspelbaarheid en herkenbaarheid geboden worden aan de gezinnen. Volgens het Centrum voor Taal en Onderwijs (2019a) is het belangrijk om meerdere sessies te organiseren aangezien herhaling één van de sleutelwoorden is in het traject. Doorheen een sessie worden er verschillende fasen doorlopen. Om te beginnen wordt er aandacht besteed aan de ruimte waarin men de sessies zal houden. Deze moet er aantrekkelijk en uitnodigend uitzien. Een veilig gevoel tijdens de activiteiten is één van de voorwaarden om aan taalstimulatie te kunnen doen. Een uitnodigende ruimte en een warm onthaal door de vrijwilligers kunnen hier aan bijdragen. Wanneer iedereen is toegekomen worden de gezinnen ingedeeld in kleinere groepjes. Dit zowel omwille van het veiligheidsgevoel als ter bevordering van interactie tijdens de voorleessessies. De focus van het traject ligt natuurlijk op de volgende fase: het voorlezen zelf. Het is belangrijk dat er een ruim aanbod aan boeken voor handen is. Hoewel de focus op Nederlandstalige boeken ligt, moeten er ook voldoende multiculturele en anderstalige boeken voorzien worden. Dit om aansluiting te vinden bij de moedertaal en de bereidheid van de kinderen en de ouders om met boeken bezig te zijn. Men kiest best voor prentenboeken aangezien deze passen bij de leeftijd, de leefwereld en het niveau van de kinderen. Tijdens het voorlezen kunnen de vrijwilligers inspelen op de noden van de gezinnen. Zo kunnen ze verhalen voorlezen of de gezinnen

zelf boekjes laten ontdekken. Wanneer bepaalde woorden moeilijker zijn voor de gezinnen kunnen ze hier uiteraard duiding bij geven als voorlezer. Ook kunnen de voorleessessies dienen als oefenmomenten voor kinderen en ouders door gesprekken met hen aan te gaan over de thema's in de boeken. (CTO, 2019a)

5.1.3 Oefenkans Nederlands

De bundel Oefenkans Nederlands bevat zesentwintig uitgeschreven methodieken om aan de slag te gaan met het creëren van oefenkansen voor anderstalige ouders. De bundel doelt op ouderwerkingen van scholen waar anderstalige kinderen naartoe gaan. De bundel kwam tot stand in samenwerking met elf scholen die verschillende materialen en methodieken uittesten. De materialen werden aangeboden door de ouderkoepels van het vrij, het gesubsidieerd en het gemeenschapsonderwijs. De visie achter de bundel stelt dat men taal leert door ernaar te luisteren en het zelf te spreken. Om dit te doen moeten er oefenkansen gecreëerd worden voor anderstalige kinderen en hun ouders. Kinderen krijgen deze kansen vaak in schoolse context. Ouders hebben hier echter veel minder toegang tot. De ouderkoepels zijn van mening dat ouderwerkingen van scholen een rol kunnen spelen in het creëren van oefenkansen voor volwassenen. (*Oefenkans Nederlands*, 2018) (VCOV, KOOGO, & GO! Ouders; z.d.)

De methodieken in de bundel zijn opgedeeld in verschillende taalniveaus zodat de activiteiten toegankelijk zijn voor alle ouders, ongeacht hun niveau van Nederlands. Het niveau Nederlands dat bij de activiteiten hoort, wordt weergegeven door middel van de taaliconen die ontwikkeld werden door Huis van het Nederlands. De moeilijkheid loopt op van één taalicoon (begrijpt weinig Nederlands) tot vier taaliconen (vlot Nederlandstalig). Door middel van interactieve elementen trachten de activiteiten interactie uit te lokken tussen de verschillende deelnemers. Oefenkansen kunnen in de kleinste zaken zitten. Zo kan bv. een vraag over het weer al een interactie uitlokken. Men heeft de bundel zo opgesteld dat de methodieken niet enkel extra taalkansen creëren, maar ook gewoon heel leuk zijn om te doen. Op deze manier zijn ouders meer gemotiveerd om deel te nemen wat hun taalstimulatie ten goede komt. (*Oefenkans Nederlands*, 2018) (VCOV, KOOGO, & GO! Ouders; z.d.) (Huis van het Nederlands Brussel, 2020).

Volgens de ouderkoepels werk je ook aan ouderbetrokkenheid door samen Nederlands te oefenen binnen de school. De rol van de school binnen het taalstimulatieproces kan dus dubbelledig werken indien scholen hier bewust mee bezig zijn. Ze kunnen zowel inzetten op taalstimulatie bij kinderen als bij hun ouders en zorgen zo mede voor een hoge betrokkenheid van ouders binnen deze doelgroep wat alle partijen ten goede komt. (*Oefenkans Nederlands*, 2018) (VCOV, KOOGO, & GO! Ouders; z.d.)

5.2 Hoe kunnen we anderstalige ouders betrekken in de taalstimulatie van hun kinderen?

Het betrekken van anderstalige ouders is en blijft een uitdaging voor vele scholen en opvangcentra. Echter kunnen ouders een cruciale rol spelen in de taalstimulatie van hun kinderen. Om een antwoord te bieden op de vraag hoe we anderstalige ouders beter kunnen betrekken bij deze taalstimulatie, dienen we eerst dieper in te gaan op wat ouderbetrokkenheid eigenlijk inhoudt. (bijlage 4: interviews scholen) (persoonlijke communicatie, december 2020)

Wanneer we ouderbetrokkenheid in het algemeen bekijken is dit een erg ruim begrip. Echter wordt er in de praktijk doorgaans te nauw gekeken naar ouderbetrokkenheid. We kunnen een onderscheid maken tussen ouderbetrokkenheid in de thuiscontext en ouderbetrokkenheid binnen het schoolgebeuren. Maar al te vaak focust men op de betrokkenheid van ouders binnen het schoolgebeuren aangezien deze vorm van betrokkenheid erg zichtbaar is. Uit de studie, *Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis* van Castro (2015), blijkt echter dat de betrokkenheid van ouders in de thuiscontext meer invloed heeft op het algemene succes op school dan wanneer ouders betrokken zijn op de school zelf. Sterker nog, hoe hoger de verwachtingen die ouders naar hun kinderen stellen op het gebied van schoolse prestaties, hoe beter de impact op de schoolresultaten. (Castro et al., 2015) Ouderbetrokkenheid draait dus niet louter om het schoolse aspect. Carolien Frijns (2018) verwoordt dit mooi in haar boek *'De vliegtuigklas'*: "Uren helpen met het huiswerk heeft aanzienlijk minder effect op de algemene schoolresultaten van kinderen dan in hen geloven en hen ondersteunen bij het najagen van hun dromen." (p 49). De aanwezigheid van ouders op school heeft met andere woorden een minder grote impact op de schoolresultaten van kinderen dan het interesse tonen in het schoolgebeuren vanuit de thuiscontext. Een betrokken ouder zijn betekent dus niet noodzakelijk ruimschoots aanwezig zijn op ouderavonden of activiteiten die de school organiseert. (Frijns, 2018) (Castro et al., 2015)

Echter beschikken anderstalige nieuwkomers maar al te vaak zelf niet over positieve schoolervaringen. Dit maakt dat ouders de school niet altijd beschouwen als belangrijk en effectief. Wanneer deze intrinsieke motivatie voor school ontbreekt, wordt het moeilijk om een hoge ouderlijke betrokkenheid te tonen op dit vlak. In die zin speelt de school dus wel een belangrijke rol. Wanneer anderstalige ouders aanwezig zijn op bijvoorbeeld schoolse activiteiten en ouderavonden, kunnen ze positieve ervaringen opdoen zodat ze op die manier (terug) vertrouwen krijgen in de school. (Frijns, 2018) (Castro et al., 2015)

Wanneer we dit vertalen naar taalstimulatie, is het dus belangrijk dat ouders thuis interesse tonen in wat het kind leert. Wanneer ouders lees- en studeergewoonten op een positieve manier bekrachtigen zal dit een positief effect hebben op de taalverwerving van hun kinderen. Kinderen zullen ook sneller Nederlands leren wanneer de ouders hoge verwachtingen stellen ten opzichte van hun kind. Dit omdat ze dan beter hun best doen, wat hun taalverwerving ten goede komt. Binnen het opvangcentrum kan het dus nuttig zijn om ouders bewust te maken van de positieve invloed die zij kunnen uitoefenen op de leeransen van hun kinderen. Men kan ouders het belang van educatie uitleggen en hen aansporen om naar oudermomenten op de school van hun kind te gaan zodat ouders zelf het belang van onderwijs kunnen ondervinden. Wanneer ouders beter begrijpen waarom

school belangrijk is voor hun kind, kan je de ouderbetrokkenheid binnen het gezin verhogen. (Frijns, 2018) (Castro, 2015)

Een woord dat vaak terugkomt in het boek 'de vliegtuigklas' van Frijns, is verbondenheid. Het is van groot belang om verbondenheid te creëren tussen de ouders en de school enerzijds, maar ook tussen het opvangcentrum en de ouders en het opvangcentrum en de school. Wanneer alle partijen met elkaar verbonden zijn door middel van heldere communicatie en betrokkenheid op elkaar, kan er een optimale setting ontstaan om aan taalstimulatie te kunnen doen. Deze verbondenheid kan door de school gecreëerd worden door middel van informele gesprekken aan de schoolpoort, info avonden over het reilen en zeilen in de school of het organiseren van een tentoonstelling waarbij ouders kunnen komen kijken naar de werken van hun kinderen. Laat ouders bijvoorbeeld deelnemen aan een buitenactiviteit of geef hen de mogelijkheid om eten te bereiden vanuit hun eigen cultuur voor tijdens het schoolfeest. Er zijn tal van mogelijkheden om de ouderbetrokkenheid op school te verhogen. Het dialoog tussen ouders en leerkrachten is hierbij wel een belangrijke factor. Wanneer ouders op de hoogte zijn van waar hun kind mee bezig is op school zullen ze automatisch ook een hogere betrokkenheid tonen. In het opvangcentrum kan men dan inzetten op verduidelijking van het gegeven school in België en het belang ervan. Ook kan men de scholen een keer uitnodigen om eens naar het opvangcentrum te komen om op die manier verbinding te leggen tussen alle partijen. (Frijns, 2018) (Castro et al., 2015) (bijlage 4: interviews scholen, interview 1)

Kortom kan er zowel in de school als in het opvangcentrum gewerkt worden aan verbondenheid en ouderbetrokkenheid. In de school kan dit vooral door ouders te betrekken bij het dagelijkse reilen en zeilen in de school. In het opvangcentrum door het bieden van duidelijkheid en juiste informatie.

6 Hoe ervaart men taalstimulatie in Rode Kruis asielopvangcentrum in Houthalen-Helchteren op dit moment?

6.1 Wat wordt er al gedaan omtrent taalstimulatie binnen het opvangcentrum?

6.1.1 Kinderbibliotheek 't uiltje

Gedurende de periode waarin ik stage heb gelopen in het opvangcentrum in Houthalen-Helchteren, heb ik gewerkt aan de ontwikkeling van een kinderbibliotheek in functie van de bewoners. Binnen het opvangcentrum waren er reeds plannen voor de uitwerking van de bibliotheek. Echter was er nog geen concrete voorbereiding te beschikking. Als stagiaire was dit project voor mij de ideale manier om theorie om te zetten in praktijk.

Voor de uitwerking van het concept baseerde ik mij op overlegmomenten met Gitt van de Verhalenweverij en wetenschappelijke artikels in verband met leesbevordering. (Persoonlijke communicatie, 2020) Wat voor mij erg van belang was, was het creëren van een veilige en stimulerende omgeving waarin men uitgenodigd wordt tot bezig zijn met taal. Voor het creëren van deze veilige leesomgeving baseerde ik mij op de fundamentele kenmerken die beschreven staan in het draaiboek van Meet & Read, een project in opdracht van Fedasil met als doel "lezen te bevorderen bij anderstalige kinderen en hun ouders in de context van een opvangstructuur". (CTO, 2019a) Men beschrijft een krachtige leesomgeving als gezellig en huislijk met een uitgebreid en divers boekenaanbod dat zichtbaar en bereikbaar is, in een ruimte waar leesplezier centraal staat. (CTO, 2019a)

Op basis van deze kenmerken koos ik ervoor om de ruimte op te delen in vier belangrijke zones. Een eerste zone is de bibliotheekzone. Deze bestaat uit een reeks kasten waarin allerlei boeken gesorteerd staan op kleur. Er werd bewust gekozen voor multiculturele boeken zodat de kinderen zich hierin kunnen herkennen. Ook prentenboeken en meertalige boeken kregen een plaats in de bibliotheek aangezien zij een meerwaarde zijn voor het taalverwervingsproces van de kinderen. De boeken werden opgedeeld in categorieën zoals informatief, prentenboeken, leesboeken, AVI- boeken, etc. Elke categorie werd bijgevolg gelinkt aan een kleur. Ik heb de boeken voorzien van kleurstickers zodat het voor de kinderen duidelijk is wat voor soort boek ze in hun handen hebben. De boeken kunnen in de bibliotheek gelezen worden, maar ook uitlenen is een optie.

Een tweede zone antwoordt aan het criteria van zichtbaarheid. Ik koos ervoor om een hoek te maken met de naam 'boeken in de kijker'. Het doel van de hoek is om in het oog te springen en zo de nieuwsgierigheid van de kinderen te prikkelen. De boeken in de hoek worden maandelijks hernieuwd en vallen steeds onder een bepaald thema. Idealiter vindt er maandelijks ook een inleidende talige activiteit plaats om het nieuwe thema bekend te maken en de boeken extra in de kijker te zetten.

De derde zone werd specifiek vormgegeven naar het idee van huiselijkheid en gezelligheid. Uit mijn interview met Gitt kwam sterk naar voren dat een veilige, uitnodigende leesomgeving een positieve invloed heeft op het leesgedrag van kinderen. Indien kinderen niet tot rust kunnen komen, zullen ze veel sneller afgeleid zijn en zijn ze sneller geneigd

om op te geven. Voor deze zone werd er gekozen voor een snoezelhoek. Deze bestaat uit een mat met vele kussens, dekentjes, kleine zeteltjes en een tipi waarin de kinderen kunnen liggen. Het is de bedoeling dat kinderen tot rust komen in deze hoek en zich kunnen nestelen terwijl ze van een boek genieten.

De vierde zone is uitgewerkt op papier, maar werd nog niet in de praktijk gerealiseerd. Deze zone zet in op de bereikbaarheid en toegankelijkheid van materiaal in verband met huiswerk. Concreet houdt dit in dat er een rustige en prikkelarme ruimte ter beschikking is waar kinderen toegang hebben tot computers. Ik merkte doorheen mijn stage dat het onderwijs steeds vaker opdrachten digitaliseert. Binnen het opvangcentrum hebben vele kinderen echter niet de infrastructuur om digitaal te werken. Bovendien vindt niet elk kind thuis de rust om aandachtig zijn huiswerk te maken. Met deze zone willen we kinderen de kans bieden om optimaal aan hun huiswerk te werken in een ruimte die voldoet aan hun noden. De volledige uitwerking van de bibliotheek vindt u in bijlage 2.

6.1.2 Huiswerkbegeleiding

In het centrum wordt er wekelijks huiswerkbegeleiding georganiseerd voor kinderen die hier nood aan hebben. In een centrale blok is een lokaal ingericht waarin huiswerk gemaakt kan worden. Kinderen kunnen omwille van verschillende redenen naar de huiswerkbegeleiding komen. Dit kan zijn omdat ze concrete vragen hebben over hun huiswerk, omdat ze geen rust kunnen vinden op de kamer of omdat ze graag een extra oefenkans op taal hebben. De huiswerkbegeleiding wordt gegeven door vrijwilligers. Zij staan klaar om de kinderen te ondersteunen in het maken van hun huiswerk door samen met hen aan de slag te gaan. Wanneer kinderen vragen hebben kunnen ze deze stellen. Ook kan een vrijwilliger tips meegeven in verband met hoe de kinderen kunnen studeren of bijvoorbeeld de leerstof die te kennen is voor een toets overlopen met de kinderen.

Sommige kinderen hebben geen huiswerk maar hebben eerder nood aan extra taalstimulatie. Voor deze kinderen zijn er werkbundels en educatieve spelletjes ter beschikking in de huiswerkklas. Op deze manier kunnen zij op een zelfstandige en speelse wijze met taal bezig zijn. De vrijwilligers leggen de spelletjes uit en helpen de kinderen indien nodig. Het bevorderen van taalstimulatie heeft voor vele kinderen een positief effect op hun tweedetaalverwervingsproces.

6.1.3 Taalgerichte activiteiten

Het OC voorziet wekelijks activiteiten voor verschillende doelgroepen. Zo zijn er activiteiten voor kinderen, tieners, mannen, vrouwen,... Het organiseren van deze activiteiten gebeurt door de medewerkers van het centrum. Het centrum werkt geregeld samen met vrijwilligers. Deze kunnen ook ingezet worden ter ondersteuning tijdens de activiteiten. Activiteiten zijn enorm waardevol om aan taalstimulatie te doen aangezien Nederlands de hoofdtal is waarin gecommuniceerd wordt. De begeleiders van de activiteiten spreken Nederlands met de kinderen waardoor er extra oefenkansen gecreëerd worden. Kinderen van verschillende culturen spelen hier bovendien samen. De enige gemeenschappelijke taal die ze hebben is het Nederlands. Dit maakt dat ze onderling Nederlands oefenen tijdens de activiteiten. Spelenderwijs wordt de taal van de kinderen gestimuleerd waardoor ze enorm snel bijleren. Wanneer er bijvoorbeeld een nieuw spel wordt uitgelegd begrijpen vele kinderen in eerste instantie de woorden niet. Ze leren het spel al doende door andere kinderen te imiteren. Wanneer het spel echter enkele keren na elkaar herhaald wordt,

kunnen de kinderen de uitleg linken aan de acties die ze moeten doen. Zo wordt hun woordenschat steeds uitgebreid door middel van spel.

De begeleiders in het centrum maken geregeld ook activiteiten waarin de focus echt op taal ligt. De kinderen worden zo op een speelse en creatieve manier uitgedaagd om met taal bezig te zijn. Zo deden ze bijvoorbeeld een woordzoeker spel waar kinderen woorden moesten zoeken in het bos en deze vervolgens door te strepen op een grote woordzoeker. Ook rebussen en spelletjes met letters zijn voorbeelden van talige activiteiten die in het centrum georganiseerd worden. Door taal te verwerken in de activiteiten leren kinderen bij zonder dat ze dit als een schoolse bezigheid ervaren.

6.1.4 Samenwerking met de verhalenweverij

Het OC heeft een nauwe samenwerking met De Verhalenweverij. De organisatie bestaat volledig uit vrijwilligers die activiteiten organiseren voor kinderen uit kansengroepen. Tijdens een activiteit lezen de vrijwilligers verhalen voor of gaan ze creatief aan de slag met boeken en verhalen. De verhalenweverij organiseert vooral activiteiten in de bijzondere jeugdzorg en in asielcentra. Men tracht het leesplezier van kinderen te bevorderen door het vertellen van verhalen. Door middel van de activiteiten wil de organisatie ook inclusie en integratie bij deze doelgroep stimuleren. Dit doen ze door diversiteit aan te bieden in de verhalen die ze brengen. Het is voor de organisatie dan ook erg belangrijk dat kinderen uit andere culturen zichzelf kunnen herkennen in de verhalen die verteld worden. De organisatie werkt met een verteltechniek die kamishibai genoemd wordt. Deze verteltechniek vindt zijn oorsprong in Japan en maakt gebruik van een klein verteltheater. Het verhaal wordt verteld door middel van grote prenten die in het theater worden geschoven. Op de achterkant van de prenten staat de tekst te lezen die bij de prent hoort. Deze manier van werken zorgt ervoor dat kamishibai zich ideaal leent voor het voorlezen aan groepen. Doordat de kinderen het verhaal zien in de vorm van prenten is het voor anderstalige nieuwkomers makkelijker om het verhaal te begrijpen. De beelden geven betekenis aan de woorden. Om de taalstimulatie te bevorderen, gaan de vrijwilligers bovendien tijdens de activiteiten actief met de moeilijke woordenschat aan de slag. Dit doen ze door allerlei creatieve activiteiten aan te bieden. Een voorbeeld van zo een activiteit is het knutselen van dierenpoppetjes. Elk kind mag dan zo een poppetje maken. Wanneer het verhaal een tweede keer wordt voorgelezen, steken de kinderen hun dier in de lucht op het moment dat deze in het verhaal voorkomt. Op deze manier leren kinderen op een creatieve manier de namen van de dieren. De activiteiten van de verhalenweverij dragen dus door middel van verhalen bij aan de taalstimulatie van de kinderen in het OC. (De verhalenweverij, 2017) (Stessens, 2019)

6.2 Welke helpende factoren en struikelblokken ervaren ouders uit het opvangcentrum omtrent het stimuleren van hun kinderen rond taal?

Aangezien dit eindwerk focust op gezinnen vond ik het ook erg belangrijk om de stem van de ouders te horen in dit verhaal. Ik heb daarom ook enkele gezinnen in het centrum bevraagd naar hun ervaringen omtrent taalstimulatie. In de interviews bevroeg ik drie domeinen: algemeen beeld van het gezin (afkomst, schoolbeeld, opleiding ouders,...), beeld over de school en begeleiding in het centrum. De interviews verliepen via een vooropgestelde vragenlijst, echter werden er hier en daar zaken vertaald indien nodig. Aan de hand van deze interviews wilde ik een globaal beeld krijgen van hoe de gezinnen de begeleiding op vlak van taalstimulatie, door zowel de school als het opvangcentrum, ervaren. Om deze informatie te verwerken heb ik gebruikgemaakt van een codeerboom. Deze is terug te vinden in bijlage 6. In deze paragraaf geef ik een analyse van mijn interviews weer.

6.2.1 Schoolbeeld

Uit de interviews bleek dat de gezinnen over het algemeen heel positief zijn over het schoolsysteem in België. Het concept school vertoont grote verschillen in diverse landen. Omwille van deze rede hebben gezinnen die in België aankomen vaak een ander schoolconcept dan hetgeen hier aangeboden wordt. Zo geeft gezin 2 bv. aan dat de kinderen 4 uur les hadden per dag in het land van herkomst. De aanpassing naar volledige dagen op de schoolbanken zitten was voor hen dan ook even wennen. Het is niet voor iedereen even makkelijk om zich aan te passen aan het Belgisch schoolsysteem. Toch zijn de ouders die ik interviewde erg tevreden over de scholen van hun kinderen. Eén van de zaken die gezin 1 als helpend ervaart is de communicatie van de school. De school communiceert in het Nederlands naar de ouders toe. Gezin 1 geeft aan dat dit hun gevoel van competentie als ouder versterkt. Ze begrijpen niet altijd wat er bedoeld wordt, maar dit creëert voor hen wel een extra leerkans in het Nederlands. De school heeft volgens deze ouders ook een positieve houding tegenover de thuistaal en is bereid om moeilijke zaken te vertalen zodat het voor de ouders steeds duidelijk is wat er van hen verwacht wordt. Het niveau waarop scholen communiceren wordt echter niet door iedereen als helpend ervaren. Zo geeft gezin 3 bv. aan dat de kinderen op school niet altijd mee kunnen doordat ze zaken niet begrijpen. De ouders willen dan wel helpen maar begrijpen zelf nog minder waardoor ze op heel wat moeilijkheden stuiten. De ouders van gezin 3 geven aan dat deze moeizame communicatie een struikelblok is in het leerproces van hun kinderen. Zij zouden het als helpend ervaren indien de brieven en de mails die de school verstuurd in eenvoudiger Nederlands geschreven zouden zijn. Nu krijgen ze vaak dezelfde brieven als Nederlandstalige ouders. Vaak staat er veel tekst op zulke brieven en is het voor de ouders niet duidelijk welke delen belangrijk zijn. Ook werken met afbeeldingen of pictogrammen zou volgens de ouders kunnen bijdragen aan hun taalstimulatie. Op die manier kunnen ze de nodige informatie verkrijgen uit de afbeeldingen en deze linken aan de geschreven zinnen. Uit de gesprekken bleek dat zowel gezin 1 als gezin 2 het erg belangrijk vindt dat de school hen betreft bij het traject van hun kinderen. Volgens hen krijgen ze regelmatig informatie over de vorderingen van hun kinderen. Dit gebeurt veelal in informele setting aan de schoolpoort. De ouders vinden het erg belangrijk om te weten hoe hun kinderen het doen op school en wat ze extra nodig hebben om een optimaal

leertraject te kunnen bekomen. Wanneer ze op de hoogte zijn van zaken die moeilijk lopen op school kunnen zij als ouder hun kinderen thuis extra ondersteunen door bv. deze delen huiswerk samen te maken of samen met hun kinderen extra te oefenen. De betrokkenheid van de leerkracht op de kinderen en de ouders speelt hier ook een grote rol. Sommige ouders zijn van nature uit minder mondig. Wanneer ze dan ook de taal niet beheersen is het moeilijker om naar de leerkracht toe te stappen. Wanneer het initiatief vanuit de leerkracht komt is het voor de ouders soms makkelijker om de dialoog aan te gaan. Volgens een collega die instaat voor de communicatie rond de scholen van de kinderen, zijn deze informele momenten met leerkrachten erg waardevol voor ouders. (persoonlijke communicatie, 16 december 2020) Omwille van de coronacrisis vallen deze momenten vaak weg aangezien ouders afstand moeten houden. Deze factor maakt het extra moeilijk om aan ouderbetrokkenheid op de scholen te werken.

6.2.2 Begeleiding vanuit het centrum

De kinderbibliotheek wordt door alle drie de gezinnen als zeer positief ervaren. Boeken zijn volgens de ouders een goede manier om aan taalstimulatie te doen. Aangezien er een ruim aanbod ter beschikking is in de bibliotheek krijgen kinderen volgens de ouders zelf de kans om Nederlands te ontdekken. Kinderen krijgen de kans om door de boeken even te ontsnappen in een andere wereld. Tegelijkertijd leren ze ook nieuwe woordenschat en leren ze woorden beter begrijpen door middel van de prentjes in de boeken. Dit maakt dat de kinderen tegelijkertijd zien en lezen wat er geschreven staat. Dit helpt hen volgens de ouders om het Nederlands beter te leren en de tekst te begrijpen. Ook zijn er verschillende moeilijkheidsgraden in de boeken zodat elk kind een boek kan lezen dat op zijn niveau is. Volgens de ouders hebben zij zelf ook baat bij het lezen van de boeken. Ze zien het als een activiteit samen met de kinderen waarbij beide partijen Nederlands kunnen leren wat voor hen heel positief is. Hierbij aansluitend nemen de kinderen van gezin 1 en gezin 2 ook geregeld deel aan de activiteiten van de verhalenweverij. Op deze activiteiten lezen vrijwilligers samen met de kinderen verhalen. Ze werken vaak met grote tekeningen en doen activiteiten met de kinderen die aan het verhaal gekoppeld zijn. Dit vinden de kinderen volgens de ouders erg leuk. Indirect leren ze zo ook veel Nederlands doordat de verhalen herhaald worden en de kinderen activiteiten doen rond moeilijke woorden.

De huiswerkbegeleiding die in het centrum gegeven wordt, wordt door gezin 2 als helpende factor beschouwd. De ouders nemen naar eigen zeggen graag elke kans om te leren met beide handen vast. Tijdens de huiswerkbegeleiding kunnen de kinderen vragen stellen en leren ze samen met andere kinderen wat hun Nederlands ten goede komt. Het enige nadeel omtrent deze huiswerkbegeleiding is het feit dat er maar een beperkt aantal kinderen kan deelnemen omwille van de huidige coronamaatregelen. De ouders hopen dat hier snel beterschap in zal komen.

In het centrum worden allerlei activiteiten aangeboden waarin taalverwerving en stimulatie verwerkt zitten. De kinderwerking binnen het centrum voorziet activiteiten voor kinderen waarin in het Nederlands met elkaar gecommuniceerd wordt. Gezin 1 en Gezin 2 geven aan deze activiteiten enorm belangrijk te vinden. De kinderen leren volgens hen snel Nederlands door te spelen met andere kinderen. Gezin 2 geeft aan dat de kinderen tijdens de lockdown die in maart 2020 van start ging, een tijd lang niet naar school mochten. Gedurende de zomermaanden hebben de ouders de kinderen zo veel mogelijk naar de activiteiten binnen het centrum gestuurd in de hoop dat ze daar met het Nederlands in contact zouden komen. Dit heeft volgens de ouders onverwacht een zeer positief effect op

hun kinderen gehad. Ze spraken namelijk al Nederlands voordat ze in september aan het schooljaar begonnen. Dit was voor de ouders een indicatie om de activiteiten in het centrum als erg waardevol voor de taalstimulatie te beschouwen. Wat volgens de ouders een pluspunt zou zijn voor de taalstimulatie, zijn de activiteiten voor volwassenen. Net als kinderen leren ook volwassen taal door middel van interactie met anderen. Normaal gezien bestaat er een uitgebreid activiteitenaanbod waar volwassenen naartoe kunnen gaan, maar omwille van de coronamaatregelen zijn deze activiteiten tijdelijk stopgezet. De ouders hopen erop dat deze activiteiten snel terug kunnen opgestart worden zodat hun kansen om Nederlands te leren vergroot worden.

6.3 Welke ondersteuning krijgen ouders al omtrent taalstimulatie vanuit de school?

6.3.1 Visie van de ouders

De ouders die geïnterviewd werden geven over het algemeen aan goed ondersteund te worden door de scholen. Zoals in hierboven te lezen is, geven ouders aan dat de scholen hen op de hoogte houden van de vorderingen van hun kinderen en dat de scholen de nodige informatie communiceert naar de ouders toe. De ouders ervaren de relatie met de school en de hiermee gepaarde ondersteuning veelal positief.

6.3.2 Visie van de scholen

Uit de gesprekken met de scholen zelf bleek echter dat zij op heel wat moeilijk- en onduidelijkheden stoten. Aangezien scholen één van de belangrijkste partners zijn binnen taalstimulatie leek het mij belangrijk om ook hun stem in dit verhaal mee te nemen. Ik heb daarop drie scholen geïnterviewd die een samenwerkingsverband hebben met het opvangcentrum in Houthalen-Helchteren. Ik koos voor een kleuterschool, een basisschool en een middelbare school omwille van de verschillende werkwijze bij deze verschillende leeftijdscategorieën en bevroeg hen naar de invulling van lessen voor anderstalige nieuwkomers, de betrokkenheid van anderstalige ouders en de moeilijkheden die de school ondervindt op deze vlakken.

Een moeilijkheid die door alle scholen werd aangekaart is, het bereiken van de ouders van anderstalige leerlingen. Het begrip school is lang niet in alle culturen op dezelfde manier ingericht. De scholen geven aan twijfels te hebben omtrent het schoolbeeld dat bepaalde ouders hebben. Zo vragen ze zich bijvoorbeeld af of ouders van anderstalige nieuwkomers wel weten hoe het Belgische schoolsysteem in elkaar zit en wat het belang van deze educatie is. Indien ouders niet goed weten wat het concept school inhoudt en wat er precies van hen verwacht wordt, is het volgens de scholen ook begrijpelijk dat ze hier minder voor geëngageerd zijn. Alle drie de scholen geven aan hier een slecht zicht op te hebben. Een volgende opmerkelijk punt is de aandacht die in de thuiscontext besteed wordt aan het maken van huiswerk. De scholen merken dat leerlingen vaak hun huiswerk niet maken. Doorheen het schooljaar krijgen deze kinderen wel voldoende stimulatie in de klas zelf, maar wanneer het vakantie is valt ook deze stimulatie tijdelijk weg. Wanneer kinderen dan niet bezig zijn met taal, zij het in de vorm van huiswerk, kunnen ze een achterstand ontwikkelen. De scholen merken dat een groot deel van de verworven woordenschat verloren gaat in deze vakantieperiodes omwille van een gebrek aan juiste taalstimulatie. Een groot deel van de leerstof moet vaak heropgenomen worden na vakantieperiodes wat

erg tijdrovend is voor de leerkrachten. De scholen zijn van mening dat continuïteit in de taalstimulatie erg belangrijk is voor de vorderingen van de kinderen. Tenslotte is volgens alle scholen ook de taalbarrière tussen de school en de ouders een bemoeilijkende factor. Het is voor hen een hele uitdaging om informatie tot bij de ouders te krijgen in een vorm die ook begrijpbaar is voor hen.

Ondanks de moeilijkheden zetten de scholen elk op hun eigen manier in op ouderbetrokkenheid. In kleuterschool Klim-Op betrekken ze de ouders door hen op de hoogte te stellen van het welbevinden van hun kleuter in de klas. Dit doen ze door middel van gespreksmomenten tussen leerkracht en ouders. Deze gebeuren veelal aan de schoolpoort en in een informele setting. Op deze manier probeert de school ook verbondenheid tussen de ouders en de leerkrachten te creëren. Ook zetten ze sterk in op oudercontacten. Door de oudercontacten op school door te laten gaan wil de school ouders de kans geven om de ruimte waar hun kind veel tijd in doorbrengt beter te leren kennen. De school is van mening dat ouders een zeer belangrijke rol spelen in de taalstimulatie van hun kinderen. Omwille van deze reden proberen ze ouders te sensibiliseren over het belang van taalstimulatie en ondersteuning van hun kleuter.

Ook basisschool de Biekorf grijpt informele momenten met ouders aan de schoolpoort met beide handen vast. Voor hen zijn dit waardevolle momenten voor zowel de leerkracht als de ouders van de leerlingen. Ook deze school zet sterk in op oudercontacten om verbinding te creëren tussen leerkrachten en ouders.

Middelbare school Campus Hast ziet ook de oudercontacten als waardevolle momenten om verbinding te leggen tussen de school en de anderstalige ouders. Omdat zij merken dat oudercontacten vaak nog een te hoge drempel zijn voor anderstalige nieuwkomers, brengt de school het eerste oudercontact letterlijk tot bij de ouders thuis. De school vindt het belangrijk dat het eerste contact in een vertrouwde omgeving plaatsvindt en hoopt zo de bereidheid van de ouders om in contact te treden te vergroten. Volgende oudercontacten vinden wel plaats in de school zelf. Deze gebeuren heel bewust in een informele setting. De school vindt het erg belangrijk dat de ouders zich op hun gemak voelen tijdens deze gesprekken. Ook ziet de school deze momenten als een kans om verbinding tussen ouders onderling te creëren door ouders van verschillende culturen samen uit te nodigen. Op deze manier stimuleert de school het contact tussen deze ouders en kunnen zij ervaringen uitwisselen over de schoolloopbaan van hun kinderen. Hoe bemoeilijkt de coronacrisis de ouderbetrokkenheid op school?

Uit de interviews blijkt dat heel wat van de ondersteunende initiatieven die de scholen ondernemen momenteel bemoeilijkt worden door de coronapandemie. Over het algemeen heeft corona een zeer grote impact op de ouderbetrokkenheid in scholen. De informele contacten aan de schoolpoort vallen veelal weg. Dit zijn erg waardevolle momenten voor zowel de leerkracht als de ouders. Doordat deze momenten wegvallen hebben sommige scholen de indruk dat ouders wat verloren lopen in het schoolgebeuren. De communicatie die normaal aan deze schoolpoort gegeven werd moet nu ook veelal online gebeuren. Niet alle ouders zijn bereikbaar via mail of sociale media wat deze communicatie sterk kan verstoren. Ook oudercontacten, opnieuw een zeer waardevol moment voor anderstalige ouders, dienen online door te gaan wat niet evident is voor deze doelgroep. De scholen doen hun best om in deze momenten toch verbinding met de ouders te creëren, maar ze vinden dit een moeilijke opgaven in deze tijden.

7 Hoe kunnen we taalstimulatie bij kinderen in het OC bevorderen, met oog voor een hoge ouderlijke betrokkenheid?

7.1 Uitwerking project

Voor de realisatie van dit project, heb ik zowel gekeken naar de informatie die ik verkreeg uit de literatuurstudie als naar de verwerking van de interviews die ik afnam. Uit de literatuurstudie blijkt dat men het best aan taalstimulatie kan doen door middel van spel. Binnen deze taalstimulatie is het erg belangrijk om dicht bij de leefwereld van het kind te blijven. Ook blijken visualisatie en herhaling twee kernwoorden. De interesse van kinderen moet gewekt worden door middel van de aangeboden materialen. Het moet hen uitdaging bieden en zin doen krijgen om ermee aan de slag te gaan. Uit mijn literatuurstudie blijkt bovendien dat ouders een leidende rol kunnen opnemen in de taalstimulatie van hun kinderen. Belangrijk hierbij is dat het competentiegevoel van ouders verhoogd wordt doordat ze een ondersteunende rol kunnen bieden aan hun kinderen.

Deze informatie werd de grondslag voor de ontwikkeling van mijn project. Ik besloot om taalboxen te ontwikkelen die ouders samen met hun kinderen kunnen verkennen. Idealiter worden deze boxen gebruikt door gezinnen met kinderen tussen de 6 en de 12 jaar. Echter zitten er ook enkele materialen in voor kleinere kinderen. Dit om ervoor te zorgen dat alle gezinsleden profijt kunnen hebben aan de boxen.

Ik wilde graag een gezinsgericht eindproject ontwikkelen aangezien ik het erg belangrijk vind dat ouders hun rol opnemen in de taalstimulatie van hun kinderen. Het doel van deze boxen is taalstimulatie bieden aan kinderen en hun ouders door middel van spelmateriaal. Ouders kunnen een leidende rol opnemen in het klaarzetten en uitleggen van de spelletjes aan hun kinderen. Elke box is voorzien van een uitgeschreven handleiding. Deze vindt u terug in bijlage. De handleidingen bij de materialen zijn zo geschreven dat ouders met een beperkt niveau van Nederlands deze kunnen begrijpen. Ik hoop met dit eindproduct het gevoel van competentie en verantwoordelijkheid bij de ouders te kunnen versterken door hen een actieve rol te laten opnemen in de taalstimulatie van hun kinderen. De aanwezigheid van ouders wordt door kinderen vaak als veilig ervaren, wat maakt dat de taalstimulatie in een veilige leeromgeving kan plaatsvinden. Kinderen en ouders leren aan de hand van de boxen nieuwe woordenschat die ze spelenderwijs kunnen inoefenen.

Ik koos voor vier thema's waarvan ouders en kinderen de woordenschat geregeld tegenkomen in het dagelijkse leven. Dit maakt dat de woorden die ze leren onmiddellijk toepasbaar zijn in de praktijk. Deze thema's zijn gevoelens, dieren, vervoersmiddelen en het lichaam. Voor de inhoud van de boxen heb ik mij gebaseerd op informatie die ik verkreeg uit de methodieken die ik besproken heb in mijn literatuurstudie. Om voor voldoende variatie te kunnen zorgen koos ik ervoor om zowel verhalen als spelmateriaal aan te bieden. In elke box vindt u een prentenboek terug waarvan het verhaal gelinkt is aan het thema van de box. Ook sprak ik elk boek in zodat ouders en kinderen tegelijkertijd het boeken kunnen lezen en beluisteren. Verder heb ik vertelplaten gemaakt van elk boek zodat ouders het verhaal door middel van prenten aan hun kinderen kunnen voorlezen. Om herkenbaarheid te creëren koos ik ervoor om een aantal materialen in alle boxen te laten terugkomen. Zo vindt u in elke box woordkaarten met de woordenschat die bij het

thema hoort terug. Ook werd elke box voorzien van een memory, een bingo, een spot-it spel en een aantal puzzels in thema.

Ten slotte beschikt elke box ook over enkele verteldobbelstenen en een blad met QR-codes naar verschillende interactieve filmpjes op YouTube die met het thema te maken hebben. De filmpjes zijn opgedeeld in de categorieën 'liedjes', 'woordjes leren' en 'afleveringen'. Zo zit er voor iedereen wel iets in dat hem of haar aanspreekt. Toch wilde ik ook variëteit kunnen aanbieden. Daarom koos ik ervoor om elke box verder aan te vullen met spelletjes en materialen die aansluiten bij het thema. Wat u concreet in de boxen kan terugvinden beschrijf ik in de volgende paragrafen.

7.1.1 Taalbox gevoelens

In deze box koos ik voor het boek "*Als verdriet op bezoek komt*" van Eva Eland. Het boek maakt het thema verdriet bespreekbaar voor ouders en kinderen. Ik sprak het boek in zodat de gezinnen het verhaal ook kunnen beluisteren. Dit kan door het scannen van een QR-code. Op deze manier kunnen ouders en kinderen tegelijkertijd het verhaal lezen en beluisteren, wat hun taalstimulatie ten goede komt. Ook maakte ik vertelplaten door tekeningen uit het boek uit te vergroten en de tekst op de achterkant weer te geven. Op deze manier kunnen ouders het verhaal aan hun kinderen vertellen aan de hand van prenten. (Eland, 2018)

De kinderen leren de woordenschat die bij deze box hoort kennen aan de hand van woordkaartjes. Deze bevatten de gevoelens die kinderen kunnen ervaren en worden gevisualiseerd met tekeningen. Deze gevoelens komen terug in de gevoelensposter die ook in de box zit. (Ramakers, z.d.)

Vervolgens koos ik voor heel wat spelmateriaal dat kinderen samen met hun ouders kunnen ontdekken. Een eerste materiaal is een memory in het thema van de film "*Inside out*". Deze Disney film geeft gevoelens visueel weer in de vorm van gekleurde mannetjes die de controle hebben over je hersenen. De mannetjes visualiseren de gevoelens waardoor kinderen deze beter kunnen begrijpen en onthouden. Ook werd de box voorzien van strijkparelsjablonen van de Inside Out personages. Kinderen kunnen de personages namaken met strijkparels. Omwille van de herkenbaarheid van de personages koos ik ook om enkele puzzels en een bordspel van de "*Inside Out*" poppetjes in de box te steken. In het bordspel verplaatsen de kinderen van gevoel naar gevoel. Bij elk gevoel dienen ze een herinnering te vertellen over wanneer ze zich ooit zo gevoeld hebben. Het bordspel stimuleert op die manier het praten over gevoelens in het Nederlands. Ten slotte voegde ik ook een dobbelspel toe in het thema van "*Inside Out*" waarbij kinderen zelf verschillende emoties kunnen samenstellen door middel van dobbelstenen. (Cinemasiren, 2015) (*Printable Inside Out Emotions Board Game*, 2015) (*Inside Out Core Memory Game*, z.d.) (Conner, 2015) (*Perler Bead Ideas With Printable Perler Bead Patterns*, 2018)

Een tweede bekende visualisatie van gevoelens zijn de gevoelsmonstertjes uit het boek "*De kleur van emoties*" dat geschreven werd door Anna Llenas. Ik koos ervoor om vilten vingerpopen te maken in het thema van de kleurenmonstertjes. Deze vingerpoppetjes link ik aan woordkaarten die gevisualiseerd zijn met de kleurenmonstertjes zodat het voor de kinderen duidelijk is welk gevoel waar voor staat. Ook zijn er enkele versjes terug te vinden in de box die gelinkt zijn aan de kleurenmonstertjes. (Angelique, 2021a) Angelique, 2021b)

Het volgende item dat terug te vinden is in de box is een gevoelensbingo. Kinderen kunnen deze bingo samen met hun ouders spelen. Door het spelen van de bingo leert men verschillende gevoelens kennen die worden gevisualiseerd door middel van emoji's. Aangezien emoji's ook een bekende vorm van visualisatie voor gevoelens zijn besloot ik om nog twee materialen toe te voegen die hiervan gebruikmaken: een I-spy werkblad waarbij kinderen op zoek moeten gaan naar een aantal specifieke emoji's op het blad en een spot-it spel waarbij ouders en kinderen tegelijkertijd een kaartje omdraaien en om het snelst op zoek gaan naar de overeenkomstige emoji op de twee kaartjes. (Paper Trail Design, 2019b) (Paper Trail Design, 2019a)

Ten slotte bevat deze box ook enkele verteldobbelstenen, een zoekspel waarbij kinderen verschillende emoties moeten herkennen en een blad met QR-codes naar verschillende interactieve filmpjes op YouTube in het thema gevoelens. (Ramakers, z.d.) (Knaap, 2020)

7.1.2 Taalbox dieren

Voor deze box koos ik voor het boek 'Kijk mee! Safari avontuur' van Studio Imago. Ook dit boek heb ik ingesproken via een QR-code en voorzien van vertelplaten. In de box vindt u ook enkele verteldobbelstenen terug waarmee de gezinnen zelf verhalen kunnen maken. Bovendien is ook deze box voorzien van een bundel met QR-codes die interactieve filmpjes bevatten. (Studio Imago, 2010) (Ades94, 2018)

Aan de hand van woordkaartjes leren de gezinnen de namen van de verschillende dieren kennen. De woordkaartjes zijn vergezeld van illustraties waardoor de gezinnen ook visueel kunnen leren. In de woordkaartjes zijn zowel boerderijdieren als safari dieren opgenomen. Voor deze box koos ik om een opsplitsing te maken tussen gewone spelletjes en denkspelletjes. Onder de rubriek 'spelletjes' kan u onder anderen een dierenmemory, een dierenbingo en een dieren spot-it spel terugvinden. Ook werd deze box voorzien van een domino spel in het thema van boerderijdieren. Bij al deze spelletjes heb ik rekening gehouden met het visualiseren van de aangeboden woordenschat. Zo zijn de bingokaarten voorzien van illustraties van dieren met daarbij het passende woord zodat de gezinnen al spelend kunnen leren. (*Dierentuin downloads*, z.d.). (Kemna, z.d.) (*Thema dieren*, z.d.) (Parker, 2021) (Naper, 2017)

Onder de rubriek 'denkspelletjes' heb ik spelletjes ondergebracht waarbij de kinderen iets verder moeten nadenken dan het voor de hand liggende. Zo is er bijvoorbeeld een spel waarbij men dieren aan hun huisjes moet kunnen linken. Ook vindt u hier een matching game terug waarbij kinderen de juiste röntgenfoto bij het juiste dier moeten plaatsen terug en kunnen de kinderen aan de slag met een smartgame over boerderijdieren. (*Thema: De boerderij*, 2020) (*Animal X-rays Matching Activity*, 2017) (*Pets & Their Homes Matching Activity*, 2016)

In deze box zitten ook een heel aantal puzzelvormen. Naast de standaard puzzels over dieren werd deze box ook voorzien van een houten variant en twee blokkenpuzzels. Deze puzzels zijn ideaal voor de kleinere kinderen van het gezin. Met deze materialen kunnen ook zij proeven van de aangeboden woordenschat. (*Dierentuin downloads*, z.d.)

Ten slotte werd de box aangevuld met extra speelmateriaal in het thema dieren. Ik koos voor plastic dieren aangezien deze toegankelijk en visueel zijn voor elke leeftijd. Ook heb ik deze box voorzien van een geluidenboek. Op deze manier kunnen de gezinnen dieren leren kennen aan de hand van geluiden wat maakt dat ze beter kunnen onthouden.

7.1.3 Taalbox vervoersmiddelen

In deze box vindt u het boek "Kasper de fietsenmaker" van Lars Klinting. Kinderen worden door Kasper meegenomen in de wereld van fietsen. Ook dit boek heb ik ingesproken en voorzien van een QR-code zodat ouders en kinderen het kunnen beluisteren. Verder werd deze box ook voorzien van vertelplaten en verteldobbelstenen. (Klinting, 2005)

Ouders en kinderen leren de nodige woordenschat over vervoersmiddelen door middel van gevisualiseerde woordkaartjes. Zo leren ze alle voertuigen kennen die aan bod komen in de verschillende spelletjes die terug te vinden zijn in de box. Tot deze spelletjes behoren onder anderen een voertuigenmemory, een voertuigenbingo, een spot-it spel en een domino met vervoersmiddelen. Deze spelletjes komen bewust terug in de meeste boxen om herkenbaarheid te creëren voor de ouders en de kinderen. (Douglas-Westland, 2019a) (Douglas-Westland, 2019b) (*Thema verkeer*, 2017) (*Transportation Preschool Pack*, z.d.) (*Transportation matching game*, 2013)

Echter heb ik ook een heel aantal nieuwe materialen toegevoegd. Onder anderen een voertuigen zoekspel waarbij ouders en kinderen het tegen elkaar kunnen opnemen en een bordspel waarbij de deelnemers zo snel mogelijk vooruit moeten geraken op het racecircuit. Ook in deze box heb ik een smartgame toegevoegd, genaamd bus programmeren. In deze smartgame leren ouders en kinderen een bus navigeren over een weg door het gebruik van links en rechts. (*Downloads / Thema de autocoureur*, z.d.) (*Thema verkeer*, 2017) (*Downloads bij thema's verkeer & vervoer*, z.d.)

Verder zijn er in deze box enkele puzzels terug te vinden van verschillende vervoersmiddelen. Aan deze box werd vervolgens ook heel wat speelgoed toegevoegd. Zo vindt u bijvoorbeeld een auto, een trein en een vliegtuig terug waar de kinderen naar hartenlust mee kunnen spelen. Tot slot kunnen ouders en kinderen ook voertuigen nabouwen met Clicks en werd ook deze box voorzien van een aantal QR-codes die leiden naar interactieve filmpjes. (*Transportation Preschool Pack*, z.d.) (*Bouw je eigen Clicshond!*, 2014)

7.1.4 Taalbox het lichaam

Voor de laatste taalbox heb ik het boek "Mijn lichaam: van mijn hoofd tot mijn voeten" van Nuria Roca gekozen. Doorheen het boek komen alle lichaamsdelen aan bod wat maakt dat ouders en kinderen het lichaam letterlijk van kop tot teen leren kennen. Ook dit boek werd voorzien van vertelplaten en een luisterverhaal via QR-code. (Roca & Curto, 2001)

Ook in deze box kunnen kinderen en ouders de nodige woordenschat leren aan de hand van leuke woordkaartjes. Deze woordjes zullen ze verder kunnen inoefenen aan de hand van de andere materialen die in de box zitten. Zo kunnen ze bijvoorbeeld memory spelen met verschillende lichaamsdelen. Ook een lichaamsbingo en het lichaamsdelen spot-it spel kan men terugvinden in deze box. (*Flash cards de las partes del cuerpo*, z.d.) (*Lichaam downloads*, z.d.) (*Nuevo dobble para trabajar las partes del cuerpo*, 2018) (*Lichaambingo!*, z.d.)

Ik heb de box aangevuld met enkele bewegingsspelletjes. Zo vindt u een gooi en beweegspel en een handen en voeten-hinkelpad terug. Ook het vliegenmepperspel is aan de actieve kant. In dit spel proberen ouders en kinderen met een vliegenmepper om ter

eerst een lichaamsdeel te meppen. Dit doen ze door de letters die op tafel liggen om het snelst in de juiste volgorde te meppen. (*Lichaam downloads*, z.d.)

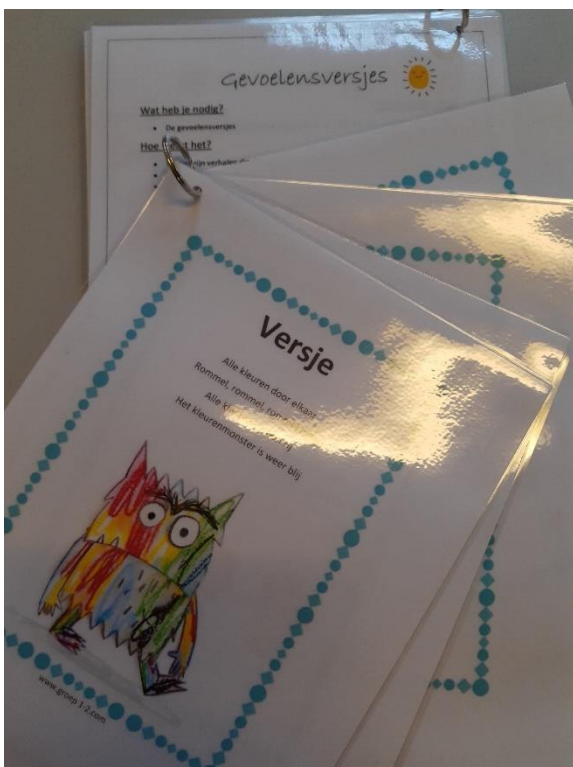
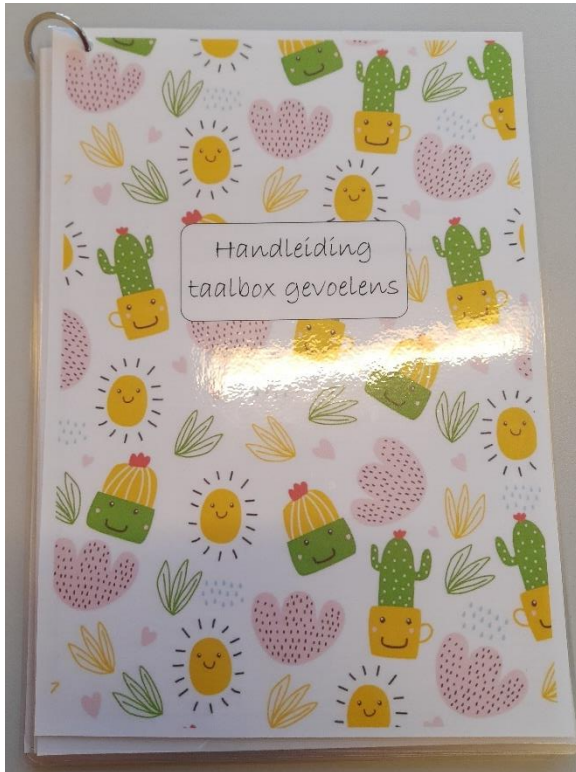
Vervolgens zitten er ook twee bordspellen in de box. Het eerste is een ganzenbord waarbij ouders en kinderen verschillende opdrachten krijgen rond de lichaamsdelen. Een tweede bordspel in dit thema is dokter bibber. Bij dit spel moet men vreemde voorwerpen uit een lichaam halen zonder de randen aan te raken. (Pelgrims, z.d.).

Ook deze box is voorzien van een denkspelletje. In het spel Mix and Match is het de bedoeling dat ouders en kinderen lichaamsdelen op de juiste plaats in het lichaam kunnen plaatsen. Verder is de box voorzien van twee grote posters over het lichaam. Ouders kunnen samen met hun kinderen de woorden op de posters ontdekken en hierover in dialoog gaan. Tot slot is ook deze box voorzien van filmpjes over het thema lichaam die bekeken kunnen worden aan de hand van QR-codes. (*My Body Parts - Printable Puzzles*, 2018) (*Downloads bij het thema ziek zijn*, z.d.) (*Lichaam praatplaten/woordkaartjes*, z.d.).

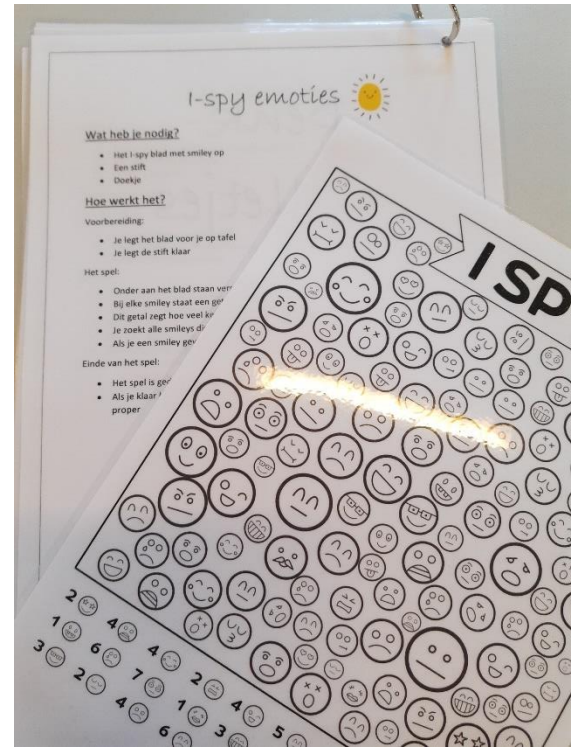
7.2 Foto's uitwerking

7.2.1 Taalbox gevoelens

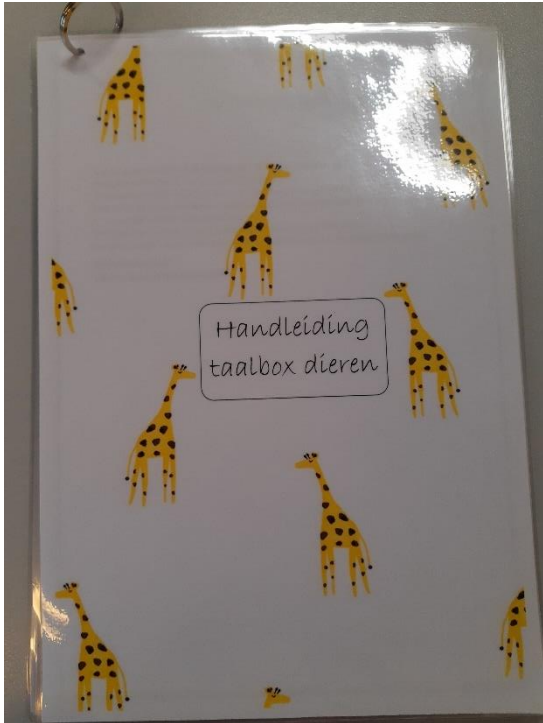

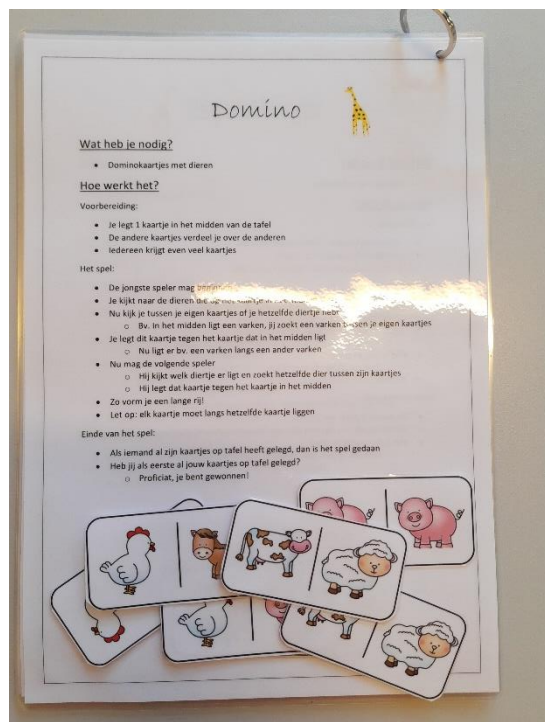
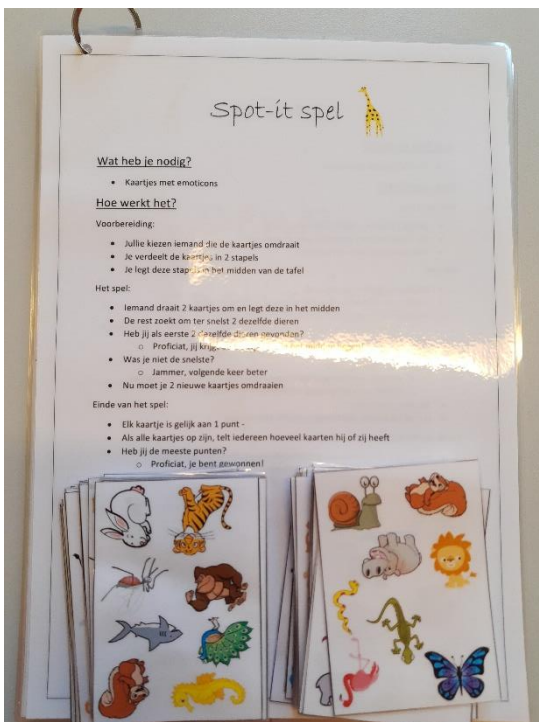
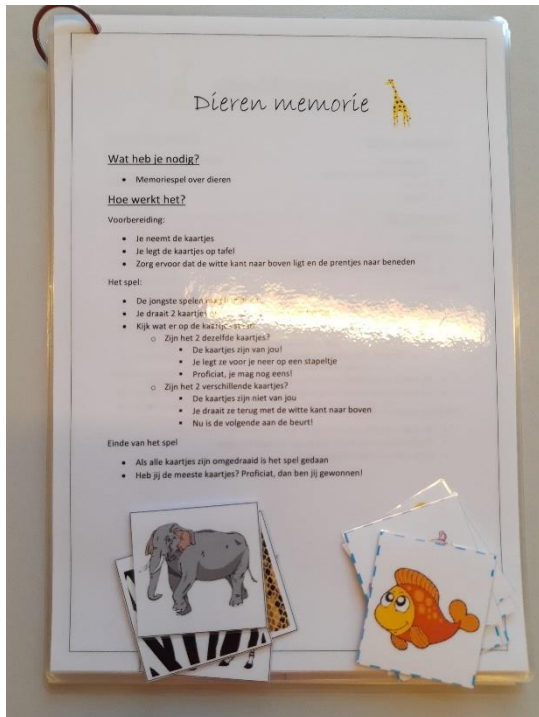

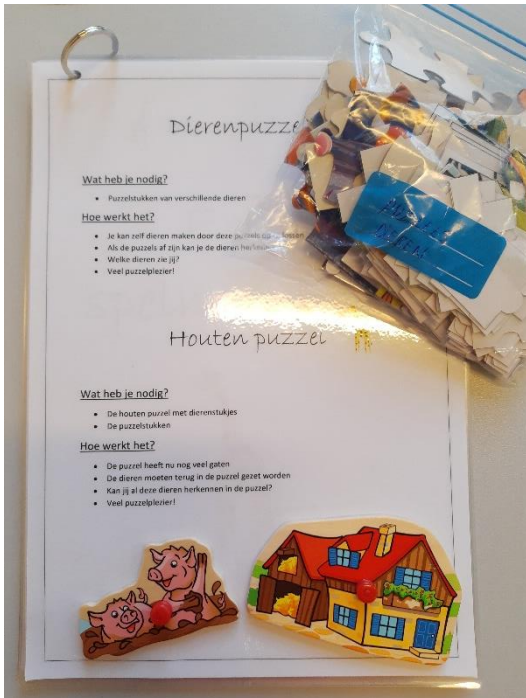

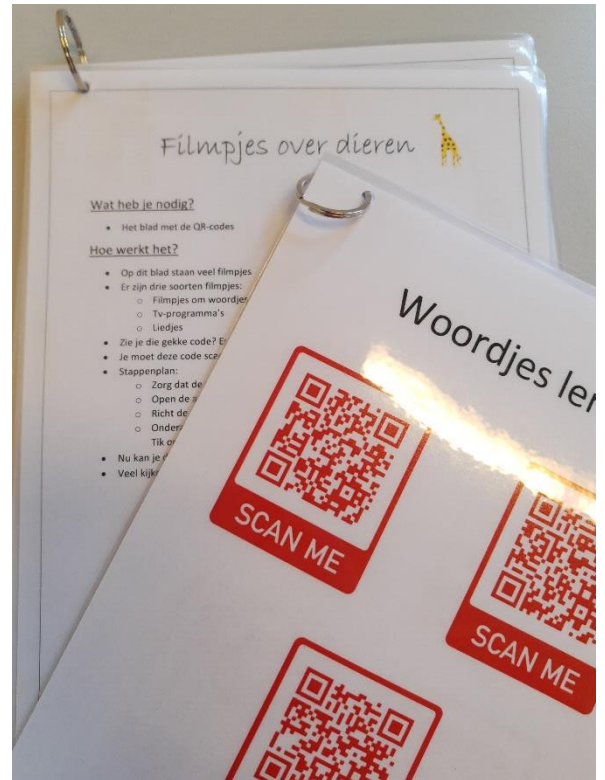
7.2.2 Taalbox dieren

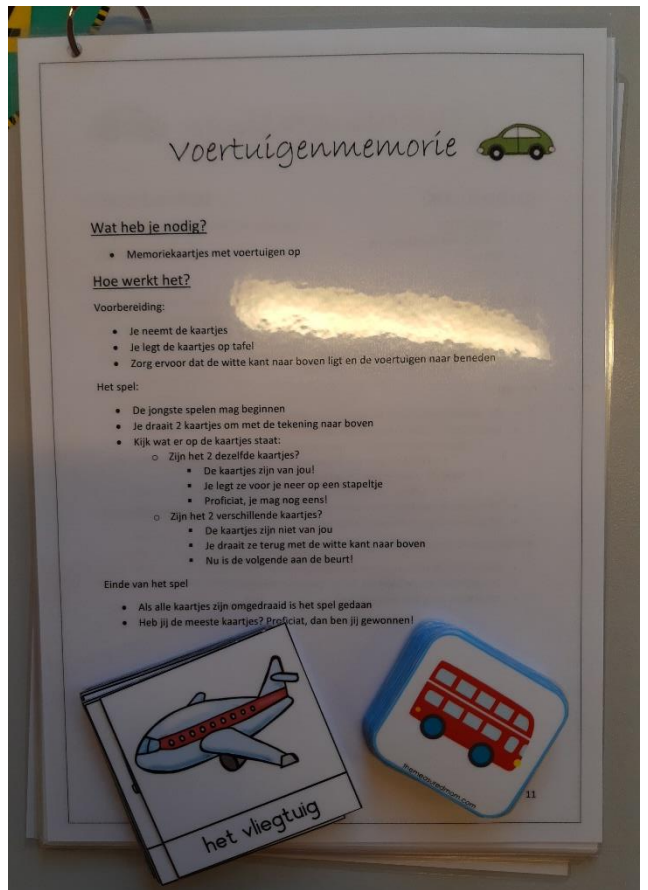

7.2.3 Taalbox vervoersmiddelen

voertuigenbingo

Wat heb je nodig?

- Bingokaarten
- Kaartjes met voertuigen op
- Stiften
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Julie kiezen één iemand die de kaartjes zal voorlezen
- De rest krijgt een bingo kaart en een stiften

Het spel:

- De voorlezer neemt één kaartje en laat zien welk voertuig erop staat
- De rest kijkt of dit voertuig op zijn in bingokaart staat
  - Staat dit voertuig op jou bingokaart?
    - Proficiat, je mag dit voertuig doorstrepen met de stiften!
  - Staat de voertuig niet op jou bingokaart?
    - Jammer, volgende keer beter!
- De voorlezer neemt een nieuw kaartje en laat zien welk voertuig erop staat.
- De rest kijkt of dit voertuig op zijn in bingokaart staat.
- De voorlezer neemt een nieuw kaartje en laat zien welk voertuig erop staat.
- De rest kijkt of dit voertuig op zijn in bingokaart staat.

De eerste die alle kaartjes op zijn doorstreep krijgt je een punt
De eerste die alle kaartjes op zijn doorstreep krijgt je een punt
De eerste die alle kaartjes op zijn doorstreep krijgt je een punt

Spot-it spel

Wat heb je nodig?

- Grote ronde kaartjes met voertuigen op

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

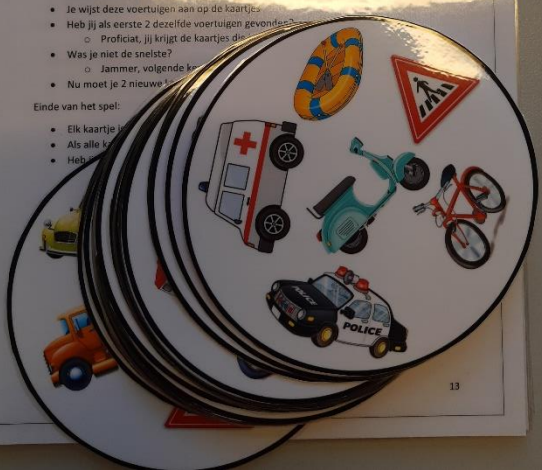
- Julie kiezen iemand die de kaartjes omdraait
- Je verdeelt de kaartjes in 2 stapels
- Je legt deze stapels in het midden van de tafel

Het spel:

- Iemand draait 2 kaartjes om en legt deze in het midden
- De rest zoekt om te zien of er een overeenkomst is
- Je wijst deze voertuigen aan op de kaartjes
- Heb jij als eerste 2 dezelfde voertuigen gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die erop staan
- Was je niet de snelste?
  - Jammer, volgende keer beter!
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Elk kaartje heeft een voertuig op
- Als alle kaartjes gevonden zijn, heb je gewonnen!

voertuigen Domino

Wat heb je nodig?

- Dominokaartjes met voertuigen

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt 1 kaartje in het midden van de tafel
- De andere kaartjes verdeel je over de anderen
- Iedereen krijgt even veel kaartjes

Het spel:

- De jongste speler mag beginnen
- Je kijkt naar de voertuigen die op het kaartje in het midden staan
- Nu kijk je tussen je eigen kaartjes of je hetzelfde voertuig hebt
  - Bv. in het midden ligt een auto, jij zoekt een auto tussen je eigen kaartjes
- Je legt dit kaartje tegen het kaartje dat in het midden ligt
  - Nu ligt er bv. een auto langs een andere auto
- Nu mag de volgende speler beginnen
  - Hij kijkt welk voertuig er ligt en zoekt hetzelfde voertuig tussen zijn kaartjes
  - Hij legt dat kaartje tegen het kaartje in het midden
- Zo vorm je een lange rij!
- Let op: elk kaartje moet langs hetzelfde kaartje liggen

Einde van het spel:

- Als iemand al zijn kaartjes op tafel heeft gelegd, dan is het spel gedaan
- Heb jij als eerste al jouw kaartjes op tafel gelegd?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

voertuigen zoekspel

Wat heb je nodig?

- Grote ronde cirkel met voertuigen in
- voertuigkaartjes

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt de grote cirkel in het midden op tafel
- De rest van de kaartjes op een stapel met de tekening naar beneden

Het spel:

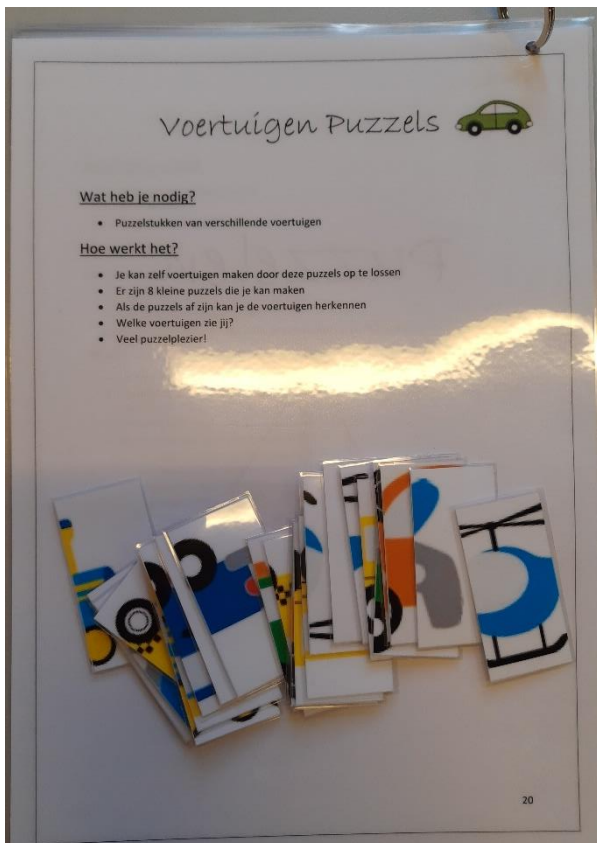
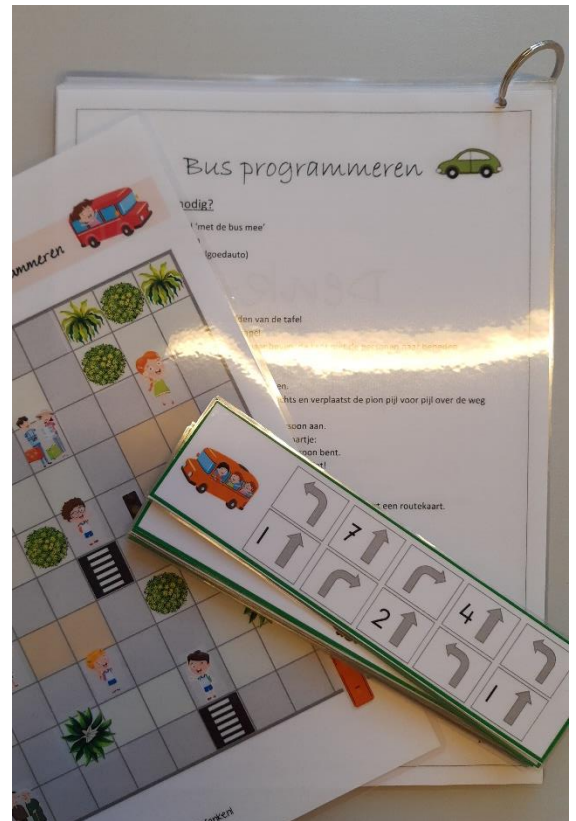
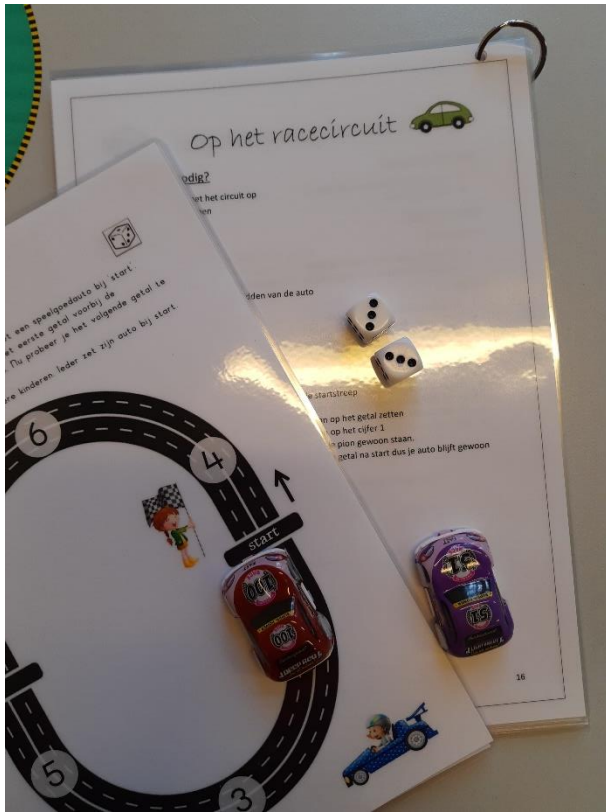
- De voorlezer draait een kaartje om en laat zien welk voertuig erop staat
- De rest zoekt om te zien of er een overeenkomst is
- Je wijst deze voertuigen aan op de kaartjes
- Heb jij als eerste 2 dezelfde voertuigen gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die erop staan
- Was je niet de snelste in de grote cirkel?
  - Jammer, volgende keer beter!
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

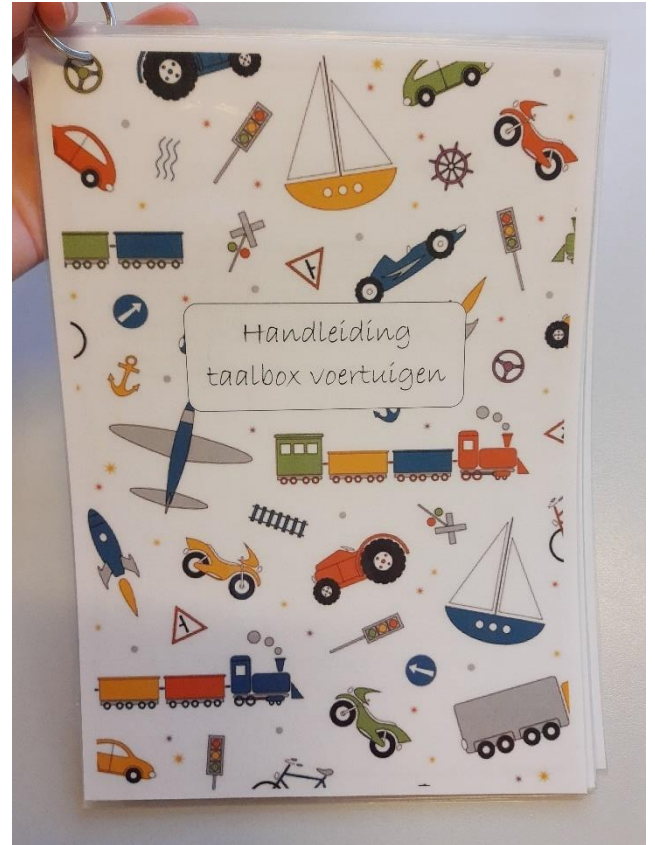
Einde van het spel:

- Als alle kaartjes gevonden zijn, heb je gewonnen!

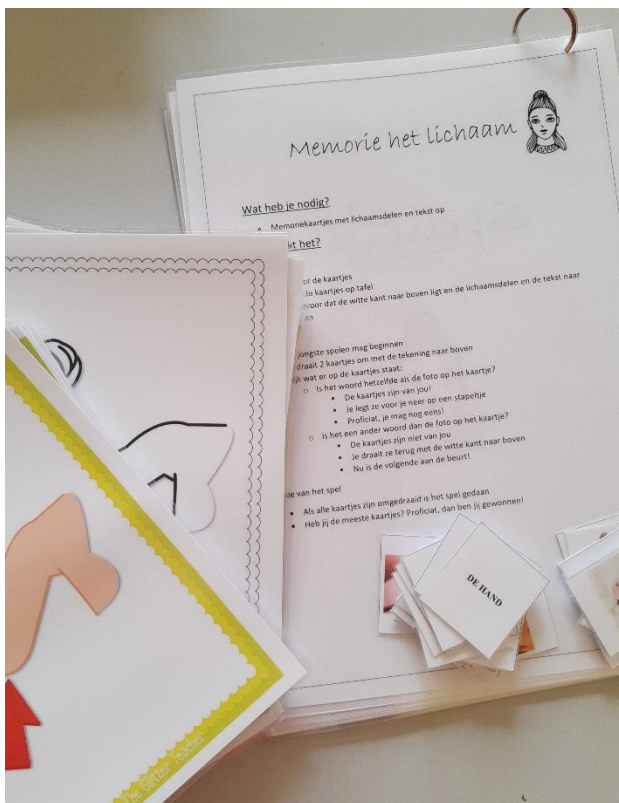
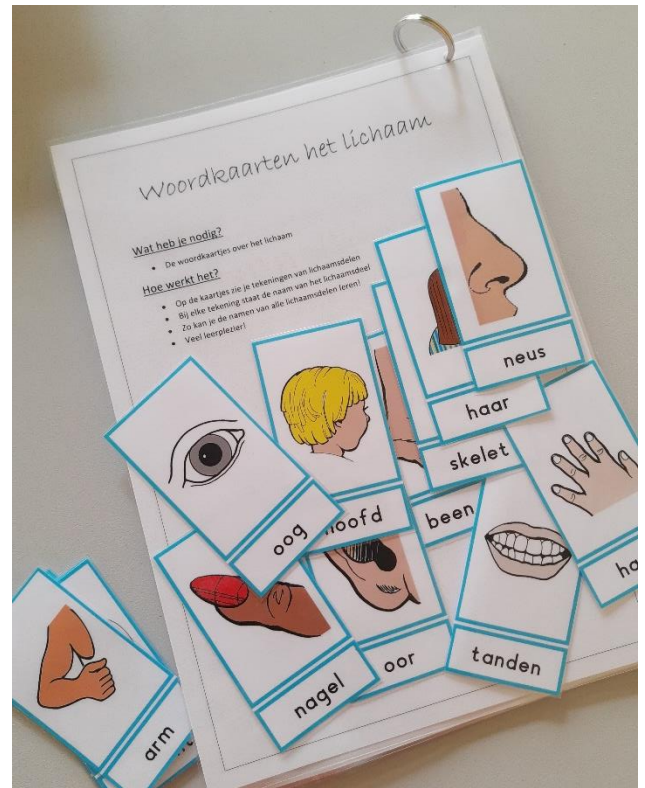
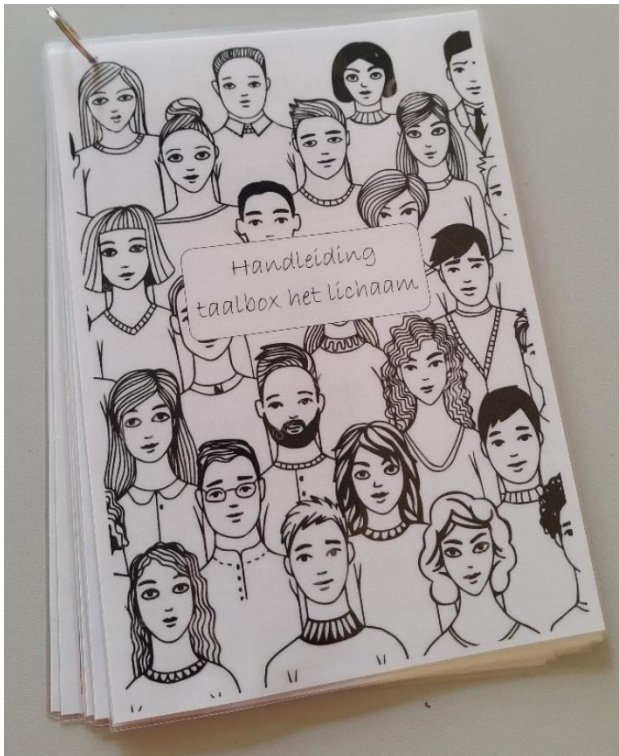

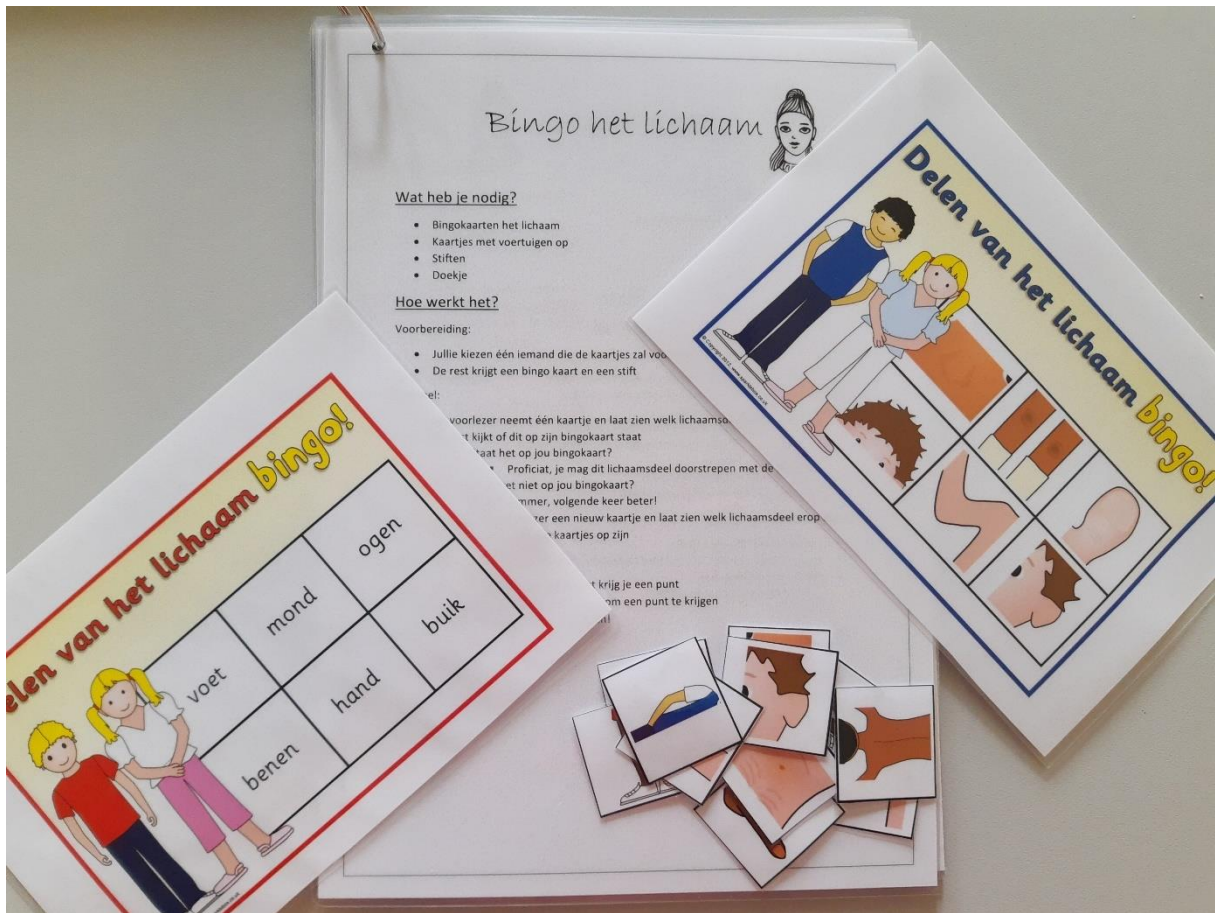

7.2.4 Taalbox het lichaam

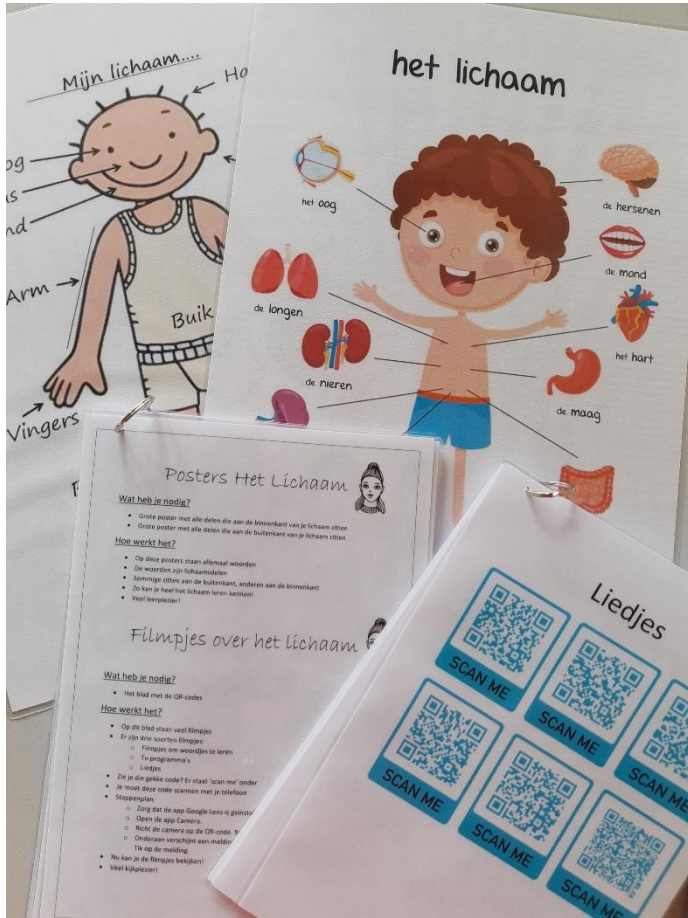

7.3 Testen van het project

7.3.1 Manier en bevindingen

Onderstaand zal de methode van testen, alsook mijn bevindingen toegelicht worden. Idealiter zouden de boxen voorgesteld worden aan de hand van een reeks groepsactiviteiten waarbij gezinnen van verschillende culturen met elkaar in contact komen zodat ze elkaar kunnen ondersteunen in het werken met de boxen. De activiteit zou begeleid worden zodat het doel en de werking van de boxen duidelijk uitgelegd zou kunnen worden. Op deze manier zouden de boxen aan bekendheid kunnen winnen in het centrum. Wanneer de werking en doelen van de boxen algemeen bekend zijn in het centrum, zouden de boxen ter beschikking gesteld kunnen worden voor gezinnen om uit te lenen en mee naar de kamer te nemen. Echter was het, omwille van de huidige regelgeving omtrent Covid-19, niet mogelijk om groepsactiviteiten te organiseren waarbij verschillende gezinnen met elkaar in contact komen. Daarop werd er besloten om de boxen voor een korte periode met enkele gezinnen uit te testen, in het opvangcentrum van Houthalen-Helchteren. Er werd gekozen voor dezelfde drie gezinnen als waar de interviews bij werden afgenomen.

De opzet van het testen liep als volgt. De boxen werden klaargezet in een grote verluchte ruimte. De gezinnen werden vervolgens elk om beurt uitgenodigd voor een tijdspanne van drie kwartier. Dit om te kunnen voldoen aan de huidige regelgeving omtrent Covid-19. Gedurende deze tijd konden de gezinnen samen de boxen ontdekken. Wanneer ze binnenkwamen werd er eerst samen met hen overlopen wat er in de boxen zat. Dit werd gedaan aan de hand van de uitgeschreven handleidingen die in elke box terug te vinden zijn. Verder werd ook het doel, bevordering van taalstimulatie bij anderstalige gezinnen in een opvangstructuur, verduidelijkt. Hierna mochten ze de verschillende materialen zelf ontdekken en uittesten waarbij ze steeds vragen konden stellen indien nodig. De gezinnen gingen enthousiast aan de slag met de verschillende boxen. Ze speelde verschillende spelletjes en luisterde naar de verhalen. Zowel de ouders als de kinderen waren erg enthousiast.

Nadat ze de boxen konden uittesten bevroeg ik de gezinnen mondeling naar hun bevindingen. Alle drie de gezinnen reageerde enorm positief. De kinderen vonden de materialen vooral heel leuk. Ze vonden het fijn dat er zo veel variatie in de boxen zat en vroegen ook geregeld naar de nieuwe woorden die gebruikt werden. De ouders gaven allen aan dat ze de vertelplaten en de luisterverhalen heel belangrijk vonden. Ze gaven aan zelf ook meer vertrouwen te hebben om op deze manier voor te lezen aan hun kinderen. De ouders waren van mening dat de boxen echt een meerwaarde kunnen bieden in het leren van taal binnen hun gezin. Ze vinden het leuk om er mee bezig te zijn en leren tegelijkertijd ook bij.

Verder bevroeg ik de ouders naar het niveau van de geschreven handleidingen. Ouders gaven aan dat de handleidingen niet te moeilijk waren. Wat zij als belangrijk aangaven was het gebruik van korte zinnen en duidelijke woorden, zodat de geschreven taal begrijpbaar is met een beperkt niveau van Nederlands. Naar hun gevoel was dit goed weergegeven in de handleidingen. Echter merkte ik uit eigen observatie dat niet alle gezinnen even ver staan op het vlak van geletterdheid. Gezinnen waarbij beide ouders analfabeet zijn, zullen logischerwijze meer moeite ondervinden met het begrijpen van de

materialen dan ouders die kunnen lezen en al enkele maanden Nederlandse les volgen. Voor vele ouders zouden de groepsactiviteiten die initieel op de planning stonden naar mijn mening een echte meerwaarde zijn geweest. Doordat de activiteiten geleid zouden worden, kunnen de kinderen en ouders auditief leren. De opdrachten kunnen voorgedaan en uitgelegd worden. Op deze manier worden er ook gezinnen bereikt die nu eventueel uitgesloten worden doordat ze bijvoorbeeld analfabeet zijn en de handleidingen gewoonweg niet kunnen lezen. Tijdens deze groepsactiviteiten zouden ouders een leidende rol kunnen spelen. Op deze manier zijn ze actief betrokken bij de activiteiten en zullen ze zelf ook leren uit de aangeboden materialen. Bovendien is het belangrijk om ouders in hun ouderrol te erkennen en hen gevoel van competentie te bevorderen.

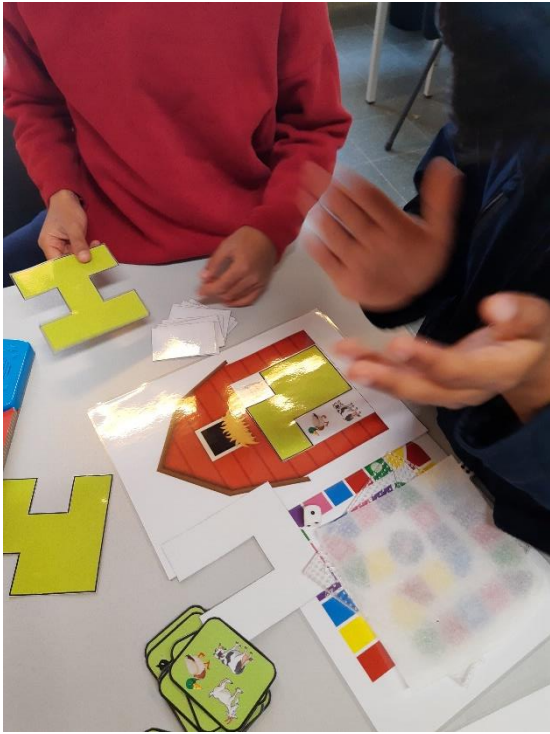
Tot slot deel ik nog graag de mooie woorden van één van de ouders die de boxen uittestte: *"If we had this kind of thing on the day we arrived in Belgium, I am sure my family would have learned more by now."* Over het algemeen kan ik dus stellen dat de boxen een meerwaarde kunnen bieden aan gezinnen die actief met taal bezig willen zijn, hoewel er enkele punten ter verbetering zijn. Deze punten zullen aangehaald worden in het volgende hoofdstuk.

7.3.2 Foto's test

8 Conclusies en aanbevelingen

In het opvangcentrum van Houthalen-Helchteren zijn er reeds initiatieven voor handen die focussen op taalstimulatie bij anderstalige nieuwkomers. De kinderbibliotheek en de huiswerkbegeleiding zijn maar enkele voorbeelden. Echter werd er opgemerkt dat kinderen veel sneller Nederlands leren dan hun ouders aangezien zij volledige dagen op school zitten. Met dit eindwerk wilde ik een aanvulling creëren op het aanbod rond taalstimulatie dat het opvangcentrum voor handen heeft en hierbij de focus leggen op het gezinsgerichte. Ouders en kinderen kunnen veel van elkaar leren. Van die troef heb ik gebruik gemaakt in de ontwikkeling van de taalboxen.

Op basis van de literatuurstudie, de interviews en het uittesten van het project, kan er gesteld worden dat de taalboxen zeker een meerwaarde kunnen bieden voor de anderstalige gezinnen binnen een opvangstructuur. Gezinnen kunnen spelenderwijs aan de slag met taal wat hun taalverwerving ten goede komt. De boxen zijn makkelijk hanteerbaar en op maat gemaakt voor de doelgroep. Het werken met verschillende thema's maakt dat er samenhang is in de materialen en wekt de interesse. Het gebruik van visualisatie is een echte meerwaarde wanneer er gewerkt wordt met deze doelgroep. Het verhalende component van de boxen spoort de gezinnen aan om met boeken en teksten bezig te zijn. Doordat ze de verhalen zowel kunnen lezen als vertellen als beluisteren, kunnen de gezinnen de woorden op een dieper niveau leren begrijpen wat hun taalstimulatie verbeterd. De boxen zijn zo samengesteld dat er voor elke leeftijd wel iets interessants in zit en dat maakt ze toegankelijk voor het hele gezin. Door de verantwoordelijkheid bij de gezinnen zelf te leggen kan het competentiegevoel van ouders groeien.

De taalboxen waren initieel ontworpen voor gebruik in het asielopvangcentra in Houthalen-Helchteren. Voor de uitwerking van dit eindwerk werd er gekozen voor vier thema's. Echter zijn er tal van mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe boxen in de toekomst. Belangrijk hierbij is dat de gekozen thema's aansluiten bij de leefwereld van kinderen en dat men deze ook kan toepassen in het dagelijks leven. Mits enkele aanpassingen ben ik ervan overtuigd dat dit project ook in scholen kan ingezet worden. In klassen waarin anderstalige kinderen zitten, kunnen leerkrachten bijvoorbeeld themalessen geven aan de hand van de boxen. Ze kunnen het thema aanbrengen aan de hand van het boek, de nodige woordenschat inoefenen aan de hand van de woordkaarten en voor verdieping zorgen door middel van de spelmaterialen.

Echter zijn er ook enkele kritische bedenkingen te maken. Een zekere intrinsieke motivatie om de taal te leren is noodzakelijk om de boxen optimaal te kunnen benutten. Wanneer gezinnen weinig tot geen motivatie hebben om met taal bezig te zijn, zullen ze ook minder opsteken uit de aangeboden materialen ten opzichte van een gezin dat actief bezig is met het leerproces. Deze intrinsieke motivatie kan positief beïnvloed worden door externe factoren, zoals bijvoorbeeld de scholen en het opvangcentrum. Uit de afgenomen interviews lees ik af dat de houding ten opzichte van het leren van de Nederlandse taal en de school een cruciale factor speelt in de verwerving van taal. Wanneer ouders educatie als belangrijk ervaren zijn ze ook sneller geneigd om hun kinderen hierin te ondersteunen. Vele gezinnen met een vluchtverleden hebben gedurende hun verblijf in het opvangcentrum andere zaken aan hun hoofd die op dat moment als belangrijker worden ervaren. School, en indirect ook het leren van Nederlands, verdwijnt dan al snel op de

achtergrond. Ouders die actief bezig zijn met de educatie van hun kinderen leren hier zelf ook meer uit. Wanneer ze bijvoorbeeld samen huiswerk maken leren zij indirect ook de woordenschat die het kind nodig heeft om de oefeningen op te lossen. Ook betrokkenheid op de school is een belangrijke factor. Ouders die in dialoog treden met leerkrachten zullen beter op de hoogte zijn van de vooruitgang die hun kind boekt. Op deze manier weten ze ook wat hun kind extra nodig heeft en kunnen zij hier thuis op inspelen. We kunnen stellen dat deze vorm van intrinsieke motivatie bij de gezinnen, en in het bijzonder bij de ouders, een sleutelbegrip is in het verbeteren van taalverwerving bij anderstalige nieuwkomers.

Mijn aanbeveling is dan ook om hier extra op in te zetten. Dit kan zowel in het opvangcentrum als op school. In het opvangcentrum kan men bijvoorbeeld maandelijks ouderbijeenkomsten organiseren waarbij de werking en het belang van onderwijs in België in klare taal wordt verduidelijkt zodanig dat ouders de waarom achter het onderwijs begrijpen. Verder zouden deze bijeenkomsten een ontmoetingsplaats kunnen vormen waar gezinnen ervaringen omtrent onderwijs met elkaar kunnen uitwisselen en inspiratie kunnen putten uit de ervaringen van andere ouders wat betreft onderwijs. Verder is het van belang om de drie grote factoren in dit verhaal, zijnde scholen, opvangcentra en ouders, met elkaar in verbinding te stellen. Het is belangrijk dat ouders gehoord worden. Enkel zo kan er voldaan worden in hun noden omtrent taalstimulatie. Ook scholen kunnen bijvoorbeeld enkele zaken aangeven die zij als belangrijk ervaren om efficiënt met anderstalige gezinnen te kunnen werken. De opvangcentra kunnen dan op hun beurt deze communicatie tot bij de ouders brengen. Doorheen deze bachelorproef ben ik tot de conclusie gekomen dat er voldoende evenwicht aanwezig moet zijn in de driehoek ouders, opvangcentra en scholen. De drie zouden idealiter op elkaar afgestemd moeten zijn en zodanig kunnen functioneren dat men elkaar ondersteund in plaats van tegenwerkt.

Een tweede kritische bemerking heeft betrekking op de handleidingen die als leidraad dienen voor het hanteren van de boxen. Zoals hierboven beschreven merkte ik tijdens het testen van de boxen op dat de handleidingen niet voor alle ouders even toegankelijk waren. Ouders die bijvoorbeeld analfabeet zijn zullen de handleidingen niet kunnen hanteren. Bijgevolg zullen deze ouders niet aan de slag kunnen gaan met de boxen. Laat het nu net deze groep zijn die baat zou hebben aan het visueel en auditief leren dat wordt aangeboden in de boxen. Om deze ouders toch te bereiken stel ik voor om de handleidingen aan te vullen met foto's en pictogrammen. De handelingen die bepaalde spelletjes vereisen werden nu volledig uitgeschreven, echter kunnen deze zinnen soms nog korter en kan deze uitleg ondersteund worden door pictogrammen zodat de nodig informatie ook gevisualiseerd wordt. Op deze manier kan de drempel verlaagd worden voor zowel analfabeten als ouders die het Nederlands nog niet voldoende beheersen om de handleidingen te kunnen lezen.

Tot slot haal ik nog graag even de voordelen van groepsactiviteiten rond de boxen aan. Als ik even mag dromen en Covid-19 kan doen verdwijnen, dan zou ik een campagne maken om de taalboxen aan bekendheid te doen winnen in het opvangcentrum. Ik zou een reeks groepsactiviteiten doen waarbij gezinnen uit verschillende culturen samen de boxen zouden kunnen ontdekken aan de hand van geleide activiteiten. Ik vind het erg belangrijk dat er voldoende kadering wordt gegeven rond de boxen. Voordat de activiteit van start zou gaan zou ik een korte infosessie geven aan de ouders over het waarom achter het project. Ik ben van mening dat wanneer mensen begrijpen waarom een bepaalde activiteit zinvol is, ze geneigd zijn om actiever deel te nemen en meer inzet zullen tonen omdat ze het nut er van inzien.

Tijdens de activiteiten zou ik de ouders een leidende rol geven door hen bijvoorbeeld een spel uit te laten leggen of te laten voordoen. Ik vind het erg belangrijk dat ouders worden erkend in hun ouderrol en dat zij positieve ervaringen opdoen in het Nederlands zodat hun competenties versterkt kunnen worden. Deze activiteitenreeks zou idealiter een aantal keren per jaar herhaald worden om gezinnen die nieuw zijn in het centrum te bereiken. Continuïteit is van belang om bekendheid te creëren en de motivatie hoog te houden.

9 Bibliografie

Actief Ouderschap. (2021). *TOLK voor taalontwikkeling en taaltherapie! · Taal Aanbieden, Overnemen, Luisteren en Kijken*. Geraadpleegd op 11 april 2021 van <http://www.tolkinfol.nl/>

Agentschap Integratie en Inburgering. (z.d.-a). *Asielzoeker*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.agii.be/lexicon/asielzoeker>

Agentschap Integratie en Inburgering. (z.d.-b). *Dublin-onderzoek*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.agii.be/thema/verblijfsrecht-uitwijzing-reizen/asiel-internationale-bescherming/hoe-verloopt-de-asielprocedure/dublin-onderzoek>

Agentschap Integratie en Inburgering. (z.d.-c). *Persoonlijk onderhoud bij het CGVS*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.agii.be/thema/verblijfsrecht-uitwijzing-reizen/asiel-internationale-bescherming/hoe-verloopt-de-asielprocedure/persoonlijk-onderhoud-bij-het-cgvs>

Agentschap Integratie en Inburgering. (z.d.-d). *Vrijheidsberoving*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.agii.be/thema/verblijfsrecht-uitwijzing-reizen/detentie/detentie-van-derdelanders/vrijheidsberoving>

Agentschap Integratie en Inburgering. (z.d.-e). *Wat zijn de voorwaarden voor de erkenning als vluchteling en de toekenning van subsidiaire bescherming?* Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.agii.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/verblijfsrecht-uitwijzing-reizen/asiel-internationale-bescherming/wat-zijn-de-voorwaarden-voor-de-erkenning-als-vluchteling-en-de-toekenning-van>

Angelique, J. (2021a, mei 15). *Het Kleurenmonster: Woordkaarten*. Groep1-2. <https://www.groep1-2.com/post/thema-het-kleurenmonster-geletterdheid-woordkaarten>

Angelique, J. (2021b, 16 mei). *Het Kleurenmonster: Versjes*. Groep1-2. <https://www.groep1-2.com/post/thema-het-kleurenmonster-versjes-over-emoties>

Animal X-rays Matching Activity. (2017, 29 maart). Totschooling - Toddler, Preschool, Kindergarten Educational Printables. <https://www.totschooling.net/2017/03/animal-x-rays-matching-activity.html>

Bonamini, C., & Addae, J. (2013, augustus). *ACHTERGRONDINFORMATIE BIJ HET VORMINGSPAKKET 'WAT IS EEN VLUCHTELING'*. [www.vluchtelingenwerk.be. https://www.vluchtelingenwerk.be/sites/default/files/WatIsEenVluchteling-achtergrondInformatie.pdf](https://www.vluchtelingenwerk.be/sites/default/files/WatIsEenVluchteling-achtergrondInformatie.pdf)

Bouw je eigen Clics-hond! (2014, 1 juli). [Foto]. clicstoys. <https://clicstoys.com/bouwplannen/bouw-je-eigen-clics-hond/>

Castro, M., Expósito-Casas, E., López-Martín, E., Lizasoain, L., Navarro-Asencio, E., & Gaviria, J. L. (2015). Parental involvement on student academic achievement: A meta-analysis. *Educational research review*, 14, 33-46.

Centrum voor Taal en Onderwijs. (2008). *Zomerprikkel*s. integratie-inburgering.be. https://integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/Zomerprikkel_s_activiteiten.pdf

Centrum voor Taal en Onderwijs. (2019a). *De meet en reader: Een draaiboek voor een voorleestraject voor anderstalige kinderen en hun (groot)ouders in de context van een opvangcentrum*. https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/voorschools_buitenschools/meet-reader/meetandreader-draaiboek.pdf

Centrum voor Taal en Onderwijs. (2019b). *Kijkwijzer krachtige taalleeromgeving op klasniveau*. <https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/basis/kijkwijzer-krachtige-taalleeromgeving/kijkwijzer-krachtige-taalleeromgeving-basisonderwi.pdf>

CGVS. (2019). *Over het cgvs*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.cgvs.be/nl/over-cgvs>

Cinemasiren. (2015, 17 juni). *Inside Out* [Foto]. Cinemasiren. <http://cinemasiren.com/cinema-siren/inside-out-review-invention-and-influence-make-for-a-fantastic-flick/>

Code. (z.d.). *Taalontwikkeling in een meertalige context: informatiebrochure voor ouders*. Geraadpleegd op 16 januari 2021, van <http://www.codelessius.eu/sites/www.codelessius.eu/files/media/Informatiebrochure%20ouders.pdf>

Conner, K. (2015, 2 juni). *Printable Emotions Mix-Up Game*. Inspiration Made Simple. <https://www.inspirationmadesimple.com/printable-emotions-mix-up-game/>

Dalen, W. (2019, 16 december). *Onderwijssystemen wereldwijd vergelijken*. Dutch for Children. Geraadpleegd op 13 april 2021, van <https://www.dutchforchildren.nl/onderwijssystemen-wereldwijd-vergelijken/>

De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. (z.d.). *De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.rvv-cce.be/nl>

De verhalenweverij. (2017). *Onze missie*. Geraadpleegd op 10 april 2021, van <https://www.verhalenweverij.be/#onze-missie>

die Keure. (z.d.). *die Keure - Matti en Mona*. Geraadpleegd op 7 april 2021, van <https://www.diekeure.be/nl-be/educatief/lager-onderwijs/matti-en-mona>

Dierentuin downloads. (z.d.). JufSanne. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.jufsanne.com/thema/dierentuin/dierentuin-downloads/>

Douglas-Westland, M. (2019a, 10 september). *Thema vervoer bingo*. Juf Maike. <https://jufmaike.nl/thema-vervoer-bingo/>

Douglas-Westland, M. (2019b, september 27). *Taxonomie van Bloom thema vervoer*. Juf Maike. <https://jufmaike.nl/taxonomie-van-bloom-thema-vervoer/>

Downloads / Thema de autocoureur. (z.d.). jufanke. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://jufanke.nl/thema-autocoureur.html>

Downloads bij het thema ziek zijn. (z.d.). Juf Anke. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.jufanke.nl/thema-ziek-zijn.html>

Downloads bij thema's verkeer & vervoer. (z.d.). Juf Anke. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://jufanke.nl/thema-verkeer-vervoer.html>

Eland, E. (2018). *Als Verdriet op bezoek komt*. Leopold.

Expertisecentrum Europees Recht. (z.d.). *Dublinverordening*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/asiel-en-immigratie/gemeenschappelijk-asielbeleid/dublinverordening#Inleiding>

Fedasil. (z.d.-a). *Asielprocedure*. www.fedasil.be. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.fedasil.be/nl/asiel-belgie/asielprocedure>

Fedasil. (z.d.-b). *Het terugkeertraject*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van https://www.vrijwilligeterugkeer.be/sites/default/files/public/traject_retour_nl_0_0.pdf

Fedasil. (z.d.-c). *Opening van een opvangstructuur voor asielzoekers*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van https://www.fedasil.be/sites/default/files/content/download/files/brochure_opening_opvang.pdf

Fedasil. (z.d.-d). *Opvang asielzoekers*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.fedasil.be/nl/asiel-belgie/opvang-asielzoekers>

Fedasil. (z.d.-e). *Verblijf in het opvangcentrum*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.fedasil.be/nl/opvangcentra/verblijf-het-opvangcentrum>

Fedasil. (z.d.-f). *Vrijwillige terugkeer vanuit België*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van https://www.fedasil.be/sites/default/files/content/download/files/brochure_nl.pdf

Fedasil. (z.d.-g). *Wettelijk kader*. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.fedasil.be/nl/asiel-belgie/wettelijk-kader>

Flash cards de las partes del cuerpo. (z.d.). The Glitter Teacher. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <http://www.theglitterteacher.com/2018/01/flash-cards-de-las-partes-del-cuerpo.html>

François, S., & Verhelst, M. (2008). *Peuterprikkel: activiteiten om taal te stimuleren vanaf de peuterleeftijd*. Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO). Geraadpleegd op 14 januari, van https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/voorschools_buitenschools/peuterprikkel/peuterprikkel-handleiding.pdf

Frijns, C. (2018). *De vliegtuigklas*. Pelckmans Pro.

Geelen, M., & Leeten, D. (z.d.). *TAALVERWERVINGLESSENREEKS TAALBESCHOUWINGLERARENHANDLEIDING*. Geraadpleegd op 15 januari 2021, van

<https://www.arts.kuleuven.be/outreach/tenl/lessen/aan-de-slag-met-taalbeschouwing-in-de-lessen-nederlands/taalverwerving-lessenreeks-taalbeschouwing-lerarenhandleiding>

Huis van het Nederlands Brussel. (2020). *Welkom bij de Taaliconen*.

<https://www.huisnederlandsbrussel.be/aanbod-voor-bedrijven-organisaties-en-scholen-landingspagina/nederlandsvoorpubliek/nederlands-voor-uw-publiek-taaliconen>

Iedereen Leest vzw. (z.d.). *Boekstart*. Geraadpleegd op 16 maart 2021, van <https://www.boekstart.be/>

Inside Out Core Memory Game. (z.d.). Girlgonemom. <http://girlgonemom.com/inside-out-core-memory-game/>

Internationale bescherming. (z.d.). Statistiek Vlaanderen.

<https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/KSMD-107-asiel>

Jansen, M. (2014, 10 januari). *Bekijk: Moedertaal dringt door in tweede taal*.

NEMOKennislink. <https://www.nemokennislink.nl/publicaties/moedertaal-dringt-door-in-tweede-taal/>

Jaspaert, K., & Frijns, C. (2017). *Taal leren. Van kleuters tot volwassenen*. Lannoo.

Kemna, L. (z.d.). *Dierenbingo*. Jufbijtje. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.jufbijtje.nl/dierenbingo-dieren-in-en-om-het-huis/>

Kind en Gezin. (2012, september). *Visietekst taalstimulering en meertaligheid..*

<https://www.kindengezin.be/img/visietekst-nederlands.pdf>

Klinting, L. (2005). *Kasper de fietsenmaker*. Veltman Uitgevers.

Knaap, E. (2020, 26 maart). *Verhaaldobbelstenen – gratis download*. Onderwijswereld-PO. <https://www.onderwijswereld-po.nl/download/verhaaldobbelstenen-gratis-download/>

Koelewijn, K. (z.d.-a). *Hotel Hallo*. Geraadpleegd op 16 maart 2021, van <https://www.hotelhallo.nl/>

Koelewijn, K. (z.d.-b). *Hotel Hallo uitgelegd!* Geraadpleegd op 16 maart 2021, van https://www.nt2.nl/documenten/hotelhallo/handleiding_hotel_hallo.pdf

KULeuven. (z.d.). *Effect van Tatertaal*. www.arts.kuleuven.be. Geraadpleegd op 16 maart 2021, van https://www.arts.kuleuven.be/cto/onderzoek/onderzoek-geletterdheid/effect-tatertaal/effect_van_tatertaal

Lichaam downloads. (z.d.). JufSanne. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.jufsanne.com/thema/lichaam/lichaam-downloads/>

Lichaam praatplaten/woordkaartjes. (z.d.). woordenschat kleuters. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://woordenschatkleuters.wordpress.com/woordkaartjes-en-praatplaten-lichaam/>

Lichaambingo! (z.d.). 123 Lesidee. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://123lesidee.nl/index.php/site/links/4847>

Metrotaal-mind the gap. (z.d.-a). *Factoren die een invloed hebben op taalontwikkeling*. Geraadpleegd op 15 januari 2021, van <https://metrotaal.be/content/3-bouwstenen/1-kennis/bronnenkaart-factoren-die-taalontwikkeling-beinvloeden.pdf>

Metrotaal-mind the gap. (z.d.-b). *Meertalige taalverwerving*. Geraadpleegd op 15 januari 2021, van <https://metrotaal.be/content/3-bouwstenen/1-kennis/bronnenkaart-meertalige-taalverwerving.pdf>

Metrotaal-mind the gap. (z.d.-c). *Meertalige taalverwerving*. Geraadpleegd op 16 januari 2021, van <https://metrotaal.be/content/3-bouwstenen/1-kennis/bronnenkaart-meertalige-taalverwerving.pdf>

Moons, C., Verhelst, M., Loman, J., & Verheyden, L. (2011). *Tatertaal: taalstimulering bij baby's en peuters*. Centrum voor Taal en Onderwijs. Geraadpleegd op 16 februari 2021, van https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/voorschools_buitenschools/tatertaal-1/tatertaal-handleiding.pdf

My Body Parts - Printable Puzzles. (2018, 16 oktober). Totschooling - Toddler, Preschool, Kindergarten Educational Printables. <https://www.totschooling.net/2018/10/my-body-parts-printable-puzzles.html>

Naper. (2017, 4 mei). *Spot-it card game (animals)* [Illustratie]. ISLCollective. <https://en.islcollective.com/english-esl-powerpoints/vocabulary/animals/spot-it-card-game-animals/98200>

Nationaliteitsverklaring | Federale Overheidsdienst Justitie. (z.d.). justitie.belgium.be. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/personen_en_gezinnen/nationaliteit/belg_worden/verklaring_tot_verkrijging/nationaliteitsverklaring

Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie. (z.d.). *Meertaligheid en de taalontwikkeling van kinderen*. <https://www.depraatmaatgroep.nl/uploads/documents/folder-meertaligheid.pdf>

Nuevo dobble para trabajar las partes del cuerpo. (2018, 3 december). Orientación Andújar - Recursos Educativos. <https://www.orientacionandujar.es/2018/12/04/nuevo-dobble-para-trabajar-las-partes-del-cuerpo/>

Oefenkans Nederlands. (2018). VCOV. <https://www.vcov.be/aanbod/projecten-en-acties/secundair-onderwijs/Oefenkans-Nederlands>

Onderwijscentrum Gent. (z.d.). *Waarom niet?* Geraadpleegd op 30 maart 2021, van <https://meertaligheid.be/assets/pdf/waarom-niet.pdf>

Paper Trail Design. (2019a, mei 30). *Free Printable I Spy Emoji Game*. <https://www.papertraildesign.com/free-printable-i-spy-emoji-game/>

Paper Trail Design. (2019b, 19 november). *Free Printable Spot It Emoji Game {Spot the Match}*. https://www.papertraildesign.com/spot-it-emoji-game/?utm_medium=social&utm_source=pinterest&utm_campaign=tailwind_tribes&utm_content=tribes&utm_term=916214856_40183824_746988

Parker, C. (2021, 17 maart). *FREE Farm Animal Dominoes Game*. Rainy Day Mum - Ideas for Family Fun! <https://rainydaymum.co.uk/farm-animal-domino-game/>

Pelgrims, M. (z.d.). *Het lichaam : Ganzenbord met opdrachten*. KlasCement. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.klascement.net/downloadbaar-lesmateriaal/92074/het-lichaam-ganzenbord-met-opdrachten/?previous>

Perler Bead Ideas With Printable Perler Bead Patterns. (2018, 10 juni). I Can Teach My Child! <https://www.icanteachmychild.com/inside-out-perler-bead-patterns/>

Pets & Their Homes Matching Activity. (2016, 22 september). Totschooling - Toddler, Preschool, Kindergarten Educational Printables. <https://www.totschooling.net/2016/09/pets-homes-matching-printable-activity.html>

Printable Inside Out Emotions Board Game. (2015, 12 mei). Printable Crush. <https://printablecrush.com/printable-inside-out-emotions-board-game/>

Prodia. (z.d.). *Theoretisch deel: Protocollering van diagnostiek bij problemen in de spraak-en/of taalontwikkeling*. Geraadpleegd op 16 januari 2021, van http://www.prodiagnostiek.be/materiaal/SPRAAK_TAAI_theorie.pdf

Ramakers, S. (z.d.). *Emoties downloads*. JufSanne.com. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <https://www.jufsanne.com/thema/emoties/emoties-downloads/>

Ramaut, G., & Sterckx, M. (2016). *Eerste hulp bij anderstalige nieuwkomers: Brochure voor het kleuteronderwijs*. <https://www.arts.kuleuven.be/cto/materialen/nieuwkomers/tools-en-tips/brochures-nieuwkomers%20basisonderwijs/brochure-anderstalige-nieuwkomers-kleuters>

Regie der Gebouwen. (2019, 4 maart). *Opvangcentrum Klein Kasteeltje | Regie der Gebouwen*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van <https://www.regiedergebouwen.be/nl/projects/opvangcentrum-klein-kasteeltje>

Roca, N., & Curto, R. M. (2001). *Mijn Lichaam van mijn hoofd tot mijn voeten*. Averbode.

Rode Kruis Vlaanderen. (z.d.-a). *Internationale Rode Kruis – en Rode Halve Maanbeweging*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.rodekruis.be/wat-doen-we/hulp-wereldwijd/ihr/van-a-tot-z/internationale-rode-kruis-en-rode-halve-maanbeweging/>

Rode Kruis Vlaanderen. (z.d.-b). *Onze zeven Fundamentele Beginselen*. Geraadpleegd op 14 januari 2021, van <https://www.rodekruis.be/wie-zijn-we/internationaal-netwerk/basisbeginselen/>

Rots, I. (2020). *Kip of ei? Naar sterk taalonderwijs op de basisschool*. https://www.hetacv.be/docs/default-source/acv-csc-docsitemap/6000-centrales/6770-christelijk-onderwijzersverbond-cov/6850-basis/basis-2020/basis-9/leerkracht-9.pdf?sfvrsn=500f1332_2&fbclid=IwAR0neAuj6MyejhBYqFMHRvQLUBmgQ7jqVgw7ioXQPOMHLkEXaqC8Xxkgong

Stessens, A. (2019, 6 december). *Getipt: praktische handleiding over kamishibai*. Iedereenleest.be. <https://www.iedereenleest.be/over-lezen/reeks/getipt-praktische-handleiding-over-kamishibai>

Studio Imago. (2010). *Kijk mee! Safari avontuur*. Rebo Productions.

Thema: De boerderij. (2020, 11 april). Kleuterjuf Martine.

<https://kleuterjufmartine.blogspot.com/2020/04/themade-boerderij.html>

Thema dieren. (z.d.). Juf Maike. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van

<https://jufmaike.nl/thema-dieren/>

Thema verkeer. (2017, 5 juni). Kleuterjuf Martine.

<https://kleuterjufmartine.blogspot.com/2017/06/thema-verkeer.html>

Transportation matching game. (2013, 1 mei). The Measured Mom.

<https://www.themeasuredmom.com/free-matching-memory-game-for-kids-transportation/>

Transportation Preschool Pack. (z.d.). homeschoolcreations. Geraadpleegd op 25 mei 2021, van <http://homeschoolcreations.com/transportationpreschoolpack.html>

Using Total physical response in primary school classes. (2018). *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 6(1), 11–16.

<https://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2018/02/Full-Paper-USING-TOTAL-PHYSICAL-RESPONSE-IN-PRIMARY-SCHOOL.pdf>

Van den Bulck, D. (2019, juni). *De asiel-procedure op het CGVS*. Geraadpleegd op 31 januari 2021, van

https://www.cgvs.be/sites/default/files/brochures/de_asielprocedure_op_het_cgvs.pdf

Van den Bulck, D. (2020, januari). *U bent als vluchteling erkend in België*. Geraadpleegd

op 31 januari, van https://www.cgvs.be/sites/default/files/brochures/asiel_asile_-_erkend_reconnu_-_u_bent_als_vluchteling_erkend_in_belgie_-_nl_4.pdf

VCOV, KOOGO, & GO! Ouders. (z.d.). *Oefenkansnederlands voor en door ouders*.

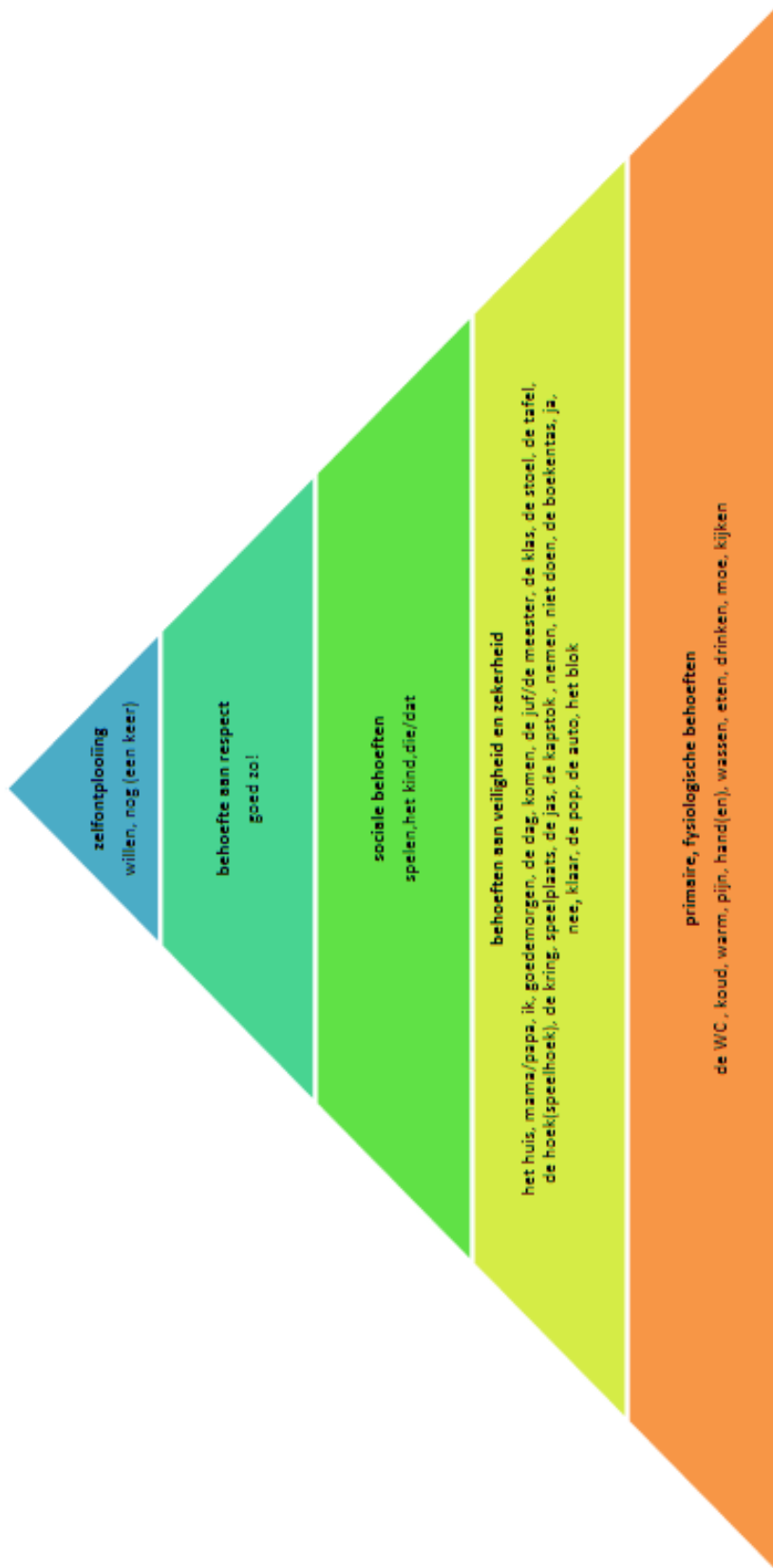
https://www.vcov.be/storage/info/Aanbod/283_1559031770.pdf

Woordenschatontwikkeling anderstalige instappende peuters en kleuters. (z.d.).

<https://pro.g->

[o.be/blog/Documents/Cahier%20Woordenschatverwerving%20anderstalige%20instappende%20peuters%20kleuters%20GO4ty!.pdf](https://pro.g-o.be/blog/Documents/Cahier%20Woordenschatverwerving%20anderstalige%20instappende%20peuters%20kleuters%20GO4ty!.pdf)

Bijlage 1: Piramide van Maslow volgens Go4ty!

Bijlage 2: Voorbereiding kinderbibliotheek

Project
uitwerking
Bibliotheek

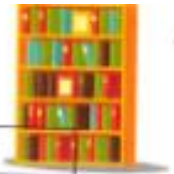
Inleiding

Met deze inleiding wil ik graag het belang van een kinderbibliotheek binnen het opvangcentrum kaderen. Het doel van de bibliotheek is het aanbieden van een ruimte waar zowel actief als passief aan taalstimulatie kan gedaan worden. Het is belangrijk dat de ruimte rust kan bieden. Om deze rust te creëren ontwikkelen we een snoezelhoek. In deze hoek kunnen kinderen tot rust komen. Ook kunnen hier activiteiten georganiseerd worden door externen (bv. Voorlezen door de Verhalenweverij). Tegelijkertijd is het van belang dat de ruimte er aantrekkelijk uitziet. We maken een zorgvuldige selectie van boeken die interessant zijn voor de kinderen in het opvangcentrum. We houden rekening met moeilijkheidsgraad, herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van het boek. De boeken moeten kinderen prikkelen om op onderzoek uit te gaan.

Door zowel rust te bieden als interesse te stimuleren, creëren we een context die ideaal is om aan taalstimulatie te doen. We willen met de bibliotheek dan ook zowel ouders als kinderen toegang bieden tot materiaal dat hen hierbij kan helpen. We merken dat kinderen thuis soms onvoldoende ondersteund (kunnen) worden en hopen dat het aanbieden van materiaal hier verandering in kan brengen.

Ook merken we dat kinderen steeds meer online huiswerk krijgen. Kinderen binnen een opvangstructuur hebben lang niet altijd zelf de middelen om dit huiswerk te kunnen maken. We willen in de bibliotheek kinderen de mogelijkheid bieden om zelfstandig aan online taken te werken. Door hen de infrastructuur te bieden die ze thuis missen, hopen we hen te stimuleren in het maken van hun huiswerk. Op deze manier helpen we de kinderen verder die wel willen, maar niet kunnen.

Het ontwikkelen van de kinderbibliotheek binnen het opvangcentrum is dus van cruciaal belang. De bieb kan een meerwaarde bieden voor zowel de taalstimulatie als het bevorderen van schoolwerk.

De bibliotheek zal opgedeeld zijn in verschillende delen die elk hun meerwaarde hebben binnen de taalstimulatie van kinderen:

- **Boekenhoek:** leesboeken uitlenen.
- **Computerhoek:** laptops ter beschikking stellen waar kinderen hun schooltaken op kunnen maken (bingel, spreekbeurten maken,...)
- **Snoezelhoek:** gezellige hoek waar voorleesmomenten kunnen gehouden worden (door de Verhalenweverij etc.) en waar kinderen gezellig zelf een boekje kunnen lezen.
- **Educatieve hoek:** hier is educatief spelmateriaal ter beschikking om kinderen en hun ouders op spelenderwijze te stimuleren in hun Nederlands.
- **Extra -> de leesboom:** de leesboom is een plek waar kinderen hun gelezen boeken kunnen opschrijven en opplakken. Op deze manier krijgen we een overzicht van welke boeken de kinderen leuk en niet leuk vinden.

Uitwerking verschillende delen

In dit deel gaan we dieper in op bovenstaande hoeken binnen de bibliotheek:

Hoek 1: de boekenhoek

- **Concept:**
  - In deze hoek vinden we allerlei soorten boeken terug. We kunnen hier 2 grote groepen onderscheiden: de kinderboeken en de peuterboeken.
    - De peuterboeken worden gesorteerd op thema. Deze boeken kan je terugvinden in de kleine kastjes (**zie bijlage 1**) op de grond en de rolbakken (**zie bijlage 1**). Op deze manier staan de boeken direct op ooghoogte van de peuters. Dit wekt hun interesse en maakt de boeken toegankelijk voor deze doelgroep.
    - De kinderboeken vindt men terug in grote kasten(**zie bijlage 1**) langs de muur. De kinderboeken worden gesorteerd op moeilijkheidsgraad. Enerzijds zullen er avo-boeken en leesboeken te vinden zijn. Anderzijds zal er ook een plek worden voorzien voor informatieve boeken (bv. wereldatlas, boeken over dieren,...).
  - Aan de muur bevinden zich ook bakken/planken (**zie bijlage 1**). Op deze plek kunnen we boeken uitstellen die in een bepaald thema thuishoren, of die in de kijker gezet dienen te worden. Bv. in de herfst kunnen we hier boeken die te maken hebben met het thema herfst displayen.
  - Op de grond staan zetels. Deze zetels kunnen door onze bewoners gemaakt worden tijdens een activiteit. De zeteltjes worden gemaakt van oude banden, touw en kussen. (**Zie bijlage 1**)
  - Deze hoek zal functioneren zoals een echte bibliotheek. Dit wil zeggen dat er ook een balie (**zie bijlage 1**) en een uitleensysteem aanwezig dient te zijn:
    - De bibliotheek zal open zijn op bepaalde openingsuren. Deze uren dienen best vast te liggen voor de komende maand zodat bewoners op de hoogte

zijn. De bibliotheek op vaste momenten ophouden biedt structuur bij de bewoners wat maakt dat ze op frequente basis langs kunnen komen. We kunnen hier een maandplanning voor opstellen en deze uithangen in de B11 en de Metropool. De bibliotheek kan opgehouden worden door vrijwilligers.

- Het takenpakket van de bibliothecaris:
  - De bieb opendoen op de vaste momenten.
  - De balie bedienen: uitgeleende boeken registreren, binnengekomen boeken aannemen en registreren,...
  - Bewoners verder helpen met vragen over bv. het niveau van een bepaald boek.
  - Toezicht houden
  - Kinderen helpen opstarten in de computerhoek
  - ...
- De balie en het uitleensysteem:
- Benodigheden:
  - 2 x grote kast ikea
  - 1 x kleine witte kast ikea (hebben we al)
  - 2 x trapkast ikea (hebben we al)
  - 2 x rolbakken (zelf maken?)
  - Planken/kratten om aan de muur te bevestigen
  - Balie
  - Banden
  - Kussens
  - Knutselmateriaal voor de banden
- Doelstellingen:
  - De kinderen stimuleren om meer te lezen.
  - Boeken op maat van onze doelgroep aanbieden.
  - Een fijne leesomgeving aanbieden.
- To do:
  - Boekenrek kuisen
  - Boekenrekken bestellen
  - Boeken uitsorteren per categorie
  - Boeken labelen per kleur
  - Exellijst maken met alle gesorteerde boeken + categorie erbij
  - Houten bakken zoeken
  - Houten bakken opschuren + verven (mannenactiviteit?)
  - Houten bakken ophangen
  - Balie maken (klus?)
  - Bandenzeteltjes maken (mannen/vrouwenactiviteit?)
  - Banden verzamelen
  - Stoffen/kussens verzamelen
  - Verf aankopen voor de banden

Hoek 2: de computerhoek

- Concept:
  - Binnen de bibliotheek zal er een computerhoek aanwezig zijn. Concreet zullen er (indien mogelijk) 2 laptops aanwezig zijn waarop de kinderen zelfstandig kunnen werken aan schooltaken. Deze laptops zullen met een slot (**zie bijlage 2**) aan de tafel worden vastgemaakt zodat ze niet van hun plek kunnen verschoven worden. Deze hoek is erg van belang. Kinderen krijgen de laatste jaren steeds meer online huiswerk mee vanuit de school. Denk maar aan Bingel, ppt maken, smartschool raadplegen,... De kinderen binnen het centrum hebben lang niet allemaal de voorziening om elke dag online te kunnen werken. Met de computerhoek wil ik de kinderen toegankelijkheid bieden om hun huiswerk te maken. Het is de bedoeling dat ze tijdens de openingsuren van de bieb zelfstandig kunnen werken aan hun huiswerk op de computer. Dit dient dus niet om spelletjes te spelen, film te kijken,...
  - Indien mogelijk kunnen we ook een ophijsting maken van de boeken die aanwezig zijn in de bieb. Binnen deze ophijsting kunnen kinderen en begeleiders boeken snel en gemakkelijk opzoeken en terugvinden waar deze boeken precies staan in de bieb.
- Benodigheden:
  - Een tafel/bureau
  - 2 laptops
  - 2 laptopsloten
  - 2 stoelen
- Doelstellingen:
  - Mogelijkheid tot online werken aanbieden.
  - Kinderen stimuleren om actief met huiswerk bezig te zijn.
  - Een rustige leeromgeving aanbieden.
  - Het vermogen om huiswerk correct te maken verhogen door infrastructuur aan te bieden.
- To do:
  - 2 laptops aanvragen (deze moeten volledig in orde zijn!)
  - Word, PPT, Exel, etc. downloaden op de laptops
  - Internetkabel voorzien
  - Laptopsloten aankopen
  - Regelblad opstellen

Hoek 3: de snoezelhoek

- Concept:
  - Deze hoek wil een plek bieden tot ontspanning. Binnen deze hoek kunnen kinderen lekker snoezelen in de vele kussens (**zie bijlage 3**) terwijl ze luisteren naar een verhaal of zelf lezen. Deze hoek bied een omgeving waar voorleesuurtsjes en workshops gehouden kunnen worden. De hoek bestaat uit een tipi (**zie bijlage 3**) (**zie bijlage 3**). Binnen de tipi ligt een vloerkleed (**zie bijlage 3**), verschillende knusse kussens en eventueel een paar knuffels. Indien mogelijk kunnen we lampjes op/in de tipi hangen. Langs de tipi staat een riete mand (**zie bijlage 3**) waarin men dekentjes kan opbergen.
  - In deze hoek komt een muurschildering van een boom. De blaadjes van de boom zijn nog leeg aan de opening van de bibliotheek. Het is de bedoeling dat kinderen "recensies" kunnen schrijven over de boeken die ze gelezen hebben.

- De papiertjes die ze kunnen invullen bestaan uit zowel een indicatie van hoe goed het boek vonden (door middel van smileys) als een ruimte om er iets over op te schrijven. Deze papiertjes kunnen de kinderen dan op de boom plakken. Op deze manier houden we een logboek bij van de boeken die gelezen zijn. Dit kan ook een motivatie zijn voor de kinderen om meer te lezen.
- Benodigdheden:
  - Kussens
  - Dekentjes
  - Tipi (indien zelf maken: laken + houten stokken + touw)
  - Vloerkleed
  - Knuffels?
  - Lampjes?
  - Riete opbergmand
  - Verf
  - Recensieblaadjes
  - Grote lamp
- Doelstellingen:
  - Een plek bieden waar kinderen echt tot rust kunnen komen.
  - Een plek bieden waar workshops kunnen gehouden worden en waar voorleesuurtsjes door de Verhalenweverij kunnen georganiseerd worden.
  - Een plek bieden die kinderen stimuleert om op een aangename manier te lezen.
- To do:
  - Kussens aankopen
  - Tapijt aankopen
  - Houten stokken aankopen
  - Doek maken voor de tipi (naaiatelier?)
  - Dekentjes zoeken (kopen, donatie, ...?)
  - Riete mand aankopen
  - Recensiepapiertjes maken
  - Verf voor boom en de uil halen
  - CVO voorbeeldjes doorsturen voor de boom en de uil
  - Lamp aankopen

Hoek 4: de educatieve hoek

- Concept:
  - Binnen deze hoek willen we interactief spelmateriaal aanbieden om Nederlandse taalstimulatie bij kinderen te bevorderen. We voorzien een aantal educatieve spellen die de kinderen in de bieb kunnen uitlenen om op een leuke manier met taal bezig te zijn. We voorzien een tafel in de bieb waar kinderen deze dingen kunnen uitproberen. Of de spelen ook effectief kunnen uitgeleend worden voor op de kamer moet nog besproken worden.
- Benodigheden:
  - Tafel
  - Stoelen
  - Educatief spelmateriaal
- Doelstellingen:
  - Taalstimulatie bij kinderen door middel van spelmateriaal bevorderen.
- To do:
  - Educatief spelmateriaal aankopen (action)

Bijlage 3: Leidraad interviews ouders

Interview familie 1

Algemene informatie

Interview afgenomen op:

Hoe ziet het gezin er uit:

Domein 1: Schets van de context (afkomst, schoolbeeld, zelf les of niet,...)

- Afkomst/schoolbeeld
  - Uit welk land komt u?
  - Bent u naar school geweest in uw land van herkomst?
  - Zijn uw kinderen naar school geweest in het land van herkomst?
  - Hoe werd school ingericht in uw land?
    - Hoeveel uur les werd er gegeven?
    - Was naar school gaan verplicht?
    - Hoe werd er vorm gegeven aan huiswerk?
- Situatie in België
  - Gaat u zelf naar school?
    - Zo ja: Basiseducatie of Nederlands (welk niveau)?
  - Gaan uw kinderen elke dag naar school?
  - Vind u het belangrijk om Nederlands te leren?

Domein 2: School/huiswerk

- School:
  - Wat vindt u moeilijk aan de school in België?
  - Hoe vindt u dat de school jou helpt met het leren van Nederlands?
- Huiswerk:
  - Heeft jou kind huiswerk vanuit de school?
  - Maakt jou kind het huiswerk alleen of samen met jou?

Domein 3: Begeleiding in het centrum

- Huiswerkbegeleiding
  - Gaat jou kind naar de huiswerkbegeleiding?
  - Zo nee:
    - Waarom niet?
  - Zo ja:
    - Wat vindt u goed aan de huiswerkbegeleiding?
    - Wat vindt u minder aan de huiswerkbegeleiding?
- Activiteiten verhalenweverij
  - Gaat jou kind naar deze activiteiten
  - Zo nee:
    - Waarom niet?
  - Zo ja:
    - Wat vindt u goed aan deze activiteiten?
    - Wat vindt u minder goed aan deze activiteiten?

→ Bibliotheek

- Gaat jou kind soms naar de bibliotheek?
- Zo nee:
  - Waarom niet?
- Zo ja:
  - Wat vindt u goed aan de bibliotheek?
  - Wat vindt u minder goed aan de bibliotheek?

Tot slot

- Wat heeft u nodig om jou kind beter te kunnen helpen met het leren van Nederlands?

Bijlage 4: Leidraad interviews scholen

Interview school 1:

Vraag 1: Hoe worden anderstalige nieuwkomer opgevangen binnen jullie school? (aparte klassen, directe integratie,...)

Vraag 2: Wat zijn volgens jullie voor en nadelen aan deze aanpak?

Vraag 3: Hoe gaat men in jullie school aan de slag met taalstimulatie?

Vraag 4: Welke rol krijgen de ouders in dit proces?

Vraag 5: Welke moeilijkheden ondervinden jullie in de betrokkenheid van ouders op het

Vraag 6: Zijn er aandachtspunten, knelpunten, etc. die jullie opmerken op het gebied van taalstimulatie?

Bijlage 5: Interview met een expert uit het werkveld

Context van de expert:

Voor dit gesprek contacteerde ik Gitt Smans. Zij is de algemeen Coördinator en Voorzitter van de raad van bestuur. Tijdens mijn stage in het opvangcentrum heb ik reeds contact gehad met Gitt in het kader van de ontwikkeling van de kinderbibliotheek 't uiltje. We wisselden ideeën uit en ik kreeg van Gitt heel wat handvaten en tips aangereikt die zeer zinvol waren voor de uitwerking van de bibliotheek. Vandaar dat ik direct aan Gitt dacht voor dit interview.

Vragen:

Vraag 1: Wat is de verhalenweverij?

De Verhalenweverij is een vrijwilligersorganisatie, die programma's heeft voor leesbevordering in verschillende opvangcentra. Onder andere in de asielcentra van Houthalen-Helchteren, Broechem en Zaventem. Ook organiseren zij geregeld activiteiten in organisaties in de bijzondere jeugdzorg. Dit ter bevordering van taalontwikkeling en het stimuleren van lezen. Sporadisch lezen ze ook voor in detentiecentra tijdens het kinderbezoek en ze nemen geregeld deel aan festivals in de zomermaanden. De organisatie bestaat grotendeels uit vrijwilligers die een passie hebben voor lezen.

De Verhalenweverij zet verhalen in als middel om verbinding te leggen met kinderen. Door middel van lezingen en creatieve workshops wil men de drempels die mensen ervaren om in het Nederlands te lezen verlagen. De focus ligt vooral op mensen met een migratieachtergrond, mensen in kwetsbare leefsituaties, anderstalige nieuwkomers en jongeren in de bijzondere jeugdzorg. Onder het motto dat lezen ook plezier kan zijn, wil de Verhalenweverij deze doelgroep vooral plezier laten beleven aan een talige activiteit. Bovendien kiest de organisatie bewust voor verhalen en boeken die de stereotype beeldvormingen die heersen binnen onze maatschappij doen verminderen. Ze willen aandachtig zijn voor de verscheidenheid aan mensen die onze maatschappij vandaag de dag rijk is, en proberen verschillende soorten vormen van inclusie te stimuleren. Dit doen ze bijvoorbeeld met boeken waarbij de tekst in meerdere talen wordt weergegeven.

De organisatie vindt het belangrijk dat de doelgroepen waarmee ze werken ook een stem krijgen. Vaak worden deze mensen weinig tot niet gehoord. Door samen aan de slag te gaan rond creatieve projecten geeft de Verhalenweverij een stem aan diegene die gehoord willen worden.

Vraag 2: Hoe gaan jullie te werk?

De verhalenweverij biedt talige activiteiten aan, aan kinderen uit kansgroepen. Aan de hand van verhalen prikkelen ze de kinderen tot lezen. Eén maal in de maand komt de Verhalenweverij naar het opvangcentrum in Houthalen-Helchteren. Vrijwilligers vertellen verhalen aan de kinderen. De verhalen worden voorgelezen aan de hand van boeken of kamishibai. Kamishibai is een verteltechniek die afkomstig is uit Japan. Bij deze techniek wordt het verhaal verteld aan de hand van grote vertelplaten die in een verteltheater worden geschoven. Het is de bedoeling dat de anderstalige kinderen nieuwe woordenschat leren aan de hand van verhalen.

Om dit te verwezenlijken worden de verhalen meerdere keren vertelt. Telkens wordt een verhaal aan een leuke activiteit gekoppeld zodat de kinderen de woordenschat ook in de praktijk leren gebruiken. Zo kunnen de kinderen bijvoorbeeld opgesplitst worden in kleinere groepjes om samen het voorgelezen boek opnieuw te lezen. Maar ook creatieve verwerkingen vindt de organisatie erg belangrijk. Zo gaan ze bijvoorbeeld aan de slag met schaduwtheater of handpoppen. Dit om dieper in te kunnen gaan op het thema zodat de woordenschat beter onthouden kan worden.

Initieel zijn de voorlezingen van de Verhalenweverij voor elk kind toegankelijk. Indien men merkt dat de kinderen te druk of te voltallig aanwezig zijn, kan het zijn dat men maar een maximum aantal kinderen toelaat. Dit om ervoor te zorgen dat een rustige leesomgeving gegarandeerd kan worden.

Vraag 3: Globale bespreking omtrent de inhoud van de taalboxen

Voordat ik aan dit gesprek begon, hield ik al een brainstorm over mogelijke ideeën voor mijn gesprek. Deze heb ik samen met Gitt overlopen. Zo werd er bijvoorbeeld gedacht aan een activiteitendraaiboek waarbij de focus ligt op talige activiteiten. Al snel bleek dat we beide fan waren van het ontwikkelen van gezinsgerichte taalboxen. Tijdens ons gesprek zijn we hier dan ook dieper op ingegaan.

Allereerst hebben we samen gekeken naar belangrijke punten omtrent taalstimulatie bij anderstalige nieuwkomers. Deze aandachtspunten bundelde Gitt tot enkele concrete tips. Volgens Gitt is het vooral belangrijk om kadering te geven bij de boxen. De manier waarop ze naar de ouders worden overgebracht zal veel bepalen over de gewilligheid van de ouders om ermee te werken. Verder is het belangrijk dat de boxen duidelijk zijn voor anderstalige kinderen en hun ouders. Volgens Gitt kan het zinvol zijn om met pictogrammen en visualisaties te werken. Ook de gegeven uitleg dient erg simpel gehouden te worden zodanig dat anderstalige ouders, die een beperkt niveau van Nederlands hebben, ermee verder kunnen. De boxen voorstellen zou bij voorkeur kunnen gebeuren tijdens een groepsactiviteit. Op deze manier organiseer je een kruisbestuiving waarbij ouders uit verschillende culturen met elkaar in contact komen en samen met hun kinderen de boxen kunnen ontdekken. Idealiter zouden gezinnen deze boxen kunnen uitlenen op de kamer. Volgens Gitt is de manier waarop de boxen worden voorgesteld erg belangrijk. Juist "campagne" voeren is dus een must. Enkele zaken die duidelijk gemaakt dienen te worden ten opzichte van de ouders zijn het belang, de werking en de mogelijkheden van de boxen. Wanneer ouders begrijpen waar ze mee bezig zijn, zal dit hun leerproces ten goede komen.

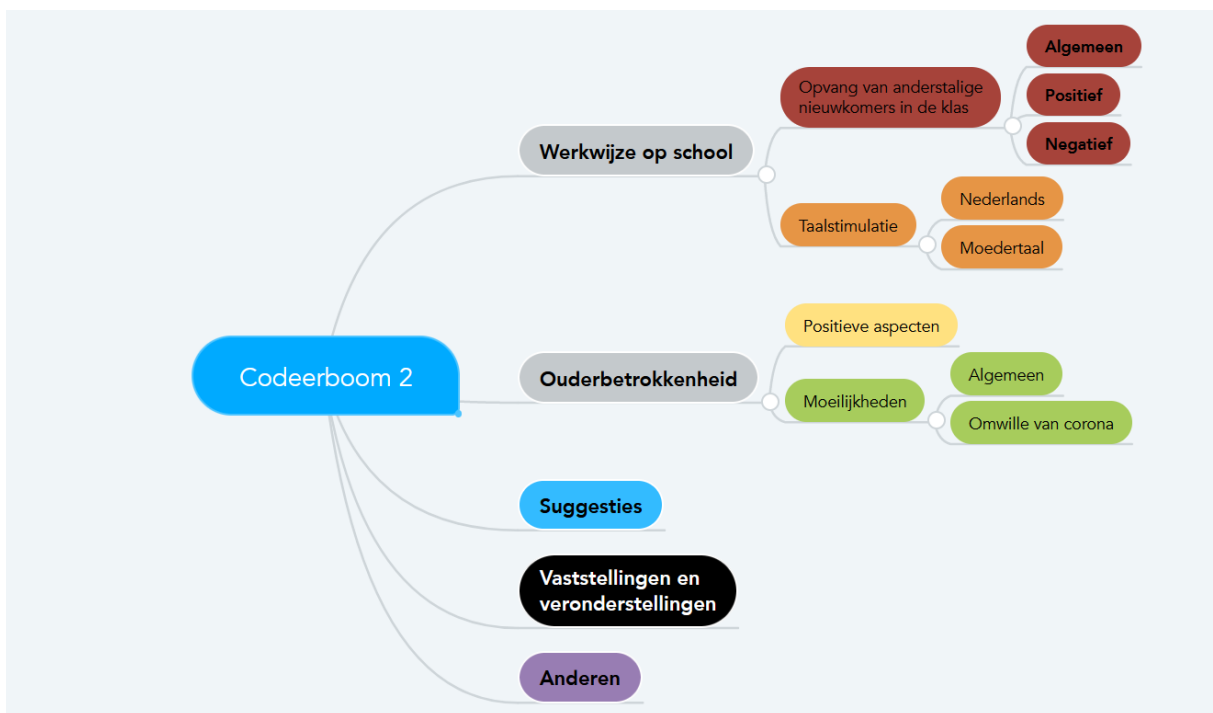
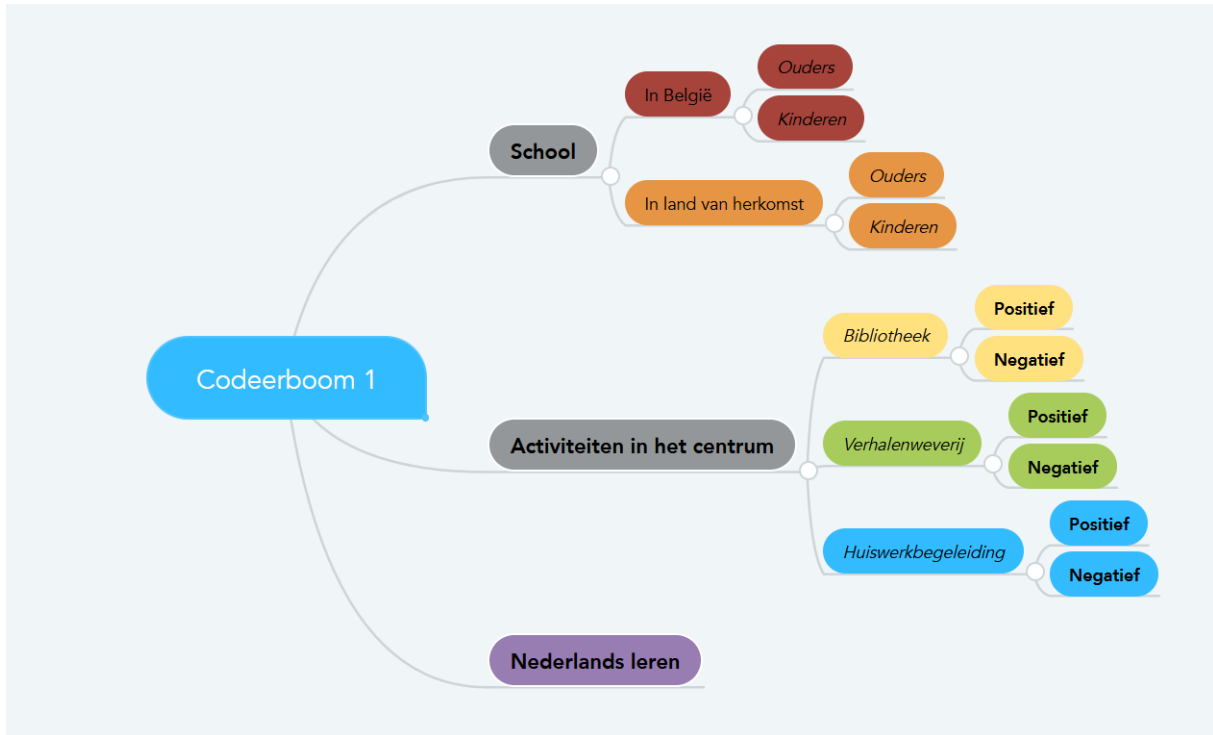
Vervolgens keken we naar de inhoud van de boxen. We waren het erover eens dat de boxen vooral leuk moeten zijn en gezinnen moeten aanspreken. Daarom zal de focus van de boxen liggen op spelmateriaal dat zich leent om met taal bezig te zijn. Herkenbaarheid en visualisatie zijn hier volgens Gitt twee kernwoorden. We beschreven ook enkele zaken die zeker in de boxen zouden kunnen passen. Dit zijn memory, verhalendobbelstenen, woordkaartjes en voorleesverhalen. Met deze zaken zal ik verder aan de slag gaan. Wat hier van belang is, is dat de gezinnen het nut van de materialen kunnen inzien. Wanneer ze bijvoorbeeld een spel niet snappen, zullen ze ook niet geneigd zijn om dit te spelen. Bijgevolg zullen ze de woordenschat die bij dat spel hoort ook niet aanleren.

Tot slot bespraken we nog enkele vraagtekens. Zo vroeg Gitt zich af hoe de inhoud van de boxen steeds gecontroleerd zal kunnen worden. Indien de boxen uitgeleend kunnen worden door gezinnen om mee te nemen naar de kamer, kan het al eens gebeuren dat er

materialen verloren gaan. Dit zou natuurlijk jammer zijn. De controle van de boxen is dus een puntje om over na te denken in het opvangcentrum. Ook stelden we ons vragen bij de haalbaarheid om de boxen op de kamer uit te lenen. Ouders en kinderen zouden meer kunnen leren indien de activiteiten begeleid worden door iemand die de focus echt op de taal kan leggen. In die zin zijn groepsactiviteiten begeleid door iemand uit het centrum een meerwaarde voor de gezinnen. De begeleider kan eerst de woorden aanhalen die nodig zijn om met een bepaalde box bezig te zijn. Daarna kunnen er activiteiten gedaan worden met de materialen die in de boxen zitten terwijl de eerder aangehaalde woorden steeds herhaald worden. Ouders kunnen tijdens deze activiteiten dan een leidende rol spelen samen met de begeleider zodat hun gevoel van competentie behouden blijft. Op deze manier zullen de woorden mogelijk sneller blijven hangen dan wanneer de ouders zonder sturing zelf aan de slag gaan met de boxen.

Bijlage 6: Codeerbomen

Bijlage 7: Handleiding taalbox gevoelens

Handleiding
taalbox gevoelens

Voorwoord

In deze bundel vind je verdere uitleg over de materialen in de box. Elke methodiek begint met de materialen die je nodig hebt. Vervolgens wordt er uitgelegd hoe je de materialen kan gebruiken. Met sommige materialen kan je spelletjes spelen, met andere kan je nieuwe woorden leren. Er is voor alle leeftijden iets leuks voorzien. De materialen in de box kan je samen met mama en papa ontdekken. Op deze manier kunnen jullie samen Nederlands leren door leuke spelletjes te spelen.

Klinkt dat niet leuk?

Kijk dan maar eens in deze bundel!

verhalen

Boek

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Als verdriet op bezoek komt'

Hoe werkt het?

- Je kan het boek alleen lezen of samen met mama of papa
- Je kan ook voorlezen aan mama en papa of zij kunnen voorlezen aan jou
- Veel leesplezier!

Luisterverhaal

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Als verdriet op bezoek komt'
- De QR-code van het luisterverhaal

Hoe werkt het?

- Je kan ook naar het verhaal luisteren
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Wanneer je deze scant met je gsm kan je het verhaal horen
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je luisteren en lezen tegelijkertijd!
- Veel luisterplezier!

Vertelplaten

Wat heb je nodig?

- De vertelplaten bij het boek 'Als verdriet op bezoek komt'

Hoe werkt het?

- Ouders kunnen met deze prenten makkelijk voorlezen aan hun kinderen
- Laat de kinderen een plekje kiezen om te zitten.
- Toon de prenten aan je kinderen
- Op de andere kant staat de tekst geschreven.
- Deze kan je nu voorlezen aan je kinderen
- Veel voorleesplezier!

Verteldobbelstenen

Wat heb je nodig?

- De dobbelsteen met emoticons op

Hoe werkt het?

- Je gooit met de dobbelsteen
- Je kijkt welke afbeelding er naar boven ligt
- Je maakt een verhaaltje bij de dobbelsteen en vertelt dit aan de andere
- Nu mag iemand anders gooien en vertellen
- Veel vertelplezier!

Gevoelensversjes

Wat heb je nodig?

- De gevoelensversjes

Hoe werkt het?

- Versjes zijn verhalen die rijmen
- Daarom zijn ze erg leuk om te lezen
- Je kan ze samen lezen met mama en papa
- Deze versjes gaan over gevoelens
- Lees jij mee? Veel vertelplezier!

Woordkaarten

Woordkaarten gevoelens

Wat heb je nodig?

- De woordkaartjes over gevoelens

Hoe werkt het?

- Op de kaartjes zie je tekeningen van kinderen
- Bij elke tekening staat wat het kind voelt
- Zo kan je de namen van alle gevoelens leren!
- Veel leerplezier!

Woordkaarten kleurenmonster

Wat heb je nodig?

- De woordkaartjes van het kleurenmonster

Hoe werkt het?

- Op de kaartjes zie je tekeningen van het kleurenmonster
- Het kleurenmonster voelt alles door elkaar
- Op elk kaartje kan je lezen wat hij voelt
- Zo kan je alle gevoelens leren die het kleurenmonster heeft!
- Veel leerplezier!

Spelletjes

Inside-Out memory

Wat heb je nodig?

- Memoriëspel met de gevoelens van de film Inside-Out

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je neemt de kaartjes
- Je legt de kaartjes op tafel
- Zorg ervoor dat de witte kant naar boven ligt en de gevoelens naar beneden

Het spel:

- De jongste spelen mag beginnen
- Je draait 2 kaartjes om met de tekening naar boven
- Kijk wat er op de kaartjes staat:
  - Zijn het 2 dezelfde kaartjes?
    - De kaartjes zijn van jou!
    - Je legt ze voor je neer op een stapeltje
    - Proficiat, je mag nog eens!
  - Zijn het 2 verschillende kaartjes?
    - De kaartjes zijn niet van jou
    - Je draait ze terug met de witte kant naar boven
    - Nu is de volgende aan de beurt!

Einde van het spel

- Als alle kaartjes zijn omgedraaid is het spel gedaan
- Heb jij de meeste kaartjes? Proficiat, dan ben jij gewonnen!

Gevoelensbingo

Wat heb je nodig?

- Bingokaarten
- Naamkaartjes van de gevoelens
- Stiften
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen één iemand die de kaartjes zal voorlezen
- De rest krijgt een bingo kaart en een stift

Het spel:

- De voorlezer neemt één kaartje en leest voor welk gevoel erop staat
- De rest kijkt of dit gevoel op zijn bingokaart staat
  - Staat dit gevoel op jou bingokaart?
    - Proficiat, je mag dit gevoel doorstrepen met de stift!
  - Staat dit gevoel niet op jou bingokaart?
    - Jammer, volgende keer beter!
- Nu neemt de voorlezer een nieuw kaartje en leest voor welk gevoel erop staat.
- Dit gaat zo door tot alle kaartjes op zijn

Hoe kan je punten verdienen?

- Als je één rij hebt doorgestreept krijg je een punt
- Daarna moet je hele kaart vol zijn om een punt te krijgen
- Als je kaart vol is ben je gewonnen!

Spot-it spel

Wat heb je nodig?

- Kaartjes met emoticons

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen iemand die de kaartjes omdraait
- Je verdeelt de kaartjes in 2 stapels
- Je legt deze stapels in het midden van de tafel

Het spel:

- Iemand draait 2 kaartjes om en legt deze in het midden
- De rest zoekt om ter snelst 2 dezelfde emoticons
- Je wijst deze aan op de kaartjes
- Heb jij als eerste 2 dezelfde emoticons gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die in het midden liggen!
- Was je niet de snelste?
  - Jammer, volgende keer beter
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Elk kaartje is gelijk aan 1 punt -
- Als alle kaartjes op zijn, telt iedereen hoeveel kaarten hij of zij heeft
- Heb jij de meeste punten?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

Bordspel Inside-Out

Wat heb je nodig?

- Het spelbord
- Pionnen
- Kaartjes

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt het spelbord klaar
- Je zet de pionnen klaar
- Je legt de kaartjes op een stapel:
  - De witte kant ligt naar boven
  - De tekeningen liggen naar onder

Het spel:

- De jongste speler mag beginnen
- Hij of zij neemt een kaartje van de stapel
- Welk gevoel staat er op het kaartje?
  - Je mag je pion verplaatsten naar het eerst volgende vakje van dit gevoel
- Nu mag de volgende een kaartje trekken en zijn pion verplaatsen
- Staat je pion op een vakje met een cirkel in?
  - Nu moet je een herinnering vertellen die je hebt aan dit gevoel.
  - Bv. je staat op boos, "Ik wilde niet naar school maar ik moest van mama, toen werd ik boos"

Einde van het spel:

- Ben jij als eerste aan het einde van het spelbord?
  - Proficiat jij bent gewonnen!

Mixed up spel

Wat heb je nodig?

- 2 mixed up dobbelstenen (grote dobbelstenen)
- Blad met het lege hoofd op
- Ogen en monden

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt de ogen en monden klaar
- Je legt het blad met het hoofd op tafel
- Je legt de dobbelstenen klaar

Het spel:

- Je neemt de 2 dobbelstenen
- Je gooit deze dobbelstenen
- Kijk welk figuurtje er op staat
- Neem de figuren (ogen en mond) en plak deze op het gezicht
- Kijk welk gevoel je gemaakt hebt:
  - Hoe noemt het gevoel?
  - Heb jij je zo al eens gevoelt?
  - Herken je het gevoel?

Denk- spelletjes

I-spy emoties

Wat heb je nodig?

- Het I-spy blad met smiley op
- Een stift
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt het blad voor je op tafel
- Je legt de stift klaar

Het spel:

- Onder aan het blad staan verschillende smileys
- Bij elke smiley staat een getal
- Dit getal zegt hoe veel keer de smiley op het blad staat
- Je zoekt alle smileys die onderaan het blad staan
- Als je een smiley gevonden hebt mag je deze doorstrepen met de stift

Einde van het spel:

- Het spel is gedaan als je alle smileys gevonden hebt
- Als je klaar bent neem je een doekje en veeg je de stift van het blad, zo blijft alles proper

Emoties zoeken

Wat heb je nodig?

- De emotie zoekbladen

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt de bladen voor je neer op tafel
- Je legt de stiften klaar

Het spel:

- Bovenaan het blad staan 3 emotieduo's
- Je begint bij het eerste duo
- Je kijkt goed naar de emoties die de kinderen uitbeelden
- Je zoekt dit duo op het blad
- Heb je het gevonden?
  - Proficiat, je mag dit duo doorstrepen met de stift
- Nu zoek je het tweede duo op het blad
- Ken jij ook de naam van alle emoties?
- Heb je alle duo's gevonden?
  - Proficiat, je kan nu een nieuw blad nemen

Einde van het spel:

- Het spel is gedaan als je alle emoties gevonden hebt
- Als je klaar bent neem je een doekje en veeg je de stift van het blad, zo blijft alles proper

Puzzelen

Puzzels Inside-Out

Wat heb je nodig?

- Puzzelstukken van de verschillende gevoelens uit de film Inside-Out

Hoe werkt het?

- Je kan de gevoelens van Inside-Out zelf maken door deze puzzels op te lossen
- Er zijn 5 puzzels die je kan maken
- Als de puzzels af zijn kan je de gevoelens herkennen
- Welke gevoelens zie jij?
- Veel puzzelplezier!

Extra
spelmateriaal

Vingerpopjes

Wat heb je nodig?

- De vilten vingerpopjes van het kleurenmonster

Hoe werkt het?

- Met deze popjes kan je fijn spelen!
- Elk popje is een kleurenmonster
- Elk kleurenmonster heeft een ander gevoel
- Welk gevoel bij welke kleur hoort, kan je leren in de woordkaarten over het kleurenmonster
- Je kan toneeltjes doen met de popjes of verhalen vertellen
- Veel speelplezier!

Emotieposter

Wat heb je nodig?

- De emotieposter

Hoe werkt het?

- Op deze poster staan verschillende gevoelens
- Iedereen voelt zich wel een anders
- Welke gevoelens herken jij?
- Misschien heb je ze zelf al een gehad?
- Ontdek het samen met je mama en papa

Filmpjes over gevoelens

Wat heb je nodig?

- Het blad met de QR-codes

Hoe werkt het?

- Op dit blad staan veel filmpjes
- Er zijn drie soorten filmpjes:
  - Filmpjes om woordjes te leren
  - Tv-programma's
  - Liedjes
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Je moet deze code scannen met je telefoon
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je de filmpjes bekijken!
- Veel kijkplezier!

Strijkparels Inside-Out

Wat heb je nodig?

- Strijkparels
- Parelplaten
- Sjablonen (foto's van de strijkparels)
- Strijkijzer
- Strijkpapier

Hoe werkt het?

- Op de sjablonen zie je de verschillende gevoelens van Inside-Out
- Je kan deze gevoelens namaken met strijkparels
- Neem de foto die je wilt namaken
- Neem een parelplaat
- Maak de foto na op de parelplaat
- Als je klaar bent kan mama of papa de parelplaat strijken
- Stappenplan:
  - Leg het strijkpapier op de plaat
  - Strijk de parels ongeveer 5 minuten
  - Laat de parels afkoelen
  - Haal de parels van de plaat
  - Klaar!
- Veel parelplezier!

Bijlage 8: Handleiding taalbox dieren

Handleiding
taalbox dieren

Voorwoord

In deze bundel vind je verdere uitleg over de materialen in de box. Elke methodiek begint met de materialen die je nodig hebt. Vervolgens wordt er uitgelegd hoe je de materialen kan gebruiken. Met sommige materialen kan je spelletjes spelen, met andere kan je nieuwe woorden leren. Er is voor alle leeftijden iets leuks voorzien. De materialen in de box kan je samen met mama en papa ontdekken. Op deze manier kunnen jullie samen Nederlands leren door leuke spelletjes te spelen.

Klinkt dat niet leuk?
Kijk dan maar eens in deze bundel!

verhalen

Boek

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Kijk mee! Safari avontuur'

Hoe werkt het?

- Je kan het boek alleen lezen of samen met mama of papa
- Je kan ook voorlezen aan mama en papa of zij kunnen voorlezen aan jou
- Veel leesplezier!

Luisterverhaal

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Kijk mee! Safari avontuur'
- De QR-code van het luisterverhaal

Hoe werkt het?

- Je kan ook naar het verhaal luisteren
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Wanneer je deze scant met je gsm kan je het verhaal horen
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je luisteren en lezen tegelijkertijd!
- Veel luisterplezier!

Vertelplaten

Wat heb je nodig?

- De vertelplaten bij het boek 'Kijk mee! Safari avontuur'

Hoe werkt het?

- Ouders kunnen met deze prenten makkelijk voorlezen aan hun kinderen
- Laat de kinderen een plekje kiezen om te zitten.
- Toon de prenten aan je kinderen
- Op de andere kant staat de tekst geschreven.
- Deze kan je nu voorlezen aan je kinderen
- Veel voorleesplezier!

Verteldobbelstenen

Wat heb je nodig?

- De dobbelsteen met dieren op

Hoe werkt het?

- Je gooit met de dobbelsteen
- Je kijkt welke afbeelding er naar boven ligt
- Je maakt een verhaaltje bij de dobbelsteen en vertelt dit aan de andere
- Nu mag iemand anders gooien en vertellen
- Veel vertelplezier!

Woordkaarten

Woordkaarten dieren

Wat heb je nodig?

- De woordkaartjes over dieren

Hoe werkt het?

- Op de kaartjes zie je tekeningen van dieren
- Bij elke tekening staat de naam van het dier
- Zo kan je de namen van alle dieren leren!
- Veel leerplezier!

Spelletjes

Dieren memory

Wat heb je nodig?

- Memoriëspel over dieren

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je neemt de kaartjes
- Je legt de kaartjes op tafel
- Zorg ervoor dat de witte kant naar boven ligt en de prentjes naar beneden

Het spel:

- De jongste spelen mag beginnen
- Je draait 2 kaartjes om met de tekening naar boven
- Kijk wat er op de kaartjes staat:
  - Zijn het 2 dezelfde kaartjes?
    - De kaartjes zijn van jou!
    - Je legt ze voor je neer op een stapeltje
    - Proficiat, je mag nog eens!
  - Zijn het 2 verschillende kaartjes?
    - De kaartjes zijn niet van jou
    - Je draait ze terug met de witte kant naar boven
    - Nu is de volgende aan de beurt!

Einde van het spel

- Als alle kaartjes zijn omgedraaid is het spel gedaan
- Heb jij de meeste kaartjes? Proficiat, dan ben jij gewonnen!

Dierenbingo

Wat heb je nodig?

- Bingokaarten
- Naamkaartjes van de dieren
- Stiften
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen één iemand die de kaartjes zal voorlezen
- De rest krijgt een bingo kaart en een stift

Het spel:

- De voorlezer neemt één kaartje en leest voor welk dier erop staat
- De rest kijkt of dit dier op zijn bingokaart staat
  - Staat dit dier op jou bingokaart?
    - Proficiat, je mag dit dier doorstrepen met de stift!
  - Staat dit dier niet op jou bingokaart?
    - Jammer, volgende keer beter!
- Nu neemt de voorlezer een nieuw kaartje en leest voor welk dier erop staat.
- Dit gaat zo door tot alle kaartjes op zijn

Hoe kan je punten verdienen?

- Als je één rij hebt doorgestreept krijg je een punt
- Daarna moet je hele kaart vol zijn om een punt te krijgen
- Als je kaart vol is ben je gewonnen!

Spot-it spel

Wat heb je nodig?

- Kaartjes met emoticons

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen iemand die de kaartjes omdraait
- Je verdeelt de kaartjes in 2 stapels
- Je legt deze stapels in het midden van de tafel

Het spel:

- Iemand draait 2 kaartjes om en legt deze in het midden
- De rest zoekt om ter snelst 2 dezelfde dieren
- Heb jij als eerste 2 dezelfde dieren gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die in het midden liggen!
- Was je niet de snelste?
  - Jammer, volgende keer beter
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Elk kaartje is gelijk aan 1 punt -
- Als alle kaartjes op zijn, telt iedereen hoeveel kaarten hij of zij heeft
- Heb jij de meeste punten?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

DOMÍNO

Wat heb je nodig?

- Dominokaartjes met dieren

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt 1 kaartje in het midden van de tafel
- De andere kaartjes verdeel je over de anderen
- Iedereen krijgt even veel kaartjes

Het spel:

- De jongste speler mag beginnen
- Je kijkt naar de dieren die op het kaartje in het midden staan
- Nu kijk je tussen je eigen kaartjes of je hetzelfde diertje hebt
  - Bv. In het midden ligt een varken, jij zoekt een varken tussen je eigen kaartjes
- Je legt dit kaartje tegen het kaartje dat in het midden ligt
  - Nu ligt er bv. een varken langs een ander varken
- Nu mag de volgende speler
  - Hij kijkt welk diertje er ligt en zoekt hetzelfde dier tussen zijn kaartjes
  - Hij legt dat kaartje tegen het kaartje in het midden
- Zo vorm je een lange rij!
- Let op: elk kaartje moet langs hetzelfde kaartje liggen

Einde van het spel:

- Als iemand al zijn kaartjes op tafel heeft gelegd, dan is het spel gedaan
- Heb jij als eerste al jouw kaartjes op tafel gelegd?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

Denk- spelletjes

X-ray dieren

Wat heb je nodig?

- Het blad waar "x-ray dieren" op staat
- Afbeeldingen van de skeletten van dieren

Hoe werkt het?

Vorbereiding

- Je legt het blad voor je
- Je neemt de afbeeldingen met de skeletten van de dieren

Het denkspel

- Je kijkt goed naar de dieren op het blad
- Bij elk dier zie je een wit vierkant
- Hier moet je een afbeelding van een skelet plakken
- Je kijkt goed welk skelet bij welk dier hoort
- Welke skeletten van dieren zie jij allemaal?

Dieren sorteren

Wat heb je nodig?

- Het blad waar de huizen van dieren op staan
- Afbeeldingen van de dieren

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt het blad met de huizen van dieren voor je
- Je legt de afbeeldingen van dieren voor je

Het denkspel:

- Je kijkt goed naar de huis op het blad
- In elk huis woont een dier
- Je plakt de dieren op het huis waarin ze wonen
- Welke dieren zie jij allemaal? En weet je ook hoe hun huizen heten?

Smartgame boerderij

Wat heb je nodig?

- Het blad met de boerderij op
- De opdrachtkaartjes
- De groene figuren
- De oplossingskaartjes

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt het blad met de boerderij voor je op de tafel
- Je legt de opdrachtkaartjes op een stapel
- Je legt de groene figuren klaar op de tafel

Het spel:

- Je neemt een opdrachtenkaart van de stapel
- Op deze kaart staan dieren
- Het is de bedoeling dat je alleen nog deze dieren ziet in de boerderij
- Je neemt een groene figuur
- Je legt deze op de boerderij
- Je zorgt ervoor dat je alleen de dieren die op het kaartje staan kan zien
- De andere dieren bedek je met het groene figuur
- Is dit gelukt?
  - Nu mag je een nieuw opdrachtenkaartje nemen
  - Je zal misschien ook een nieuwe groene figuur nodig hebben
- Je kan spelen tot alle opdrachtenkaartje op zijn
- Vind je een opdrachtenkaartje te moeilijk?
  - Er zijn ook kaartjes waar de oplossingen op staan
  - Deze plakt aan de achterkant van het opdrachtenkaartje
  - Kijk maar eens hoe het moet!

Puzzelen

Dierenpuzzels

Wat heb je nodig?

- Puzzelstukken van verschillende dieren

Hoe werkt het?

- Je kan zelf dieren maken door deze puzzels op te lossen
- Als de puzzels af zijn kan je de dieren herkennen
- Welke dieren zie jij?
- Veel puzzelplezier!

Houten puzzel

Wat heb je nodig?

- De houten puzzel met dierenstukjes
- De puzzelstukken

Hoe werkt het?

- De puzzel heeft nu nog veel gaten
- De dieren moeten terug in de puzzel gezet worden
- Kan jij al deze dieren herkennen in de puzzel?
- Veel puzzelplezier!

Blokkenpuzzel

Wat heb je nodig?

- De blokken met afbeeldingen van dieren op

Hoe werkt het?

- Met deze blokken kan je leuk puzzelen
- Op elke blok staat een deel van een dier
- Zo kan je nieuwe en hele gekke dieren maken!
- Kan jij alle dieren herkennen?
- Veel puzzelplezier!

Extra
spelmateriaal

Plastic dieren

Wat heb je nodig?

- De plastic speelgoedieren

Hoe werkt het?

- Met deze dieren mag je fijn spelen!
- Je kan zelf een dierentuin maken voor de dieren of je kan de dieren laten racen
- Je mag helemaal zelf kiezen!
- Ken jij de namen van al deze dieren?
- Veel speelplezier!

Dierengeluiden boek

Wat heb je nodig?

- Het boek "de boerderijdieren"

Hoe werkt het?

- Dit is een heel leuk boek om te lezen
- Soms zie je een dier in het boek
- Dan kan je het knopje van het dier indrukken
- Nu doet het boek het geluid van het dier na
- Welke geluiden maken de dieren?
- Veel leesplezier!

Filmpjes over dieren

Wat heb je nodig?

- Het blad met de QR-codes

Hoe werkt het?

- Op dit blad staan veel filmpjes
- Er zijn drie soorten filmpjes:
  - Filmpjes om woordjes te leren
  - Tv-programma's
  - Liedjes
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Je moet deze code scannen met je telefoon
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je de filmpjes bekijken!
- Veel kijkplezier!

Bijlage 9: Handleiding taalbox vervoersmiddelen

Handleiding
taalbox voertuigen

Voorwoord

In deze bundel vind je verdere uitleg over de materialen in de box. Elke methodiek begint met de materialen die je nodig hebt. Vervolgens wordt er uitgelegd hoe je de materialen kan gebruiken. Met sommige materialen kan je spelletjes spelen, met andere kan je nieuwe woorden leren. Er is voor alle leeftijden iets leuks voorzien. De materialen in de box kan je samen met mama en papa ontdekken. Op deze manier kunnen jullie samen Nederlands leren door leuke spelletjes te spelen.

Klinkt dat niet leuk?
Kijk dan maar eens in deze bundel!

verhalen

Boek

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Kasper de fietsenmaker'

Hoe werkt het?

- Je kan het boek alleen lezen of samen met mama of papa
- Je kan ook voorlezen aan mama en papa of zij kunnen voorlezen aan jou
- Veel leesplezier!

Luisterverhaal

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Kasper de fietsenmaker'
- De QR-code van het luisterverhaal

Hoe werkt het?

- Je kan ook naar het verhaal luisteren
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Wanneer je deze scant met je gsm kan je het verhaal horen
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je luisteren en lezen tegelijkertijd!
- Veel luisterplezier!

Vertelplaten

Wat heb je nodig?

- De vertelplaten bij het boek 'Kasper de fietsenmaker'

Hoe werkt het?

- Ouders kunnen met deze prenten makkelijk voorlezen aan hun kinderen
- Laat de kinderen een plekje kiezen om te zitten.
- Toon de prenten aan je kinderen
- Op de andere kant staat de tekst geschreven.
- Deze kan je nu voorlezen aan je kinderen
- Veel voorleesplezier!

Verteldobbelstenen

Wat heb je nodig?

- De dobbelsteen met voertuigen op

Hoe werkt het?

- Je gooit met de dobbelsteen
- Je kijkt welke afbeelding er naar boven ligt
- Je maakt een verhaaltje bij de dobbelsteen en vertelt dit aan de andere
- Nu mag iemand anders gooien en vertellen
- Veel vertelplezier!

Woordkaarten

Woordkaarten vervoer

Wat heb je nodig?

- De woordkaartjes over voertuigen

Hoe werkt het?

- Op de kaartjes zie je tekeningen van voertuigen
- Bij elke tekening staat de naam van het voertuig
- Zo kan je de namen van alle voertuigen leren!
- Veel leerplezier!

Spelletjes

Voertuigenmemory

Wat heb je nodig?

- Memoriekaartjes met voertuigen op

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je neemt de kaartjes
- Je legt de kaartjes op tafel
- Zorg ervoor dat de witte kant naar boven ligt en de voertuigen naar beneden

Het spel:

- De jongste spelen mag beginnen
- Je draait 2 kaartjes om met de tekening naar boven
- Kijk wat er op de kaartjes staat:
  - Zijn het 2 dezelfde kaartjes?
    - De kaartjes zijn van jou!
    - Je legt ze voor je neer op een stapeltje
    - Proficiat, je mag nog eens!
  - Zijn het 2 verschillende kaartjes?
    - De kaartjes zijn niet van jou
    - Je draait ze terug met de witte kant naar boven
    - Nu is de volgende aan de beurt!

Einde van het spel

- Als alle kaartjes zijn omgedraaid is het spel gedaan
- Heb jij de meeste kaartjes? Proficiat, dan ben jij gewonnen!

Voertuigenbingo

Wat heb je nodig?

- Bingokaarten
- Kaartjes met voertuigen op
- Stiften
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen één iemand die de kaartjes zal voorlezen
- De rest krijgt een bingo kaart en een stift

Het spel:

- De voorlezer neemt één kaartje en laat zien welk voertuig erop staat
- De rest kijkt of dit voertuig op zijn bingo kaart staat
  - Staat dit voertuig op jou bingo kaart?
    - Proficiat, je mag dit voertuig doorstrepen met de stift!
  - Staat dit voertuig niet op jou bingo kaart?
    - Jammer, volgende keer beter!
- Nu neemt de voorlezer een nieuw kaartje en laat zien welk voertuig erop staat.
- Dit gaat zo door tot alle kaartjes op zijn

Hoe kan je punten verdienen?

- Als je één rij hebt doorgestreept krijg je een punt
- Daarna moet je hele kaart vol zijn om een punt te krijgen
- Als je kaart vol is ben je gewonnen!

Spot-it spel

Wat heb je nodig?

- Grote ronde kaartjes met voertuigen op

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen iemand die de kaartjes omdraait
- Je verdeelt de kaartjes in 2 stapels
- Je legt deze stapels in het midden van de tafel

Het spel:

- Iemand draait 2 kaartjes om en legt deze in het midden
- De rest zoekt om ter snelst 2 dezelfde voertuigen
- Je wijst deze voertuigen aan op de kaartjes
- Heb jij als eerste 2 dezelfde voertuigen gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die in het midden liggen!
- Was je niet de snelste?
  - Jammer, volgende keer beter
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Elk kaartje is gelijk aan 1 punt -
- Als alle kaartjes op zijn, telt iedereen hoeveel kaarten hij of zij heeft
- Heb jij de meeste punten?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

Voertuigen Domino

Wat heb je nodig?

- Dominokaartjes met voertuigen

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt 1 kaartje in het midden van de tafel
- De andere kaartjes verdeel je over de anderen
- Iedereen krijgt even veel kaartjes

Het spel:

- De jongste speler mag beginnen
- Je kijkt naar de voertuigen die op het kaartje in het midden staan
- Nu kijk je tussen je eigen kaartjes of je hetzelfde voertuig hebt
  - Bv. In het midden ligt een auto, jij zoekt een auto tussen je eigen kaartjes
- Je legt dit kaartje tegen het kaartje dat in het midden ligt
  - Nu ligt er bv. een auto langs een andere auto
- Nu mag de volgende speler
  - Hij kijkt welk voertuig er ligt en zoekt hetzelfde voertuig tussen zijn kaartjes
  - Hij legt dat kaartje tegen het kaartje in het midden
- Zo vorm je een lange rij!
- Let op: elk kaartje moet langs hetzelfde kaartje liggen

Einde van het spel:

- Als iemand al zijn kaartjes op tafel heeft gelegd, dan is het spel gedaan
- Heb jij als eerste al jouw kaartjes op tafel gelegd?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

Voertuigen zoekspel

Wat heb je nodig?

- Grote ronde cirkel met voertuigen in
- Voertuigkaartjes

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt de cirkel in het midden op tafel
- Je legt de kaartjes op een stapel met de tekening naar beneden

Het spel:

- Je neemt een kaartje van de stapel
- Je kijkt welk voertuig erop staat
- Iedereen zoekt dit voertuig om ter snelst in de grote cirkel
- Als je het voertuig gevonden hebt wijs je het aan en zeg je hoe het heet

Einde van het spel:

- Heb je het voertuig als eerste gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt het kaartje van dat voertuig!
- Als alle kaartjes op zijn, telt iedereen hoeveel kaartjes hij verdient heeft
- Heb jij de meeste kaartjes?
  - Proficiat, jij bent gewonnen!

Op het racecircuit

Wat heb je nodig?

- De bladen met het circuit op
- Een dobbelsteen
- Pionnen

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Kies een circuit
- Leg het circuit in het midden van de auto
- Zet de pionnen aan start
- Leg de dobbelsteen klaar

Het spel:

- De oudste speler mag beginnen
- Je gooit met de dobbelsteen
- Zie je de getallen op het circuit?
  - Kijk naar het eerste getal na de startstreep
    - bv. 1
  - Als je dit getal gooit mag je je pion op het getal zetten
    - bv. je gooit 1, je zet je pion op het cijfer 1
  - Gooi je een ander getal, dan blijft je pion gewoon staan.
    - bv. je gooit 6. 1 is het eerste getal na start dus je auto blijft gewoon staan
- Nu probeer je het volgende getal te gooien.
- Zo race je het circuit rond

Einde van het spel:

- Wie als eerste terug bij start komt in gewonnen!

Denk- spelletjes

Bus programmeren

Wat heb je nodig?

- Plattegrond 'met de bus mee'
- Routekaarten
- Een pion (speelgoedauto)

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Leg het blad in het midden van de tafel
- Leg de kaarten op een stapel
- De kant met de pijlen ligt naar boven, de kant met de personen naar beneden

Het spel:

- Je neemt een routekaart met pijlen.
- Je volgt de pijlen van links naar rechts en verplaatst de pion pijl voor pijl over de weg (het blad).
- Uiteindelijk komt de bus bij een persoon aan.
- Kijk op de achterkant van het routekaartje:
  - Hier zie je of je bij de juiste persoon bent.
  - Ben je bij de juiste persoon? Proficiat!
- Nu mag je een nieuw kaartje nemen
- Je kan dit spel alleen of samen spelen:
  - Wanneer je samen speelt dan neem je om de beurt een routekaart.

Einde van het spel:

- Als alle routekaartjes op zijn is het spel gedaan!

Puzzelen

Voertuigen Puzzels

Wat heb je nodig?

- Puzzelstukken van verschillende voertuigen

Hoe werkt het?

- Je kan zelf voertuigen maken door deze puzzels op te lossen
- Er zijn 8 kleine puzzels die je kan maken
- Als de puzzels af zijn kan je de voertuigen herkennen
- Welke voertuigen zie jij?
- Veel puzzelplezier!

Extra spelmateriaal

Voertuigen maken met clicks

Wat heb je nodig?

- De clicks (deze zitten in de blauwe zak)
- De foto's van voertuigen die gemaakt zijn met clicks

Hoe werkt het?

- Met deze clicks kan je fijn spelen!
- Op de foto's zie je voertuigen die zijn nagebouwd met clicks
- Je kan deze voertuigen zelf nabouwen!
- Je kan kiezen uit een raket, een boot een vliegtuig en een auto
- Veel speelplezier!

Voertuigen om mee te spelen

Wat heb je nodig?

- De houten trein
- Het vliegtuig
- De auto

Hoe werkt het?

- Met deze voertuigen kan je leuk spelen
- Je kan een parcours maken voor de trein, rijden met de auto of vliegen met het vliegtuig!
- Veel speelplezier

Filmpjes over voertuigen

Wat heb je nodig?

- Het blad met de QR-codes

Hoe werkt het?

- Op dit blad staan veel filmpjes
- Er zijn drie soorten filmpjes:
  - Filmpjes om woordjes te leren
  - Tv-programma's
  - Liedjes
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Je moet deze code scannen met je telefoon
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je de filmpjes bekijken!
- Veel kijkplezier!

Bijlage 10: Handleiding taalbox het lichaam

Handleiding
taalbox het lichaam

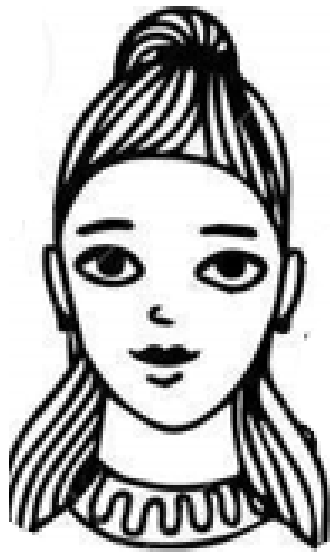
Voorwoord

In deze bundel vind je verdere uitleg over de materialen in de box. Elke methodiek begint met de materialen die je nodig hebt. Vervolgens wordt er uitgelegd hoe je de materialen kan gebruiken. Met sommige materialen kan je spelletjes spelen, met andere kan je nieuwe woorden leren. Er is voor alle leeftijden iets leuks voorzien. De materialen in de box kan je samen met mama en papa ontdekken. Op deze manier kunnen jullie samen Nederlands leren door leuke spelletjes te spelen.

Klinkt dat niet leuk?
Kijk dan maar eens in deze bundel!

verhalen

Boek

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Mijn lichaam: van mijn hoofd tot mijn voeten'

Hoe werkt het?

- Je kan het boek alleen lezen of samen met mama of papa
- Je kan ook voorlezen aan mama en papa of zij kunnen voorlezen aan jou
- Veel leesplezier!

Luisterverhaal

Wat heb je nodig?

- Het boek 'Mijn lichaam: van mijn hoofd tot mijn voeten'
- De QR-code van het luisterverhaal

Hoe werkt het?

- Je kan ook naar het verhaal luisteren
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Wanneer je deze scant met je gsm kan je het verhaal horen
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je luisteren en lezen tegelijkertijd!
- Veel luisterplezier!

Vertelplaten

Wat heb je nodig?

- De vertelplaten bij het boek 'Mijn lichaam: van mijn hoofd tot mijn voeten'

Hoe werkt het?

- Ouders kunnen met deze prenten makkelijk voorlezen aan hun kinderen
- Laat de kinderen een plekje kiezen om te zitten.
- Toon de prenten aan je kinderen
- Op de andere kant staat de tekst geschreven.
- Deze kan je nu voorlezen aan je kinderen
- Veel voorleesplezier!

Verteldobbelstenen

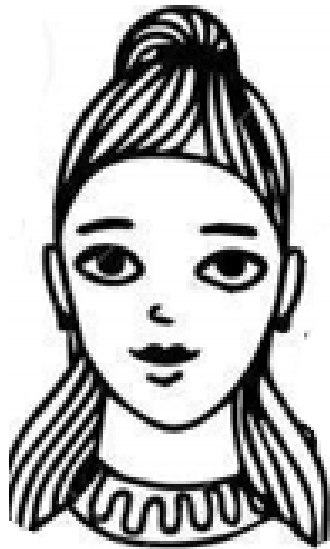
Wat heb je nodig?

- De dobbelsteen met lichaamsdelen op

Hoe werkt het?

- Je gooit met de dobbelsteen
- Je kijkt welke afbeelding er naar boven ligt
- Je maakt een verhaaltje bij de dobbelsteen en vertelt dit aan de andere
- Nu mag iemand anders gooien en vertellen
- Veel vertelplezier!

Woordkaarten

Woordkaarten het lichaam

Wat heb je nodig?

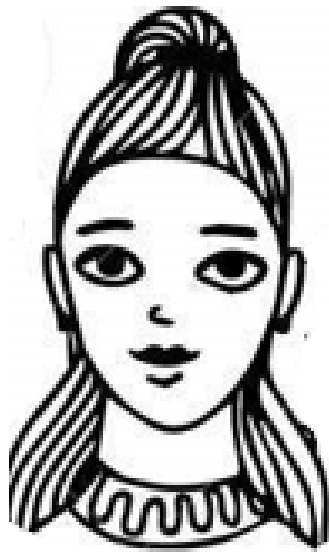
- De woordkaartjes over het lichaam

Hoe werkt het?

- Op de kaartjes zie je tekeningen van lichaamsdelen
- Bij elke tekening staat de naam van het lichaamsdeel
- Zo kan je de namen van alle lichaamsdelen leren!
- Veel leerplezier!

Spelletjes

Memory het lichaam

Wat heb je nodig?

- Memoriekaartjes met lichaamsdelen en tekst op

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je neemt de kaartjes
- Je legt de kaartjes op tafel
- Zorg ervoor dat de witte kant naar boven ligt en de lichaamsdelen en de tekst naar beneden

Het spel:

- De jongste spelen mag beginnen
- Je draait 2 kaartjes om met de tekening naar boven
- Kijk wat er op de kaartjes staat:
  - Is het woord hetzelfde als de foto op het kaartje?
    - De kaartjes zijn van jou!
    - Je legt ze voor je neer op een stapeltje
    - Proficiat, je mag nog eens!
  - Is het een ander woord dan de foto op het kaartje?
    - De kaartjes zijn niet van jou
    - Je draait ze terug met de witte kant naar boven
    - Nu is de volgende aan de beurt!

Einde van het spel

- Als alle kaartjes zijn omgedraaid is het spel gedaan
- Heb jij de meeste kaartjes? Proficiat, dan ben jij gewonnen!

Bingo het lichaam

Wat heb je nodig?

- Bingokaarten het lichaam
- Kaartjes met voertuigen op
- Stiften
- Doekje

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen één iemand die de kaartjes zal voorlezen
- De rest krijgt een bingo kaart en een stift

Het spel:

- De voorlezer neemt één kaartje en laat zien welk lichaamsdeel erop staat
- De rest kijkt of dit op zijn bingo kaart staat
  - Staat het op jou bingo kaart?
    - Proficiat, je mag dit lichaamsdeel doorstrepen met de stift!
  - Staat het niet op jou bingo kaart?
    - Jammer, volgende keer beter!
- Nu neemt de voorlezer een nieuw kaartje en laat zien welk lichaamsdeel erop staat.
- Dit gaat zo door tot alle kaartjes op zijn

Hoe kan je punten verdienen?

- Als je één rij hebt doorgestreept krijg je een punt
- Daarna moet je hele kaart vol zijn om een punt te krijgen
- Als je kaart vol is ben je gewonnen!

Spot-it spel

Wat heb je nodig?

- Ronde kaartjes met lichaamsdelen op

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Jullie kiezen iemand die de kaartjes omdraait
- Je verdeelt de kaartjes in 2 stapels
- Je legt deze stapels in het midden van de tafel

Het spel:

- Iemand draait 2 kaartjes om en legt deze in het midden
- De rest zoekt om ter snelst 2 dezelfde lichaamsdelen
- Je wijst ze aan op de kaartjes
- Heb jij als eerste 2 dezelfde lichaamsdelen gevonden?
  - Proficiat, jij krijgt de kaartjes die in het midden liggen!
- Was je niet de snelste?
  - Jammer, volgende keer beter
- Nu moet je 2 nieuwe kaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Elk kaartje is gelijk aan 1 punt
- Als alle kaartjes op zijn, telt iedereen hoeveel kaarten hij of zij heeft
- Heb jij de meeste punten?
  - Proficiat, je bent gewonnen!

Gooi en beweeg

Wat heb je nodig?

- Het blad "gooi en beweeg"
- Een dobbelsteen

Hoe werkt het?

Het spel:

- Gooi met de dobbelsteen
- Kijk welk cijfer je gegooid hebt
- Kijk op het blad welke beweging bij dit cijfer hoort
- Doe deze beweging na

Einde van het spel:

- Je kan zo vaak gooien als je wil
- Je kan dit spel ook samen spelen en om de beurt gooien

Vliegenmepperspel

Wat heb je nodig?

- Vliegenmeppers
- Kaartjes met de letters van het alfabet
- Woordkaartjes het lichaam

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Leg de alfabetkaartjes op tafel met de letter naar boven
- Leg de woordkaartjes op een stapel met de witte kant naar boven
- Geef iedereen een vliegenmepper

Het spel:

- Neem een woordkaartje van de stapel
- Leg dit kaartje met het woord naar boven op tafel
- Iedereen ziet nu het woord:
  - Bv. Oog
- Iedereen neemt zijn vliegenmepper
- Kijk naar de alfabetkaartjes
- Zoek de letters die je nodig hebt om het woord te kunnen maken
  - Bv. oog -> o, o en g
- Sla met je vliegenmepper op deze letters
- Wie als eerste het woord geslagen heeft krijgt een punt
- Zo kan je steeds nieuwe woordkaartjes omdraaien

Einde van het spel:

- Twee mogelijkheden
  - 1: Het spel is gedaan als iemand 5 punten verzameld heeft
  - 2: Je kan spelen tot alle kaartjes op zijn

Handen en voeten hinkelpad

Wat heb je nodig?

- Papieren van handen en voeten

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Je legt de handen en voeten op de grond
- Leg 2 rijen langs elkaar
- Plak de papieren eventueel vast op de grond

Het spel:

- Ga voor de rijen staan
- Spring op de eerste rij papieren
- Zet je handen en voeten zoals ze op de papieren wordt weergegeven
- Spring nu naar de volgende rij
- Verander je handen en voeten naar wat er op deze papieren staat
- Ga zo door tot je helemaal aan het einde van de rij bent

Ganzenbord het lichaam

Wat heb je nodig?

- Handleiding ganzenbord
- Spelbord het lichaam
- Rode opdrachtkaartjes
- Blauwe opdrachtkaartjes
- Pionnen
- Dobbelsteen

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Lees de handleiding
- Leg het spelbord op tafel
- Zet de pionnen aan start
- Leg de rode opdrachtkaartjes op een stapel met het woord ROOD naar boven
- Leg de blauwe opdrachtkaartjes op een stapel met het woord BLAUW naar boven
- Leg de dobbelsteen klaar

Het spel:

- Je gooit om de beurt 1 keer met de dobbelsteen.
- Je telt het aantal ogen en je gaat zoveel vakjes vooruit.
- **Wat moet je doen als je op een vakje komt?**
  - **6 Ga naar 12**
  - **7 Gooi nog eens met de dobbelsteen**
  - **19 Sla een beurt over**
  - **42 Ga terug naar 39**
  - **43 Gooi nog eens met de dobbelsteen**
  - **52 Sla een beurt over**
- Kom je op een **rood vakje**, dan neem je een rood opdrachtenkaartje. Op een **blauw vakje**, dan neem je een blauw opdrachtenkaartje
- Doe de opdracht die op het kaartje staat
  - Doe je de opdracht goed?
    - Proficiat, je mag blijven staan!
  - Doe je de opdracht niet goed?
    - Jammer, je moet terug naar je vorige plaats

Einde van het spel:

- Wie als eerste bij het vakje 63 aankomt, wint het spel!

Dokter Bibber

Wat heb je nodig?

- Het spel Dokter Bibber

Hoe werkt het?

Vorbereiding:

- Leg het spelbord klaar
- Leg de opdrachtkaartjes klaar

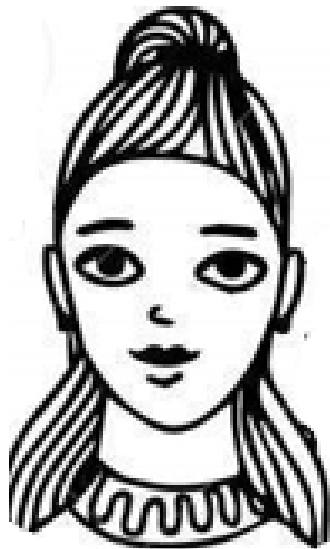
Het spel:

- Iedereen neemt een opdrachtkaartje
- Neem de pincet
- Kijk op je opdrachtenkaartje
- Neem het voorwerp dat op het kaartje staat met de pincet uit het lichaamsdeel
- Als je de rand raakt hoor je een piep
  - Jammer, volgende keer beter!
  - Nu is de volgende aan de beurt
- Lukt het je om het voorwerp eruit te halen zonder te piepen?
  - Proficiat!
  - Nu mag je een nieuw opdrachtenkaartje nemen
  - De volgende is aan de beurt

Einde van het spel:

- Als alle onderdelen uit het lichaam zijn is het spel gedaan
- Je telt nu hoeveel geld er op je kaartjes staat
- Heb jij het meeste geld?
  - Proficiat je bent gewonnen!

Denk- spelletjes

Mix and Match

Wat heb je nodig?

- Mix and match bladen
- Lichaamsdelen mix and match

Hoe werkt het?

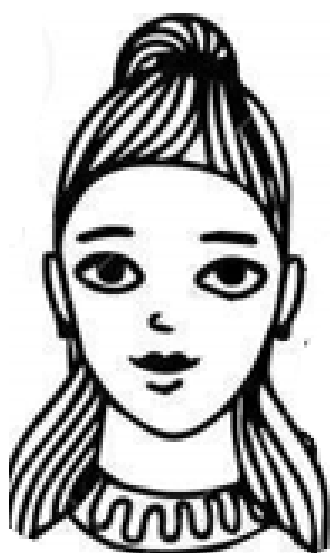
Vorbereiding:

- Leg de bladen op tafel
- Leg de lichaamsdelen op tafel

Het spel:

- Op de bladen missen sommige lichaamsdelen
- Deze moeten terug op hun plekkomen
- Weet jij welk lichaamsdeel waar moet?
- Plak de lichaamsdelen op de juiste plek!
- Weet jij ook hoe ze allemaal heten?

Extra spelmateriaal

Posters Het Lichaam

Wat heb je nodig?

- Grote poster met alle delen die aan de binnenkant van je lichaam zitten
- Grote poster met alle delen die aan de buitenkant van je lichaam zitten

Hoe werkt het?

- Op deze posters staan allemaal woorden
- De woorden zijn lichaamsdelen
- Sommige zitten aan de buitenkant, anderen aan de binnenkant
- Zo kan je heel het lichaam leren kennen!
- Veel leerplezier!

Filmpjes over het lichaam

Wat heb je nodig?

- Het blad met de QR-codes

Hoe werkt het?

- Op dit blad staan veel filmpjes
- Er zijn drie soorten filmpjes:
  - Filmpjes om woordjes te leren
  - Tv-programma's
  - Liedjes
- Zie je die gekke code? Er staat 'scan me' onder
- Je moet deze code scannen met je telefoon
- Stappenplan:
  - Zorg dat de app Google Lens is geïnstalleerd.
  - Open de app Camera.
  - Richt de camera op de QR-code. Breng de QR-code volledig in beeld.
  - Onderaan verschijnt een melding met de achterliggende link van de QR-code. Tik op de melding.
- Nu kan je de filmpjes bekijken!
- Veel kijkplezier!

